

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ 17 /ສພຊ
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 10 ກໍລະກົດ 2012

ກົດໝາຍ
ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ
(ສະບັບປັບປຸງ)
ພາກທີ I
ບົດບັນຍັດທົ່ວໄປ

ມາດຕາ 1 (ປັບປຸງ). ຈຸດປະສົງ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ກຳນົດຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີອາຍາຢ່າງຖືກຕ້ອງ ຍຸຕິທຳ, ຈຳກັດ, ສະກັດກັ້ນການກະທຳຜິດ ເພື່ອປົກປ້ອງຜົນປະໂຫຍດຂອງລັດ, ລວມໝູ່, ສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳຂອງພົນລະເມືອງ ພ້ອມທັງສຶກສາອົບຮົມພົນລະເມືອງ ໃຫ້ເຄົາລົບ ແລະ ປະຕິບັດກົດໝາຍ ແນໃສ່ເຮັດໃຫ້ສັງຄົມມີຄວາມສະຫງົບ ແລະ ມີຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍ, ສ້າງເງື່ອນໄຂ ໃຫ້ປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາປະເທດຊາດ.

ມາດຕາ 2 (ປັບປຸງ). ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ຄະດີອາຍາ ແມ່ນ ຄະດີກ່ຽວກັບການກະທຳ ຫຼື ການເມີນເສີຍ ທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ລະບອບການເມືອງ, ເສດຖະກິດ ຫຼື ສັງຄົມຂອງ ສປປ ລາວ, ຕໍ່ກຳມະສິດຂອງລັດ, ຂອງລວມໝູ່ ແລະ ຂອງບຸກຄົນ, ຊີວິດ, ສຸຂະພາບ, ກຽດສັກສີ, ສິດ, ເສລີພາບຂອງພົນລະເມືອງ, ຄວາມສະຫງົບຂອງຊາດ, ຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍຂອງສັງຄົມ ຊຶ່ງບົ່ງໄວ້ໃນກົດໝາຍອາຍາ ຫຼື ກົດໝາຍອື່ນຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໂທດທາງອາຍາ.

ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ແມ່ນ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ອົງການ ໄອຍະການ, ສານ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນ ເພື່ອຊອກໃຫ້ເຫັນການກະທຳຜິດຢ່າງຮີບດ່ວນ, ຄົບຖ້ວນ ແລະ ຮອບຄອບ, ນຳເອົາຜູ້ກະທຳຜິດມາດຳເນີນຄະດີ ແລະ ຮັບປະກັນການປະຕິບັດກົດໝາຍຢ່າງຖືກຕ້ອງ, ຍຸຕິທຳ, ຜູ້ກະທຳຜິດ ຕ້ອງຖືກລົງໂທດ ຕາມກົດໝາຍ, ຜູ້ບໍ່ກະທຳຜິດ ຈະບໍ່ຖືກລົງໂທດ.

ມາດຕາ 3 (ໃໝ່). ການອະທິບາຍຄຳສັບ

ຄຳສັບທີ່ນຳໃຊ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີຄວາມໝາຍ ດັ່ງນີ້:

1. ອົງການໄອຍະການ ໝາຍເຖິງ ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ແລະ ອົງການໄອຍະການ ທະຫານ;
2. ສານ ໝາຍເຖິງ ສານປະຊາຊົນ ແລະ ສານທະຫານ;
3. ຮອບດ້ານ ໝາຍເຖິງ ການດຳເນີນຄະດີ ຕ້ອງຊອກຫາຫຼັກຖານ ທັງຜູກມັດ ແລະ ແກ້ມັດ;
4. ຄົບຖ້ວນ ໝາຍເຖິງ ການດຳເນີນຄະດີ ນອກຈາກນີ້ ສີ່ ອົງປະກອບຂອງການກະທຳຜິດ ແລ້ວ ຕ້ອງຊອກຫາສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ມີການຫຼຸດຜ່ອນ ຫຼື ເພີ່ມຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາຕື່ມອີກ;
5. ພາວະວິໄສ ໝາຍເຖິງ ການດຳເນີນຄະດີ ຕ້ອງຢູ່ບົນພື້ນຖານກົດໝາຍ ແລະ ຄວາມຍຸຕິ ທຳ ຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ຕ້ອງໄດ້ມາຈາກເຫດການຕົວຈິງ ແລະ ບໍ່ສ້າງຂຶ້ນມາເອງ;
6. ພົນລະເມືອງ ໝາຍເຖິງ ຄົນລາວ, ຄົນບໍ່ມີສັນຊາດ, ຄົນຕ່າງດ້າວ ແລະ ຄົນຕ່າງປະເທດ;
7. ສະຖານທີ່ກັກຕົວ ໝາຍເຖິງ ບ່ອນຄວບຄຸມຕົວ ຜູ້ຖືກສົງໄສ ພາຍໃນກຳນົດເວລາທີ່ກົດ ໝາຍໄດ້ບົ່ງໄວ້;
8. ສະຖານທີ່ກັກຂັງ ໝາຍເຖິງ ບ່ອນຄຸມຂັງຜູ້ຖືກຫາ ໃນໄລຍະດຳເນີນຄະດີກ່ອນຄຳຕັດສິນ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ;
9. ສູນດັດສ້າງ ໝາຍເຖິງ ສະຖານທີ່ສຶກສາອົບຮົມ, ດັດສ້າງທາງດ້ານບໍລິຫານຕໍ່ຜູ້ກະທຳຜິດ ທາງອາຍາໃນສະຖານເບົາ;
10. ຄ້າຍດັດສ້າງ ໝາຍເຖິງ ສະຖານທີ່ປະຕິບັດໂທດຂອງນັກໂທດ ຕາມຄຳຕັດສິນຂອງ ສານທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ;
11. ຜູ້ຖືກສົງໄສ ໝາຍເຖິງ ບຸກຄົນທີ່ສົງໄສວ່າເປັນຜູ້ກະທຳຜິດທາງອາຍາ ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນມີຄຳ ສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ;
12. ຜູ້ຖືກຫາ ໝາຍເຖິງ ບຸກຄົນທີ່ຖືກນຳມາດຳເນີນຄະດີ ພາຍຫຼັງມີຄຳສັ່ງເປີດການສືບ ສວນ-ສອບສວນ;
13. ຈຳເລີຍ ໝາຍເຖິງ ຜູ້ຖືກສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານ;
14. ຜູ້ກະທຳຜິດ ໝາຍເຖິງ ຜູ້ຖືກສານຕັດສິນລົງໂທດ;
15. ນັກໂທດ ໝາຍເຖິງ ຜູ້ຖືກຄຸມຂັງ ພາຍຫຼັງຖືກສານຕັດສິນລົງໂທດ;
16. ຫຼັກຖານໜັກແໜ້ນ ໝາຍເຖິງ ຫຼັກຖານຜູກມັດ, ຮັດກຸມ ທີ່ຢັ້ງຢືນວ່າ ມີການກະທຳຜິດ;
17. ຫຼັກຖານຜູກມັດ ໝາຍເຖິງ ຫຼັກຖານທີ່ຢັ້ງຢືນວ່າ ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ໄດ້ກະທຳຜິດ;

18. ຫຼັກຖານແກ້ໄຂ ໝາຍເຖິງ ຫຼັກຖານທີ່ຍັງຍືນວ່າ ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ບໍ່ໄດ້ກະທຳຜິດ;
19. ການຂັ້ນນະສູດ ໝາຍເຖິງ ການກວດກາ, ເກັບກຳ, ທ້ອນໂຮມ ຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ, ຮ່ອງຮອຍຂອງການກະທຳຜິດ;
20. ການພິສູດ ໝາຍເຖິງ ການນຳໃຊ້ວິທີການທາງດ້ານເຕັກນິກ ວິທະຍາສາດ, ວິຊາການ, ສິລະປະ ແລະ ອື່ນໆ ເພື່ອຍັງຍືນຄວາມຖືກຕ້ອງ ຫຼື ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຂອງເປົ້າໝາຍໃດໜຶ່ງ;
21. ຄຳຕົກລົງຂອງສານ ໝາຍເຖິງ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ, ຄຳຕັດສິນ ແລະ ຄຳພິພາກສາຂອງສານ;
22. ຄຳສັ່ງຂອງສານ ໝາຍເຖິງ ຄຳຕົກລົງປະເພດໜຶ່ງຂອງສານ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີ ເຊັ່ນ ຄຳສັ່ງຍຶດຊັບ ຫຼື ອາຍັດຊັບ, ຄຳສັ່ງຊັດມັງຄະດີ, ຄຳສັ່ງຈັບຕົວ ແລະ ອື່ນໆ;
23. ຄຳຊີ້ຂາດຂອງສານ ໝາຍເຖິງ ຄຳຕົກລົງປະເພດໜຶ່ງຂອງສານກ່ຽວກັບການຊີ້ຂາດສິດອຳນາດຂອງສານ, ຂອງຄະນະສານ, ການບໍ່ຮັບເອົາຄະດີມາພິຈາລະນາ, ຄຳຕັດສິນປະຫານຊີວິດ ແລະ ອື່ນໆ;
24. ຄຳຕັດສິນຂອງສານ ໝາຍເຖິງ ຄຳຕັດສິນຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ;
25. ຄຳພິພາກສາ ໝາຍເຖິງ ຄຳຕັດສິນຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ແລະ ຂັ້ນລົບລ້າງ;
26. ຄຳຕັດສິນທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ ໝາຍເຖິງ ຄຳຕັດສິນ, ຄຳພິພາກສາຂອງສານ ຊຶ່ງຄູ່ຄວາມບໍ່ຂໍອຸທອນ, ຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ບໍ່ສະເໜີຄັດຄ້ານຄຳຕັດສິນ ແລະ ຄຳພິພາກສາ;
27. ຄຳຕົກລົງຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ໝາຍເຖິງ ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ, ຄຳຕົກລົງບໍ່ຄັດຄ້ານ, ຄຳຕົກລົງບໍ່ຮັຟ້ນ, ຄຳຕົກລົງລົບລ້າງ;
28. ການຂໍອຸທອນ ໝາຍເຖິງ ການທີ່ຄູ່ຄວາມ ຫຼື ອົງການໄອຍະການ ບໍ່ພໍໃຈຕໍ່ຄຳຕັດສິນຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ ແລະ ໄດ້ຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ;
29. ການຂໍລົບລ້າງ ໝາຍເຖິງ ການທີ່ຄູ່ຄວາມ ຫຼື ອົງການໄອຍະການ ບໍ່ພໍໃຈຕໍ່ຄຳພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ແລະ ໄດ້ຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ;
30. ພຶດຕິກຳ ໝາຍເຖິງ ການກະທຳ ຫຼື ການເມີນເສີຍ;
31. ການໂຕ້ແຍ່ງ ໝາຍເຖິງ ການຊີ້ແຈງ ຕໍ່ຂໍ້ກ່າວຫາ ຫຼື ຫຼັກຖານ ທີ່ໄດ້ຍົກຂຶ້ນໃນໄລຍະດຳເນີນຄະດີ;
32. ການໂຕ້ຖຽງ ໝາຍເຖິງ ການຊີ້ແຈງ ຕໍ່ຂໍ້ກ່າວຫາ ຫຼື ຫຼັກຖານ ທີ່ໄດ້ຍົກຂຶ້ນ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ;
33. ລະຫຼ່າງໂທດ ໝາຍເຖິງ ການກະທຳຜິດທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໂທດ ຕຳນິວິຈານ ຕໍ່ໜ້າມະຫາຊົນ ຫຼື ໂທດປັບໃໝ;
34. ໂທສານູໂທດ ໝາຍເຖິງ ການກະທຳຜິດທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໂທດດັດສ້າງ ໂດຍບໍ່ຕັດອິດສະລະພາບ ຫຼື ໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແຕ່ ສາມ ເດືອນ ຫາ ສິບ ປີ ແລະ ໂທດປັບໃໝ;

35. **ຄະນຸໂທດ ໝາຍເຖິງ** ການກະທຳຜິດທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແຕ່ ຫ້າ ປີຂຶ້ນໄປ ຫາ ຕະຫຼອດຊີວິດ ພ້ອມທັງ ໂທດປັບໃໝ ແລະ ໂທດປະທານຊີວິດ.

ມາດຕາ 4 (ໃໝ່). ນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ລັດ ສ້າງເງື່ອນໄຂສະດວກ ໃຫ້ແກ່ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ດ້ວຍການວາງນະໂຍບາຍ, ກົດ ໝາຍ, ລະບຽບການ, ການສະໜອງງົບປະມານ, ການປະກອບບຸກຄະລາກອນ, ພາຫະນະ, ອຸປະກອນ, ເຕັກນິກ ແລະ ການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແນໃສ່ເຮັດໃຫ້ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ມີຄວາມວ່ອງໄວ, ໂປ່ງໃສ, ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ຮັບປະກັນຄວາມຍຸຕິທຳໃນສັງຄົມ.

ລັດ ເອົາໃຈໃສ່ໂຄສະນາ, ສຶກສາອົບຮົມກົດໝາຍ ໃຫ້ພົນລະເມືອງຮູ້, ເຂົ້າໃຈ, ເຄົາລົບ ແລະ ປະຕິບັດ, ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການສະກັດກັ້ນ ແລະ ຕ້ານອາຊະຍາກຳ.

ມາດຕາ 5 (ປັບປຸງ). ຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ເມື່ອມີສາເຫດໃດໜຶ່ງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ມາດຕາ 86 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຫົວໜ້າອົງ ການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ, ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ນຳໃຊ້ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ແນ ໃສ່ຊອກໃຫ້ເຫັນການກະທຳຜິດ ແລະ ຜູ້ກະທຳຜິດ ເພື່ອສ້າງຟ້ອງຂຶ້ນສານ ພິຈາລະນາຕັດສິນຕາມກົດ ໝາຍ.

ມາດຕາ 6 (ປັບປຸງ). ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ການດຳເນີນຄະດີອາຍາຕົກໄປ

ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ການດຳເນີນຄະດີອາຍາຕົກໄປ ມີດັ່ງນີ້:

1. ຂາດເຫດການຂອງການກະທຳຜິດທາງອາຍາ;
2. ຂາດອົງປະກອບຂອງການກະທຳຜິດທາງອາຍາ;
3. ໝົດອາຍຸຄວາມໃນການຮ້ອງຟ້ອງທາງອາຍາ;
4. ມີການນິລະໂທດກຳ;
5. ມີການຕົກລົງໄກ່ເກ້ຍກັນ ໃນຄະດີທີ່ການກະທຳຜິດບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງ ຕໍ່ສັງຄົມ ລະຫວ່າງ ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ກັບຜູ້ຖືກຫາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍອາຍາ;
6. ຂາດການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຫຼື ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຖອນຄຳຮ້ອງຟ້ອງໃນກໍລະນີ ການກະທຳຜິດທີ່ຈຳເປັນ ຕ້ອງມີຄຳຮ້ອງຟ້ອງຂອງຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍອາ ຍາ;
7. ມີການກະທຳຜິດ ທີ່ມີຜົນເສຍຫາຍທາງດ້ານວັດຖຸ ຕໍ່ກວ່າມູນຄ່າ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໃນກົດໝາຍອາຍາ.
8. ຜູ້ກະທຳຜິດໄດ້ເສຍຊີວິດ, ຍົກເວັ້ນກໍລະນີ ການເສຍຊີວິດ ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານ;
9. ມີຄຳສັ່ງຊັດມັງຽນ ຫຼື ມີຄຳຕັດສິນຂອງສານທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດແລ້ວ ກ່ຽວກັບຄະດີດຽວ ກັນ.

ສຳລັບເດັກ ອາຍຸຕໍ່າກວ່າ ສິບຫ້າປີ ທີ່ມີພິດຕິກຳ ຊຶ່ງເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສັງຄົມນັ້ນ ໃຫ້ປະຕິບັດ ຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງເດັກ, ກົດໝາຍອາຍາ ແລະ ກົດໝາຍ ອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 7 (ໃໝ່). ການປົກປ້ອງ

ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ອົງການ ແລະ ຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງ ຕາມລະ ບຽບກົດໝາຍ ຈາກການແກ້ແຄ້ນ, ຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ຊີວິດ, ສຸຂະພາບ, ອິດສະລະພາບ, ກຽດສັກສີ, ຊັບສິນສ່ວນ ລວມ, ສ່ວນຕົວ ຫຼື ຄອບຄົວ.

ທຸກພິດຕິກຳຂອງ ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງອື່ນ ເຊັ່ນ ການບັງຄັບ, ການນາບຊູ່, ການໃສ່ຮ້າຍ ແລະ ການນິນທາ ຊຶ່ງສ້າງຄວາມເສັຍຫາຍຕໍ່ອົງການ ແລະ ຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຈະຖືກລົງໂທດຕາມກົດໝາຍ.

ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ພົນລະເມືອງ ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງຊີວິດ, ສຸຂະພາບ, ກຽດສັກສີ ຫຼື ຊັບສິນຂອງຕົນ.

ທຸກພິດຕິກຳຂອງ ອົງການ ແລະ ຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ເຊັ່ນ ການທຸບຕີ, ການທໍລະມານ, ການ ບັງຄັບ ແລະ ການນາບຊູ່ ຊຶ່ງສ້າງຄວາມເສັຍຫາຍຕໍ່ພົນລະເມືອງ ຈະຖືກລົງໂທດຕາມກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 8 (ໃໝ່). ຂອບເຂດການນຳໃຊ້ກົດໝາຍ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ນຳໃຊ້ສຳລັບ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ອົງການໄອຍະການ, ສານ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ມາດຕາ 63 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 9 (ໃໝ່). ການຮ່ວມມືສາກົນ

ລັດ ສິ່ງເສີມການຮ່ວມມື ກັບຕ່າງປະເທດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະ ດີອາຍາ ດ້ວຍການປະສານງານ, ແລກປ່ຽນບົດຮຽນ, ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ເຕັກໂນໂລຊີ, ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ ໃຫ້ບຸກຄະລາກອນຂອງການຈັດຕັ້ງທີ່ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບສິນທິສັນຍາສາ ກົນ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ.

ພາກທີ II

ຫຼັກການພື້ນຖານ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ມາດຕາ 10 (ໃໝ່) ຫຼັກການພື້ນຖານ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງປະຕິບັດ ຕາມຫຼັກການພື້ນຖານ ດັ່ງນີ້:

- ນິຕິທຳ;
- ການບໍ່ໃຫ້ລ່ວງລະເມີດ ສິດ ແລະ ເສລີພາບ ຂອງພົນລະເມືອງ;

- ຄວາມສະເໝີພາບຂອງພົນລະເມືອງ ຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍ ແລະ ສານ;
- ການຮັບປະກັນສິດ ໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ;
- ການສັນນິຖານວ່າເປັນຜູ້ບໍລິສຸດ;
- ການພິຈາລະນາຄ່າເສັຍຫາຍໃນຄະດີອາຍາ;
- ສິດອຳນາດໃນການຕັດສິນຄະດີ;
- ການພິຈາລະນາຄະດີ ເປັນໝູ່ຄະນະ;
- ຄວາມເປັນເອກະລາດຂອງຜູ້ພິພາກສາ;
- ພາສາທີ່ໃຊ້ໃນການດຳເນີນຄະດີ;
- ການໄຕ່ສວນຄະດີຢ່າງເປີດເຜີຍ;
- ການຂໍຖອນຕົວ ແລະ ການຄ້ານຕົວ;
- ການບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການພິຈາລະນາຄະດີດຽວກັນ;
- ການດຳເນີນຄະດີ ຮອບດ້ານ, ຄົບຖ້ວນ ແລະ ພາວະວິໄສ;
- ການຮັບປະກັນສິດ ໃນການຮ້ອງຟ້ອງ;
- ການປະສານສົມທົບ.

ມາດຕາ 11 (ໃໝ່). ນິຕິທຳ

ອົງການ, ເຈົ້າໜ້າທີ່, ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ທີ່ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງເຄົາລົບ, ປະຕິບັດກົດໝາຍ ແລະ ຄຳຕົກລົງຂອງສານ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

ມາດຕາ 12 (ບັບປຸງ). ການບໍ່ໃຫ້ລ່ວງລະເມີດ ສິດ ແລະ ເສລີພາບ ຂອງພົນລະເມືອງ

ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ກັກຕົວໂດຍບໍ່ມີຄຳສັ່ງຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ.

ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ ຈັບຕົວ, ກັກຂັງ ຫຼື ກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ ໂດຍບໍ່ມີຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ບ່ອນການກະທຳຜິດເກີດຂຶ້ນ ເວັ້ນເສັຍແຕ່ການຈັບຕົວ, ການກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ ໃນກໍລະນີການກະທຳຜິດເຊິ່ງໜ້າ ຫຼື ໃນກໍລະນີທີ່ຮີບດ່ວນເທົ່ານັ້ນ.

ໃນກໍລະນີ ການກັກຕົວ, ຈັບຕົວ, ກັກຂັງ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ຫຼື ການກັກຂັງເກີນກຳນົດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ຫຼື ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມຄຳຕັດສິນຂອງສານນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງປ່ອຍຕົວ ໃນທັນໃດ.

ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ ບັງຄັບ, ນາບຊູ່, ທຸບຕີ ຫຼື ທໍລະມານ ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ.

ບຸກຄົນໃດຫາກໄດ້ ກັກຕົວ, ຈັບຕົວ, ກັກຂັງ, ກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ ຫຼື ຕົວບຸກຄົນ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ຈະຖືກດຳເນີນຄະດີ ແລະ ຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ ພ້ອມທັງໃຊ້ແທນຄ່າເສັຍຫາຍທີ່ເກີດຂຶ້ນ.

ມາດຕາ 13 (ບັບປຸງ). ຄວາມສະເໝີພາບຂອງພົນລະເມືອງ ຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍ ແລະ ສານ

ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງປະຕິບັດບົນພື້ນຖານຄວາມສະເໝີພາບ ຂອງພົນລະເມືອງທຸກຄົນຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍ ແລະ ສານ ໂດຍບໍ່ຈຳແນກ ເພດ, ເຊື້ອຊາດ, ສັນຊາດ, ເຜົ່າ, ຖານະທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ, ພາສາ, ລະດັບການສຶກສາ, ອາຊີບ, ຄວາມ ເຊື່ອຖື, ພູມລຳເນົາ ແລະ ອື່ນໆ.

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ອົງການໄອຍະການ ແລະ ສານ ຕ້ອງສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ພົນລະເມືອງ ໂດຍສະເພາະ ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ, ຈຳເລີຍ, ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ໄດ້ນຳໃຊ້ສິດ ຕາມກົດໝາຍ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຖືກຕ້ອງຕາມຄວາມເປັນຈິງ ແລະ ພາວະວິໄສ.

ມາດຕາ 14 (ບັບປຸງ). ການຮັບປະກັນສິດ ໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ

ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ ແລະ ຈຳເລີຍ ມີສິດ ຕໍ່ສູ້ຄະດີທີ່ຕົນຖືກຫາ ຫຼື ຖືກກ່າວພ້ອງ ດ້ວຍຕົນເອງ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານກົດໝາຍ.

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ອົງການໄອຍະການ ແລະ ສານ ຕ້ອງຮັບປະກັນສິດໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີຂອງຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ ແລະ ຈຳເລີຍ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳຂອງພວກ ກ່ຽວ.

ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ ແລະ ຈຳເລີຍ ມີສິດ ໂຕ້ແຍ່ງ, ໂຕ້ຖຽງ, ສະເໜີຫຼັກຖານ ເພື່ອປົກປ້ອງຕົນເອງ ແລະ ຈະບໍ່ຖືກບັງຄັບໃຫ້ຊອກຫາຫຼັກຖານມາຢັ້ງຢືນຄວາມບໍລິສຸດຂອງຕົນ.

ມາດຕາ 15 (ບັບປຸງ). ການສັນນິຖານວ່າເປັນຜູ້ບໍລິສຸດ

ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ ແລະ ຈຳເລີຍ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນມີຄຳຕັດສິນຂອງສານ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ ວ່າເປັນຜູ້ກະທຳຜິດນັ້ນ ໃຫ້ຖືວ່າຜູ້ກ່ຽວຍັງເປັນຜູ້ບໍລິສຸດ.

ມາດຕາ 16 (ໃໝ່). ການພິຈາລະນາຄຳເສັຍຫາຍໃນຄະດີອາຍາ

ການພິຈາລະນາ ການໃຊ້ແທນຄຳເສັຍຫາຍໃນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງດຳເນີນໄປພ້ອມກັນກັບການພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີອາຍາ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ສານ ບໍ່ສາມາດກຳນົດມູນຄ່າຄວາມເສັຍຫາຍໄດ້ ເຊັ່ນ ຄະດີອຸປະຕິເຫດ ແລະ ຄະດີອື່ນ ຊຶ່ງຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ ຍັງຕ້ອງສືບຕໍ່ປົນປົວ ສານຈະພິຈາລະນາຕັດສິນທາງອາຍາກ່ອນ, ສ່ວນການໃຊ້ແທນຄຳເສັຍຫາຍນັ້ນ ໃຫ້ດຳເນີນການແກ້ໄຂທາງແພ່ງ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຈຳເລີຍ ຫາກເສັຍຊີວິດໃນເວລາດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານ ໃຫ້ສານທຳການພິຈາລະນາຄະດີຂອງຜູ້ກ່ຽວ ຈົນເປັນທີ່ສິ້ນສຸດ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 17 (ບັບປຸງ). ສິດອຳນາດໃນການຕັດສິນຄະດີ

ສານເທົ່ານັ້ນ ມີສິດອຳນາດພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີອາຍາ. ບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ ຈະບໍ່ຖືວ່າເປັນຜູ້ກະທຳຜິດ ແລະ ຖືກລົງໂທດທາງອາຍາ ຖ້າຫາກບໍ່ມີຄຳຕັດສິນຂອງສານທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ.

ມາດຕາ 18 (ບັບປຸງ). ການພິຈາລະນາຄະດີ ເປັນໝູ່ຄະນະ

ຄະນະສານຕັດສິນ ຂອງສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ສານປະຊາຊົນພາກ, ສານປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນ, ສານປະຊາຊົນເຂດ, ສານທະຫານຂັ້ນສູງ, ສານທະຫານພາກ ປະກອບດ້ວຍ ຜູ້ພິພາກສາ ສາມຄົນ, ໃນນັ້ນຜູ້ໜຶ່ງ ເປັນປະທານ ແລະ ອີກສອງຄົນ ເປັນຄະນະ.

ຜູ້ພິພາກສາ ທີ່ຖືກແຕ່ງຕັ້ງຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍເທົ່ານັ້ນ ຈຶ່ງມີສິດປະກອບ ເຂົ້າເປັນຄະນະສານຕັດສິນໄດ້.

ຄຳຕົກລົງຂອງຄະນະສານ ຕ້ອງຖືເອົາຕາມສຽງສ່ວນຫຼາຍ.

ມາດຕາ 19. ຄວາມເປັນເອກະລາດຂອງຜູ້ພິພາກສາ

ການພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີ ຜູ້ພິພາກສາ ຕ້ອງເປັນເອກະລາດ ແລະ ມີແຕ່ປະຕິບັດ ຕາມກົດໝາຍເທົ່ານັ້ນ.

ມາດຕາ 20. ພາສາທີ່ໃຊ້ໃນການດຳເນີນຄະດີ

ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງໃຊ້ພາສາລາວ. ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີ ທີ່ບໍ່ຮູ້ພາສາລາວ ມີ ສິດໃຊ້ພາສາຕົນເອງ ຫຼື ພາສາອື່ນ ໂດຍຜ່ານການແປພາສາ.

ມາດຕາ 21 (ບັບປຸງ). ການໄຕ່ສວນຄະດີຢ່າງເປີດເຜີຍ

ການໄຕ່ສວນຄະດີອາຍາຢູ່ທີ່ປະຊຸມສານ ຕ້ອງດຳເນີນຢ່າງເປີດເຜີຍ ເວັ້ນເສຍແຕ່ຄະດີ ກ່ຽວກັບຄວາມລັບຂອງລັດ ຫຼື ຂອງສັງຄົມ ເປັນຕົ້ນ ການກະທຳຜິດຕໍ່ສາຍຜິວເມັຍ, ຮີດຄອງປະເພນີອື່ນດີງາມຂອງຊາດ, ເດັກ, ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຈາກການຄ້າມະນຸດ ຊຶ່ງຕ້ອງດຳເນີນຢ່າງປິດລັບ.

ການອ່ານຄຳຕັດສິນບໍ່ວ່າໃນກໍລະນີໃດ ຕ້ອງດຳເນີນຢ່າງເປີດເຜີຍ.

ມາດຕາ 22 (ບັບປຸງ). ການຂໍຖອນຕົວ ແລະ ການຄ້ານຕົວ

ຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ, ຈ່າສານ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ຜູ້ຊຳນານງານ ຫຼື ຜູ້ແປພາສາ ທີ່ເປັນຍາດພີ່ນ້ອງ, ມີຜົນປະໂຫຍດ ຫຼື ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງກັບຄູ່ຄວາມຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງ ຕ້ອງຂໍຖອນຕົວອອກຈາກການດຳເນີນຄະດີນັ້ນ.

ຖ້າຜູ້ກ່ຽວຫາກບໍ່ຍອມຖອນຕົວ ຄູ່ຄວາມຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງ ກໍມີສິດສະເໜີຄ້ານຕົວ ຜູ້ກ່ຽວອອກຈາກການດຳເນີນຄະດີ.

ມາດຕາ 23. ການບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການພິຈາລະນາຄະດີດຽວກັນ

ຜູ້ພິພາກສາ ທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການພິຈາລະນາຄະດີອາຍາຄັ້ງໜຶ່ງແລ້ວ ຈະບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມພິຈາລະນາຄະດີດຽວກັນ ເປັນຄັ້ງທີສອງອີກ ບໍ່ວ່າຢູ່ສານຂັ້ນໃດ ເວັ້ນເສຍແຕ່ໃນກໍລະນີທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 24 (ບັບປຸງ). ການດຳເນີນຄະດີຮອບດ້ານ, ຄົບຖ້ວນ ແລະ ພາວະວິໄສ

ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງນຳໃຊ້ມາດຕະການຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການດຳເນີນຄະດີ ໄດ້ເປັນໄປຢ່າງຮອບດ້ານ, ຄົບຖ້ວນ ແລະ ພາວະວິໄສ ແນໃສ່ຊອກຫາ ແລະ ຊອກໃຫ້ເຫັນຫຼັກຖານຜູກມັດ ແລະ ຫຼັກຖານແກ້ມັດ ເພື່ອຢັ້ງຢືນຄວາມບໍລິສຸດຂອງຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າຫາສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ມີການຫຼຸດຜ່ອນ ຫຼື ການເພີ່ມຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ.

ໃນການເອົາຄຳໃຫ້ການ ຂອງ ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນຄະດີນັ້ນ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ, ບັງຄັບ, ນາບຊູ່, ທຸບຕີ, ທໍລະມານ ຫຼື ນຳໃຊ້ມາດຕະການອື່ນທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 25 (ບັບປຸງ). ການຮັບປະກັນສິດ ໃນການຮ້ອງຟ້ອງ

ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ມີສິດຮ້ອງຟ້ອງ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ອົງການໄອຍະການ, ສານ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຊຶ່ງປະຕິບັດໜ້າທີ່ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ. ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ໃຫ້ຍື່ນຕໍ່ອົງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນເທິງຖັດນັ້ນ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບຸກຄົນນັ້ນສັງກັດຢູ່.

ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຕ້ອງຄົ້ນຄວ້າ, ພິຈາລະນາຢ່າງທັນການ ແລະ ຕ້ອງແຈ້ງຜົນການຄົ້ນຄວ້າເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໃຫ້ແກ່ ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຍື່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງຊາບ ພາຍໃນກຳນົດ ສາມສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງຟ້ອງເປັນຕົ້ນໄປ.

ອົງການ ຫຼື ບຸກຄົນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ໄດ້ລະເມີດກົດໝາຍ ຕ້ອງປົວແປງກຽດສັກສີ ແລະ ທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ. ບຸກຄົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງນັ້ນ ອາດຈະຖືກລົງວິໄນ ຫຼື ຖືກດຳເນີນຄະດີຕາມສະຖານເບົາ ຫຼື ໜັກ.

ມາດຕາ 26 (ໃໝ່). ການປະສານສົມທົບ

ອົງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງປະສານສົມທົບ ແລະ ຮ່ວມມືກັບອົງການຈັດຕັ້ງລັດ, ແນວລາວສ້າງຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ ລວມທັງອົງການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ຄອບຄົວ ໃນການສະກັດກັ້ນ ແລະ ຕ້ານອາຊະຍາກຳ.

ອົງການຈັດຕັ້ງດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງໃຫ້ການຮ່ວມມືກັບ ອົງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດມາດຕະການ ເພື່ອສະກັດກັ້ນ, ລົບລ້າງສາເຫດ ແລະ ເງື່ອນໄຂທີ່ພາໃຫ້ການກະທຳຜິດທາງອາຍາເກີດຂຶ້ນໃນຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ.

ພາກທີ III

ຫຼັກຖານໃນຄະດີອາຍາ

ໝວດທີ 1

ຫຼັກຖານ

ມາດຕາ 27 (ປັບປຸງ). ຫຼັກຖານ

ຫຼັກຖານໃນຄະດີອາຍາ ແມ່ນ ຂໍ້ມູນຕົວຈິງ ທີ່ເກັບໂຮມໄດ້ຕາມຂັ້ນຕອນການດຳເນີນຄະດີ ຊຶ່ງອົງ ການສືບສວນ-ສອບສວນ, ອົງການໄອຍະການ ແລະ ສານ ນຳມາຊ້ຳຊາຕີລາຄາ ແລະ ໃຊ້ເປັນພື້ນຖານ ໃນການກຳນົດວ່າມີ ຫຼື ບໍ່ມີພຶດຕິກຳທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສັງຄົມ, ຄວາມຜິດຂອງບຸກຄົນທີ່ໄດ້ສ້າງພຶດຕິກຳນັ້ນ ແລະ ເຫດການອື່ນ ທີ່ເປັນປະໂຫຍດ ໃຫ້ແກ່ການພິຈາລະນາແກ້ໄຂ ຫຼື ຕັດສິນຄະດີອາຍາ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ເປັນທຳ.

ມາດຕາ 28. ປະເພດຫຼັກຖານ

ຫຼັກຖານໃນຄະດີອາຍາ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ;
2. ຫຼັກຖານທາງດ້ານເອກະສານ;
3. ຫຼັກຖານທາງດ້ານບຸກຄົນ.

ຫຼັກຖານທີ່ກ່າວມາເທິງນີ້ ມີທັງຫຼັກຖານຜູກມັດ ຊຶ່ງເປັນຫຼັກຖານທີ່ຍັງຢືນວ່າ ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ເປັນຜູ້ກະທຳຜິດ ແລະ ມີທັງຫຼັກຖານແກ້ມັດ ຊຶ່ງເປັນຫຼັກຖານທີ່ຍັງຢືນວ່າ ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ເປັນຜູ້ບໍ່ລິສຸດ.

ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງຊອກຫາທັງຫຼັກຖານຜູກມັດ ແລະ ຫຼັກຖານແກ້ມັດໄປພ້ອມກັນ.

ໝວດທີ 2

ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ

ມາດຕາ 29 (ໃໝ່). ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ

ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ ແມ່ນ ຮ່ອງຮອຍຂອງວັດຖຸ, ວັດຖຸທີ່ໄດ້ໃຊ້ ຫຼື ຈະໃຊ້ເປັນເຄື່ອງມືໃນການກະທຳຜິດ ເຊັ່ນ ປືນ, ມີດ, ຮອຍມື, ຄາບເລືອດ ແລະ ວັດຖຸອື່ນ ທີ່ມີຄວາມໝາຍສຳຄັນ ສຳລັບຄະດີ.

ມາດຕາ 30 (ໃໝ່). ການເກັບໂຮມ ແລະ ການເກັບຮັກສາ ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ

ການເກັບໂຮມຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ ຕ້ອງດຳເນີນໃນທັນໃດເມື່ອເວລາພົບເຫັນ. ການເກັບໂຮມຫຼັກຖານ ຕ້ອງ ໃຫ້ຄົບຖ້ວນ, ບັນທຶກກ່ຽວກັບສະພາບຂອງວັດຖຸ ແລະ ເກັບຮັກສາໄວ້ຕາມລະບຽບ

ການ. ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ສາມາດເກັບໂຮມເອົາຫຼັກຖານມາໄດ້ ກໍຕ້ອງຖ່າຍຮູບ ຫຼື ຖ່າຍ ພາບ ແລ້ວເກັບຮັກສາໄວ້ຕາມລະບຽບການ ທາງດ້ານເຕັກນິກ.

ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ ໃຫ້ເກັບຮັກສາດ້ວຍເຄື່ອງຫຸ້ມຫໍ່ ຫຼື ໃສ່ຖົງໄວ້.

ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ ຫຼື ຂອງກາງຄະດີ ຕ້ອງເກັບຮັກສາໄວ້ ບໍ່ໃຫ້ມີການກະທົບ, ເສື່ອມຄຸນ, ຕົກເຮັຍເສັຍຫາຍ, ສັບປ່ຽນ, ເປ່ເພ ແລະ ສັບສິນປົນເປກັນ.

ການເກັບຮັກສາຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ ໃຫ້ປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

1. ວັດຖຸ ທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງເກັບຮັກສາໄວ້ດ້ວຍເຄື່ອງຫຸ້ມຫໍ່ ຫຼື ໃສ່ຖົງ ແລ້ວອັດໜົບຄັ້ງໄວ້ໃນທັນໃດ ພາຍຫຼັງໄດ້ສິ້ນສຸດການເກັບໂຮມແລ້ວ ແລະ ຕ້ອງບັນທຶກໄວ້ຢ່າງລະອຽດ ແລະ ບົດບັນທຶກນັ້ນຕ້ອງເກັບໄວ້ໃນສຳນວນຄະດີ;

2. ວັດຖຸ ທີ່ເປັນເງິນ, ພັນທະບັດ, ຄຳ, ເງິນ ທີ່ເປັນໂລຫະ, ເພັດ, ພອຍ ຫຼື ວັດຖຸ ທີ່ມີຄ່າອື່ນ ໃຫ້ນຳໄປຝາກໄວ້ທະນາຄານ ຕາມລະບຽບການ;

3. ວັດຖຸ ທີ່ເປັນເຄມີຕົ້ນ ຫຼື ທາດເສບຕິດ ໃຫ້ທຳການພິສູດ ແລ້ວເກັບມ້ຽນໄວ້ຕາມລະບຽບການ;

4. ວັດຖຸທີ່ເປັນ ປືນ, ທາດລະເບີດ, ທາດເຊື້ອໄຟ ແລະ ທາດທີ່ເປັນອັນຕະລາຍອື່ນ ຕ້ອງມອບໃຫ້ອົງການວິຊາສະເພາະ ກ່ຽວຂ້ອງເກັບຮັກສາ ພ້ອມທັງເຮັດບົດບັນທຶກໄວ້ຢ່າງລະອຽດ;

5. ວັດຖຸ ທີ່ເປັນ ຄາບເລືອດ, ເສັ້ນຜົມ, ຮອຍມື, ຮອຍຕີນ, ກະສອບລູກປືນ ແລະ ວັດຖຸອື່ນ ຕ້ອງເກັບຮັກສາໄວ້ໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບຫຼັກຖານທາງດ້ານເຕັກນິກ.

ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ ຫຼື ຂອງກາງຄະດີ ທີ່ເກັບຮັກສາໄວ້ນັ້ນ ທີ່ມີການຕົກເຮັຍເສັຍຫາຍ, ສັບປ່ຽນ ແລະ ເປ່ເພ ໂດຍບໍ່ມີເຫດຜົນພຽງພໍ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຜູ້ປົກປັກຮັກສາ ວັດຖຸສິ່ງຂອງນັ້ນ ຈະໄດ້ຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍອາຍາ.

ມາດຕາ 31(ໃໝ່). ການແກ້ໄຂບັນຫາ ກ່ຽວກັບຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ

ອົງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ແກ້ໄຂບັນຫາ ກ່ຽວກັບຂອງກາງຄະດີທີ່ເປັນຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ ດັ່ງນີ້:

1. ວັດຖຸ ທີ່ໃຊ້ ຫຼື ຈະໃຊ້ເຂົ້າໃນການກະທຳຜິດ ຫຼື ທີ່ໄດ້ມາຈາກການກະທຳຜິດ ຊຶ່ງເປັນວັດຖຸຕ້ອງທຳມ ໃນການຄອບຄອງ ຫຼື ການນຳໃຊ້ ໃຫ້ ຍຶດ ແລະ ຮີບເປັນຂອງລັດ;

2. ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ຂອງລັດ ທີ່ຜູ້ກະທຳຜິດເອົາໄປ ຫຼື ໃຊ້ເປັນເຄື່ອງມື ສຳລັບການກະທຳຜິດ ຕ້ອງສົ່ງຄືນໃຫ້ລັດ;

3. ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ໄດ້ມາຈາກການກະທຳຜິດ ທີ່ບໍ່ຮູ້ ຫຼື ບໍ່ອາດຮູ້ໄດ້ ວ່າຜູ້ໃດເປັນເຈົ້າຂອງ ໃຫ້ຮີບເປັນຂອງລັດ;

4. ວັດຖຸ ທີ່ເສື່ອມຄຸນນະພາບ ແລະ ບູດເໝົ່າງ່າຍ ໃຫ້ປະກາດຂາຍຕາມລະບຽບການ ແລ້ວນຳມາປະຕິບັດຕາມຄຳຕັດສິນຂອງສານ;

5. ວັດຖຸ ທີ່ບໍ່ມີຄຸນຄ່າ ຫຼື ບໍ່ມີຜົນປະໂຫຍດ ໃນການນຳໃຊ້ແລ້ວ ໃຫ້ທຳລາຍຖິ້ມ.

ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ເປັນຫຼັກຖານໃນຄະດີອາຍາ ໃຫ້ແກ້ໄຂຕາມລະບຽບກົດ
ໝາຍ.

ໝວດທີ 3 ຫຼັກຖານທາງດ້ານເອກະສານ

ມາດຕາ 32. ຫຼັກຖານທາງດ້ານເອກະສານ

ຫຼັກຖານທາງດ້ານເອກະສານ ແມ່ນ ຫຼັກຖານທີ່ໄດ້ມາຈາກຈົດໝາຍ, ບົດບັນທຶກການສືບສວນ-
ສອບສວນ, ບົດບັນທຶກການເຄື່ອນໄຫວຂອງສານ, ບັນຊີ, ແຜນວາດ, ຮູບພາບ ແລະ ເອກະສານອື່ນ
ທີ່ພົວພັນກັບການກະທຳຜິດ.

ມາດຕາ 33 (ໃໝ່). ບົດບັນທຶກຂອງຜູ້ດຳເນີນຄະດີ

ບົດບັນທຶກ ການຈັບຕົວ, ການກວດຄົ້ນ, ການຍົດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ, ການຊັນນະສູດສະຖານທີ່
ເກີດເຫດ, ການພິສູດຫຼັກຖານ, ການເອົາຄຳໃຫ້ການ, ການສອບຖາມຊ້ອງໜ້າ, ການຍັ້ງຍືນ ແລະ ການ
ທົດສອບຂໍ້ມູນຄືນໃໝ່ ຂອງຜູ້ດຳເນີນຄະດີ, ບົດບັນທຶກການປະຊຸມສານ ແລະ ບົດບັນທຶກອື່ນ ລວມທັງ
ຈົດໝາຍ, ບັນຊີ, ແຜນວາດ, ຮູບພາບ ແລະ ເອກະສານອື່ນ ທີ່ພົວພັນກັບການກະທຳຜິດ ທີ່ໄດ້ມາຢ່າງ
ຖືກຕ້ອງນັ້ນ ຖືເປັນຫຼັກຖານໃນຄະດີອາຍາ.

ໝວດທີ 4 ຫຼັກຖານທາງດ້ານບຸກຄົນ

ມາດຕາ 34 (ໃໝ່). ຫຼັກຖານທາງດ້ານບຸກຄົນ

ຫຼັກຖານທາງດ້ານບຸກຄົນ ແມ່ນ ຫຼັກຖານທີ່ໄດ້ມາຈາກ ຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ
ຫຼື ຈຳເລີຍ, ພະຍານ, ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ ຫຼື ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ການຊີ້ຕົວ, ການຍັ້ງ ຍືນ,
ຄຳເຫັນຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ທີ່ພົວພັນກັບການກະທຳຜິດ.

ມາດຕາ 35 (ໃໝ່). ຄຳໃຫ້ການ ຂອງຜູ້ຖືກສົງໄສ

ຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ຖືກສົງໄສ ແມ່ນ ການໃຫ້ຂໍ້ມູນທາງປາກເປົ່າ ຫຼື ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຕໍ່
ການສອບຖາມຂອງຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ມາດຕາ 52 ຂໍ້ 1 ແລະ 2 ຂອງກົດ
ໝາຍສະບັບນີ້.

ກ່ອນຈະເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ຖືກສົງໄສ ຕ້ອງແຈ້ງ ສິດ ແລະ ພັນທະ ໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຊາບ ຕາມ
ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 64 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 36 (ໃໝ່). ຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ

ຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ແມ່ນ ການໃຫ້ຂໍ້ມູນຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ຕໍ່ການ ສອບ ຖາມຂອງຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 52 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ຄຳໃຫ້ການຮັບສາລະພາບຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ຕໍ່ການກະທຳຜິດ ຈະຖືເປັນຫຼັກຖານໃນ ຄະດີໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອຄຳຮັບສາລະພາບນັ້ນ ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນ ດ້ວຍຫຼັກຖານຜູກມັດທີ່ໜັກແໜ້ນ.

ຄຳໃຫ້ການຮັບສາລະພາບ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ທີ່ໄດ້ມາດ້ວຍການຕົວະຍົວະ ຫຼອກລວງ, ບັງຄັບ, ນາຍຊູ່, ທຸບຕີ, ທໍລະມານ ຫຼື ການກະທຳອື່ນ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ຈະໃຊ້ເປັນຫຼັກຖານໃນ ຄະດີ ບໍ່ໄດ້.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ຫາກບໍ່ໃຫ້ການ ຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງບັນ ທຶກໄວ້.

ມາດຕາ 37 (ໃໝ່). ຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ

ຄຳໃຫ້ການ ຂອງຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ ແມ່ນ ການໃຫ້ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບຄວາມເສັຍຫາຍຕໍ່ການສອບ ຖາມ ຂອງຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ມາດຕາ 52 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ໃນເວລາດຳ ເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ, ການສອບສວນ ຫຼື ການໄຕ່ສວນຄະດີ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ.

ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ ອາດຈະຖືກສອບຖາມ ກ່ຽວກັບສະພາບການທີ່ມີຄວາມໝາຍສຳຄັນ ສຳລັບ ການປະກອບຫຼັກຖານໃນຄະດີ ພ້ອມທັງສາຍພົວພັນ ລະຫວ່າງ ຜູ້ກ່ຽວກັບຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ.

ມາດຕາ 38 (ໃໝ່). ຄຳໃຫ້ການຂອງໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ

ຄຳໃຫ້ການ ຂອງໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ແມ່ນ ການໃຫ້ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບຄວາມ ເສັຍຫາຍ ແລະ ການໃຊ້ແທນຄ່າເສັຍຫາຍ ຕໍ່ການສອບຖາມຂອງຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດ ໄວ້ໃນມາດຕາ 52 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ໃນເວລາດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ, ການສອບສວນ ຫຼື ການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ.

ມາດຕາ 39 (ໃໝ່). ຄຳໃຫ້ການຂອງພະຍານ

ຄຳໃຫ້ການຂອງພະຍານ ແມ່ນ ການໃຫ້ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບເຫດການທີ່ໄດ້ຮູ້, ໄດ້ເຫັນ, ໄດ້ຍິນ ຫຼື ໄດ້ ຍິນຈາກບຸກຄົນອື່ນ ຕໍ່ການສອບຖາມ ຂອງຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 52 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ໃນເວລາດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ, ການສອບສວນ ຫຼື ການໄຕ່ສວນ ຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ.

ພະຍານ ອາດຖືກສອບຖາມ ກ່ຽວກັບສະພາບການ ຫຼື ເຫດການຂອງຄະດີ ທີ່ຜູ້ກ່ຽວໄດ້ຮູ້, ໄດ້ ເຫັນດ້ວຍຕົນເອງ ລວມທັງສາຍພົວພັນລະຫວ່າງ ຜູ້ກ່ຽວ ກັບ ຜູ້ຖືກລົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ, ຈຳເລີຍ, ຜູ້ຖືກເສັຍ ຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ແລະ ພະຍານຄົນອື່ນ.

ມາດຕາ 40(ໃໝ່) . ບົດສະຫຼຸບຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ

ພາຍຫຼັງໄດ້ສຳເລັດການພິສູດແລ້ວ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ຕ້ອງເຮັດບົດສະຫຼຸບ ລາຍງານຜົນການພິສູດຂອງຕົນເປັນລາຍລັກອັກສອນ ແລະ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ບົດສະຫຼຸບຂອງຕົນ.

ໃນກໍລະນີທີ່ການພິສູດ ຫາກໄດ້ດຳເນີນດ້ວຍຄະນະຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຄະນະຜູ້ຊຳນານງານນັ້ນ ບົດສະຫຼຸບລາຍງານຜົນຂອງການພິສູດ ຕ້ອງໄດ້ເຊັນໂດຍຄະນະຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຄະນະຜູ້ຊຳນານງານ ທັງໝົດທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຄຳເຫັນຂອງຄະນະຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຄະນະຜູ້ຊຳນານງານ ຫາກບໍ່ເປັນເອກະພາບກັນນັ້ນ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ທີ່ບໍ່ເຫັນດີກັບບົດສະຫຼຸບລາຍງານຜົນຂອງການພິສູດນັ້ນ ມີສິດລົງຄຳເຫັນຂອງຕົນ ໃສ່ບົດສະຫຼຸບດັ່ງກ່າວ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ຫາກບໍ່ມີຄວາມໝັ້ນໃຈ ກ່ຽວກັບຜົນຂອງການພິສູດນັ້ນ ຕ້ອງໃຫ້ເຫດຜົນຂອງຕົນຢ່າງລະອຽດ ແລະ ໃນກໍລະນີ ທີ່ຄຳເຫັນຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານນັ້ນ ຫາກບໍ່ຈະແຈ້ງ ຫຼື ບໍ່ຄົບຖ້ວນ ກໍສະເໜີໃຫ້ທຳການພິສູດຄືນໃໝ່ ໂດຍເພີ່ມຈຳນວນຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ເຂົ້າຕື່ມ ຫຼື ໃຫ້ຄະນະຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຄະນະຜູ້ຊຳນານງານ ທຳການພິສູດຄືນໃໝ່ ຫຼື ແຕ່ງຕັ້ງ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານຄະນະໃໝ່ ທຳການພິສູດ ກໍໄດ້.

**ໝວດທີ 5
ການປະກອບຫຼັກຖານ**

ມາດຕາ 41 (ໃໝ່) . ສະພາບການທີ່ຕ້ອງຊອກຫາຄວາມຈິງ

ໃນເວລາດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ, ການສັ່ງຟ້ອງ ແລະ ການຕັດສິນຄະດີ ອົງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງຊອກຫາຄວາມຈິງ ກ່ຽວກັບສະພາບການ ດັ່ງນີ້:

1. ເຫດການຂອງຄະດີ (ພຶດຕິກຳ, ວັນ, ເວລາ, ສະຖານທີ່, ພາຫະນະ, ອຸປະກອນ, ວິທີການ ແລະ ສະພາບການອື່ນ);
2. ຄວາມຜິດ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ (ເຈດຕະນາ ຫຼື ບໍ່ລະມັດລະວັງ) ແລະ ເຫດຜົນໃນການກະທຳຜິດ;
3. ລັກສະນະ ແລະ ລະດັບຄວາມເປັນອັນຕະລາຍຂອງການກະທຳຜິດ ພ້ອມທັງ ບຸກຄະລິກກະພາບຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ;
4. ລັກສະນະ ແລະ ລະດັບຄວາມເສັຍຫາຍທີ່ເນື່ອງມາຈາກການກະທຳຜິດ;
5. ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ພົ້ນຈາກຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ ຫຼື ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ;
6. ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ຫຼຸດຜ່ອນ ຫຼື ເພີ່ມຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ.

ມາດຕາ 42 (ໃໝ່). ການບໍ່ຖືເປັນຫຼັກຖານ

ຂໍ້ມູນ ທີ່ໄດ້ມາດ້ວຍວິທີການທີ່ລະເມີດກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຈະບໍ່ຖືເປັນຫຼັກຖານໃນຄະດີອາຍາ.

ຂໍ້ມູນ ທີ່ບໍ່ຖືວ່າເປັນຫຼັກຖານໄດ້ນັ້ນ ຈະບໍ່ມີຜົນທາງດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ບໍ່ສາມາດໃຊ້ເປັນພື້ນຖານໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ.

ມາດຕາ 43 (ໃໝ່). ການເກັບໂຮມຫຼັກຖານ

ໃນການເກັບໂຮມຫຼັກຖານ ອົງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ເອົາຄຳໃຫ້ການ ຂອງຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ, ຈຳເລີຍ, ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ແລະ ພະຍານ;
2. ຊັນນະສູດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ, ກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ, ຍານພາຫະນະ ແລະ ຕົວບຸກຄົນ, ທົດສອບຂໍ້ມູນຄົນໃໝ່, ຍິດ ຫຼື ອາຍັດຂັບ;
3. ຮຽກບຸກຄົນທີ່ຮູ້ເຫັນເຫດການ ມາໃຫ້ການເປັນພະຍານ, ສອບຖາມຊ້ອງໜ້າ, ຊີ້ຕົວ ແລະ ຍັງຍືນ;
4. ແຕ່ງຕັ້ງ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ຜູ້ຊຳນານງານ ເພື່ອໃຫ້ຄຳເຫັນ;
5. ທວງເອົາເອກະສານ ຫຼື ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ເປັນຫຼັກຖານໃນຄະດີອາຍາ ຈາກບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ;
6. ໃຫ້ພິສູດຫຼັກຖານ;
7. ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມໝາຍຮຽກ, ໝາຍເຊີນ, ການທວງ ຫຼື ການແຕ່ງຕັ້ງຂອງອົງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ.

ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ສາມາດເກັບໂຮມຫຼັກຖານໃນຄະດີອາຍາ ແລ້ວມອບໃຫ້ອົງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ.

ມາດຕາ 44 (ບັບປຸງ). ການກວດກາ ແລະ ຊ້ຽງຊາ ຕີລາຄາຫຼັກຖານ

ຫຼັກຖານ ທີ່ເກັບໂຮມມາໄດ້ນັ້ນ ຕ້ອງທຳການກວດກາ ແລະ ຊ້ຽງຊາຕີລາຄາ ກ່ຽວກັບຄວາມຖືກຕ້ອງທາງດ້ານກົດໝາຍ, ຄວາມຈິງ, ຄວາມຄົບຖ້ວນ, ການພົວພັນກັບຄະດີ ແລະ ສາມາດເປັນປ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ການພິຈາລະນາແກ້ໄຂ ຫຼື ຕັດສິນຄະດີອາຍາ.

ອົງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງກວດກາ, ຊ້ຽງຊາຕີລາຄາຫຼັກຖານ ບົນພື້ນຖານການພິຈາລະນາຢ່າງຮອບດ້ານ, ຄົບຖ້ວນ ແລະ ພາວະວິໄສ ດ້ວຍຄວາມໝັ້ນໃຈຂອງຕົນ.

ໃນການກວດກາ, ຊ້ຽງຊາ ຕີລາຄາ ຫຼັກຖານນັ້ນ ຖ້າຫາກຍັງສົງໄສວ່າ ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍອາດຈະເປັນຜູ້ກະທຳຜິດ ຫຼື ບໍ່ເປັນຜູ້ກະທຳຜິດນັ້ນແລ້ວ ກໍຕ້ອງປ່ອຍຕົວຜູ້ກ່ຽວ ຫຼື ໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວ ພື້ນຂໍ້ກ່າວຫາ

ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ບໍ່ໃຫ້ຖືເອົາການຮັບສາລະພາບ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ເປັນຕົ້ນຕໍ ແຕ່ຕ້ອງຊອກຫາຫຼັກຖານມາຢັ້ງຢືນ ການກ່າວຫາ ຫຼື ການກະທຳຜິດຂອງຜູ້ກ່ຽວຕົ້ມອີກ.

ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ທີ່ປະຕິເສດ ຫຼື ບໍ່ຮັບສາລະພາບ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດຂອງຕົນ ແຕ່ຖ້າ ຫາກມີຫຼັກຖານທີ່ໜັກແໜ້ນແລ້ວ ກໍຈະຖືວ່າ ຜູ້ກ່ຽວເປັນຜູ້ກະທຳຜິດ.

ພາກທີ IV

ອົງການ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ໝວດທີ 1

ອົງການ ແລະ ຜູ້ ດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ມາດຕາ 45 (ບັບປຸງ). ອົງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ອົງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ປະກອບດ້ວຍ:

- ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ;
- ອົງການໄອຍະການ;
- ສານ.

ມາດຕາ 46 (ບັບປຸງ). ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຕຳຫຼວດ;
2. ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ທະຫານ;
3. ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີ;
4. ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ປ່າໄມ້;
5. ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຕ້ານການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ;
6. ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງພາກສ່ວນອື່ນທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 47 (ບັບປຸງ). ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຮັບ ແລະ ບັນທຶກການແຈ້ງຄວາມ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດ;
2. ລາຍງານຢ່າງທັນການ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດ;
3. ອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ສົ່ງສຳເນົາຄຳສັ່ງນັ້ນ ລາຍງານໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ໃນທັນໃດ;
4. ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ;

5. ນຳໃຊ້ມາດຕະການສະກັດກັ້ນທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ລວມທັງການປ່ອຍຕົວຜູ້ຖືກ
ສົງໄສທີ່ໄດ້ຖືກກັກຕົວ ແລະ ລາຍງານເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ;

6. ຂໍອຸທອນຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນຂອງຕົນ ຂຶ້ນຫາຫົວໜ້າອົງການໄອ
ຍະການຂັ້ນເທິງ;

7. ປະສານສົມທົບກັບອົງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;

8. ສະຫຼຸບການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ປະກອບສຳນວນຄະດີ ພ້ອມດ້ວຍຂອງກາງ ສົ່ງ
ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ.

ການປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ດັ່ງກ່າວ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງດຳເນີນໃນຂອບເຂດ
ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 48 (ບັບປຸງ). ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ

ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ປະກອບດ້ວຍ:

- ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ;
- ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນພາກ;
- ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນ;
- ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນເຂດ;
- ອົງການໄອຍະການທະຫານ.

ມາດຕາ 49 (ໃໝ່). ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການໄອຍະການ

ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການໄອຍະການ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດກົດໝາຍ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ;

2. ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີໃດໜຶ່ງ ເປັນບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງໝົດ ຕາມທີ່ກົດ
ໝາຍໄດ້ກຳນົດໄວ້;

3. ສັ່ງຟ້ອງຜູ້ຖືກຫາຂັ້ນສານ;

4. ຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດກົດໝາຍ ໃນການດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານ;

5. ຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດ ຄຳຕົກລົງຂອງສານທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດແລ້ວ;

6. ຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດກົດໝາຍ ໃນສະຖານທີ່ກັກຕົວ, ສະຖານທີ່ກັກຂັງ, ສູນ
ດັດສ້າງ, ຄ້າຍດັດສ້າງ ແລະ ສະຖານທີ່ປະຕິບັດມາດຕະການບັງຄັບອື່ນ ຂອງສານ;

7. ປະສານສົມທົບກັບອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ອົງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງດຳເນີນ
ການ ສະກັດກັ້ນ, ຕ້ານອາຊະຍາກຳ ຫຼື ການກະທຳຜິດ ແລະ ການລະເມີດກົດໝາຍອື່ນ ພ້ອມທັງລົບລ້າງ
ບັນດາສາເຫດ ແລະ ເງື່ອນໄຂທີ່ພາໃຫ້ການກະທຳຜິດເກີດຂຶ້ນ;

8. ຮີ້ພິ້ນຄະດີ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ;

9. ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 50 (ບັບປຸງ). ສານປະຊາຊົນ

ສານປະຊາຊົນປະກອບດ້ວຍ:

1. ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ;
2. ສານປະຊາຊົນພາກ;
3. ສານປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນ;
4. ສານປະຊາຊົນເຂດ;
5. ສານທະຫານ.

ມາດຕາ 51 (ໃໝ່). ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງສານ

ສານ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ດັ່ງນີ້:

1. ພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີອາຍາ ພ້ອມດ້ວຍການໃຊ້ແທນຄ່າເສັຍຫາຍ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 16 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້;
2. ນຳໃຊ້ວິທີການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ ໃນກໍລະນີທີ່ສຳນວນຄະດີມາຮອດສານ;
3. ສຶກສາອົບຮົມຄູ່ຄວາມ ແລະ ໄກ່ເກັ່ຍບັນຫາທາງແພ່ງ ໃນຄະດີອາຍາ;
4. ປະສານສົມທົບກັບ ອົງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
5. ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 52 (ໃໝ່). ຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ຫົວໜ້າ, ຮອງຫົວໜ້າ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ຜູ້ຊ່ວຍເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ;
2. ຫົວໜ້າ, ຮອງຫົວໜ້າ ອົງການໄອຍະການ, ພະນັກງານໄອຍະການ ແລະ ຜູ້ຊ່ວຍພະນັກງານໄອຍະການ ;
3. ປະທານ, ຮອງປະທານສານ, ຜູ້ພິພາກສາ, ຜູ້ຊ່ວຍຜູ້ພິພາກສາ ແລະ ຈ່າສານ.

ມາດຕາ 53 (ບັບປຸງ). ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຫົວໜ້າ, ຮອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ

ຫົວໜ້າ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຈັດຕັ້ງ ແລະ ຊີ້ນຳໂດຍກົງວຽກງານສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ;
2. ມອບໝາຍ ຫຼື ປ່ຽນເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຄະດີອາຍາ;

3. ພິຈາລະນາປ່ຽນແປງ ຫຼື ລົບລ້າງ ຄຳສັ່ງຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ທີ່ບໍ່ມີພື້ນຖານ ແລະ ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ;

4. ອອກຄຳສັ່ງເປີດ ຫຼື ບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ, ໝາຍຮຽກ, ໝາຍເຊີນ, ຄຳສັ່ງພາຕົວ, ຄຳສັ່ງກັກຕົວ, ຄຳສັ່ງຄຸມຕົວຢູ່ກັບທີ່, ຄຳສັ່ງຍຶດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ, ຄຳສັ່ງປ່ອຍຕົວຜູ້ຖືກສົງໄສທີ່ຖືກກັກຕົວ, ຄຳສັ່ງໂຈະ ຫຼື ຊັດມ້ຽນຄະດີອາຍາ;

5. ແຈ້ງຂໍກ່າວຫາ, ສິດ ແລະ ພັນທະ ໃຫ້ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ;

6. ອອກຄຳສັ່ງແຕ່ງຕັ້ງ ຜູ້ແປພາສາ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ;

7. ຮັບເອົາການແຕ່ງຕັ້ງ ຫຼື ສະເໜີແຕ່ງຕັ້ງທະນາຍຄວາມ;

8. ສະເໜີຂໍຄຳສັ່ງ ຈັບຕົວ, ກັກຂັງພາງ, ປ່ອຍຕົວພາງ, ກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ, ງົດໜ້າທີ່ ຫຼື ຕຳແໜ່ງ, ຕໍ່ກຳນົດເວລາການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ຕໍ່ກຳນົດເວລາ ການກັກຂັງພາງ ຈາກຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ;

9. ສະຫຼຸບ ແລະ ປະກອບສຳນວນຄະດີອາຍາ ສົ່ງໃຫ້ອົງການໄອຍະການ ເພື່ອພິຈາລະນາ ພາຍຫຼັງການສືບສວນ-ສອບສວນ ໄດ້ສຳເລັດແລ້ວ;

10. ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ຮອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ມີໜ້າທີ່ຊ່ວຍຫົວໜ້າ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມການມອບໝາຍ.

ມາດຕາ 54 (ບັບປຸງ). ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ

ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ທີ່ໄດ້ຮັບມອບໝາຍໃຫ້ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຮັບ ແລະ ບັນທຶກການແຈ້ງຄວາມ, ການລາຍງານ ຫຼື ການຮ້ອງຟ້ອງ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດທາງອາຍາ;

2. ສະເໜີອອກ ໝາຍຮຽກ, ໝາຍເຊີນ, ຄຳສັ່ງພາຕົວ, ຄຳສັ່ງກັກຕົວ, ຄຳສັ່ງ ຄຸມຕົວຢູ່ກັບທີ່, ຄຳສັ່ງຍຶດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ, ຄຳສັ່ງປ່ອຍຕົວຜູ້ຖືກສົງໄສທີ່ຖືກກັກຕົວ, ຄຳສັ່ງໂຈະ ຫຼື ຊັດມ້ຽນຄະດີອາຍາ;

3. ເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ, ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ພະຍານ ແລະ ບຸກຄົນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;

4. ຊັນນະສູດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ, ຊາກສົບ, ກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ, ຍານພາຫະນະ, ກວດຄົ້ນຕົວບຸກຄົນ ພ້ອມທັງເກັບກຳ ລວບລວມຫຼັກຖານຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດທາງອາຍາ;

5. ພາຕົວ, ກັກຕົວ, ປ່ອຍຕົວ ຜູ້ຖືກຫາ ຕາມຄຳສັ່ງຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ;

6. ຊອກຫາ, ຈັບຕົວ, ພາຕົວ, ປ່ອຍຕົວພາງ ຜູ້ຖືກຫາ ຕາມຄຳສັ່ງຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ;

7. ແຈ້ງ ຂໍ້ກ່າວຫາ, ສິດ ແລະ ພັນທະ ໃຫ້ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ;
  8. ປະຕິບັດຄຳສັ່ງ ແລະ ລາຍງານສະພາບການ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີອາຍາຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ;
  9. ເຮັດບົດສະຫຼຸບ ລາຍງານ ແລະ ປະກອບສຳນວນຄະດີອາຍາ ສະເໜີຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ;
  10. ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມຄຳສັ່ງຂອງຫົວໜ້າ ແລະ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.
- ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງຮັບຜິດຊອບຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍ ແລະ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ມາດຕາ 55 (ໃໝ່). ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງ ຜູ້ຊ່ວຍເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ

ຜູ້ຊ່ວຍເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 54 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຕາມການມອບໝາຍ ຍົກເວັ້ນການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ມາດຕາ 56 (ໃໝ່). ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຫົວໜ້າ, ຮອງຫົວໜ້າ ອົງການໄອຍະການ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຈັດຕັ້ງ ແລະ ຊີ້ນຳ ໂດຍກົງການຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດກົດໝາຍ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ;
2. ແກ້ໄຂຄຳຮ້ອງຟ້ອງ;
3. ອອກຄຳສັ່ງເປີດ ຫຼື ບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ;
4. ແຈ້ງ ຂໍ້ກ່າວຫາ, ສິດ ແລະ ພັນທະ ໃຫ້ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ;
5. ອອກຄຳສັ່ງ ປ່ຽນແປງ ຫຼື ລົບລ້າງ ຄຳສັ່ງເປີດ ຫຼື ບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ;
6. ສະເໜີໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ປ່ຽນເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ;
7. ອອກຄຳສັ່ງ ພາຕົວ, ກັກຕົວ, ຈັບຕົວ, ກັກຂັງພາງ, ປ່ອຍຕົວພາງ, ປ່ອຍຕົວ, ຄຸມຕົວຢູ່ກັບທີ່, ງົດໜ້າທີ່ ຫຼື ຕຳແໜ່ງ, ກວດຄົ້ນ, ຍິດຂັບ, ອາຍັດຂັບ, ອອກຄຳສັ່ງໂຈະ ຫຼື ຊັດມ້ຽນຄະດີອາຍາ;
8. ຕິດຕາມກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳສັ່ງຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ຂໍ້ 7 ເທິງນີ້;
9. ລົບລ້າງ ຄຳສັ່ງ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ;
10. ສົ່ງສຳນວນຄະດີໄປໃຫ້ອົງການທີ່ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ;
11. ອອກຄຳສັ່ງແຕ່ງຕັ້ງ ຜູ້ແປພາສາ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ;
12. ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີອາຍາໃດໜຶ່ງ ເປັນບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງໝົດ;

13. ສັ່ງຟ້ອງຜູ້ຖືກຫາ ຂຶ້ນສານ;
  14. ຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດກົດໝາຍ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາຢູ່ສານ;
  15. ຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດ ຄຳຕົກລົງຂອງສານທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ;
  16. ຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດກົດໝາຍ ໃນສະຖານທີ່ກັກຕົວ, ສະຖານທີ່ກັກຂັງ, ສູນດັດສ້າງ, ຄ້າຍດັດສ້າງ ແລະ ສະຖານທີ່ປະຕິບັດມາດຕະການບັງຄັບອື່ນ ຂອງສານ;
  17. ປະສານສົມທົບ ກັບອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ອົງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ດຳເນີນການສະກັດກັ້ນ, ຕ້ານອາຊະຍາກຳ ພ້ອມທັງແນະນຳ ໃຫ້ບຸກຄົນ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ນຳໃຊ້ມາດຕະການລົບລ້າງສາເຫດ ແລະ ເງື່ອນໄຂ ທີ່ພາໃຫ້ການກະທຳຜິດເກີດຂຶ້ນ;
  18. ສະເໜີການຮື້ຟື້ນຄະດີອາຍາ ຕາມກົດໝາຍ;
  19. ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.
- ຮອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ມີໜ້າທີ່ຊ່ວຍຫົວໜ້າໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມການມອບໝາຍ.

ມາດຕາ 57 (ໃໝ່). ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງພະນັກງານໄອຍະການ

ພະນັກງານໄອຍະການ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຕາມການມອບໝາຍ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ດັ່ງນີ້:

1. ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຄະດີອາຍາ;
2. ແຈ້ງ ຂໍ້ກ່າວຫາ, ສິດ ແລະ ພັນທະ ໃຫ້ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ;
3. ເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະບຸກຄົນອື່ນ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ;
4. ເກັບກຳຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ກ່ຽວກັບຄະດີອາຍາ;
5. ຄົ້ນຄວ້າ ສະຫຼຸບສຳນວນຄະດີອາຍາ, ຮ່າງຄຳຖະແຫຼງ ຫຼື ຄຳຕົກລົງຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ;
6. ເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມສານອາຍາ;
7. ຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດ ຄຳຕົກລົງຂອງສານທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ;
8. ຕິດຕາມກວດກາສະຖານທີ່ກັກຕົວ, ສະຖານທີ່ກັກຂັງ, ສູນດັດສ້າງ, ຄ້າຍດັດສ້າງ;
9. ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 58 (ໃໝ່). ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຜູ້ຊ່ວຍພະນັກງານໄອຍະການ

ຜູ້ຊ່ວຍພະນັກງານໄອຍະການ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຕາມການມອບໝາຍ ຂອງພະນັກງານໄອຍະການ ດັ່ງນີ້:

1. ເຂົ້າຮ່ວມ ແລະບັນທຶກການເອົາຄຳໃຫ້ການ ຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ;

2. ຊ່ວຍຄົ້ນຄວ້າ, ສະຫຼຸບສຳນວນຄະດີອາຍາ ແລະ ຮ່າງຄຳຖະແຫຼງ ຫຼື ຄຳຕົກລົງຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ;

3. ໃສ່ເລກທີຄະດີ, ຈັດສຳນວນຄະດີອາຍາ ແລະ ເຮັດບັນຊີເອກະສານ, ເກັບມ້ຽນ ແລະ ເຮັດສະຖິຕິສຳນວນຄະດີອາຍາ;

4. ເຮັດບັນຊີ ແລະ ຕິດຕາມການເກັບມ້ຽນຂອງກາງຄະດີອາຍາ;

5. ເຮັດບັນຊີ ແລະ ສະຖິຕິ ຜູ້ຖືກຫາ, ນັກໂທດ;

6. ເຮັດໝາຍຮຽກ, ໝາຍເຊີນ;

7. ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມການມອບໝາຍ.

ມາດຕາ 59 (ໃໝ່). ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງປະທານ, ຮອງປະທານສານ

ປະທານສານ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ດັ່ງນີ້:

1. ຊີ້ນຳການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວ ວຽກງານຕັດສິນຄະດີອາຍາຂອງສານ;

2. ຕົກລົງແຕ່ງຕັ້ງ ຜູ້ພິພາກສາ ເພື່ອປະກອບເປັນຄະນະສານ ຮັບຜິດຊອບຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີອາຍາ ແລະ ແຕ່ງຕັ້ງຈຳສານ;

3. ຕົກລົງປ່ຽນ ຜູ້ພິພາກສາ ແລະ ຈຳສານ ກ່ອນການເປີດປະຊຸມສານ;

4. ເປັນປະທານຄະນະສານ ພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີອາຍາໃດໜຶ່ງ;

5. ອອກຄຳສັ່ງ, ແຈ້ງການ ແລະ ຄຳຊີ້ຂາດ ກ່ຽວກັບຄະດີອາຍາ;

6. ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ຮອງປະທານສານ ມີໜ້າທີ່ຊ່ວຍປະທານ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມການມອບໝາຍ.

ມາດຕາ 60 (ໃໝ່). ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຜູ້ພິພາກສາ

ຜູ້ພິພາກສາ ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ດັ່ງນີ້:

1. ຄົ້ນຄວ້າສຳນວນຄະດີອາຍາ ທີ່ໄດ້ຮັບມອບໝາຍ;

2. ເອົາຄຳໃຫ້ການ ຂອງໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະບຸກຄົນອື່ນ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ;

3. ເກັບກຳຂໍ້ມູນຫຼັກຖານເພີ່ມເຕີມ ກ່ຽວກັບຄະດີອາຍາ;

4. ໄກ່ເກຍຄູ່ຄວາມໃນຄະດີອາຍາ ກ່ຽວກັບບັນຫາທາງແພ່ງ;

5. ເປັນຄະນະສານ ຕັດສິນຄະດີອາຍາ;

6. ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 61 (ໃໝ່). ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຜູ້ຊ່ວຍຜູ້ພິພາກສາ

ຜູ້ຊ່ວຍຜູ້ພິພາກສາ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ດັ່ງນີ້:

1. ຊ່ວຍຜູ້ພິພາກສາ ໃນການຄົ້ນຄວ້າສຳນວນຄະດີອາຍາ;

2. ຊ່ວຍຜູ້ພິພາກສາ ໃນການເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ;
3. ເຂົ້າຮ່ວມບັນທຶກການໄກ່ເກ້ຍຄູ່ຄວາມໃນຄະດີອາຍາ ກ່ຽວກັບບັນຫາທາງແພ່ງ;
4. ສະຫຼຸບ ລາຍງານ ຄະດີທີ່ຕົນຮັບຜິດຊອບຄົ້ນຄວ້າ ຕໍ່ຜູ້ພິພາກສາ;
5. ຊ່ວຍຜູ້ພິພາກສາ ໃນການຂຽນຄຳຕົກລົງຂອງສານ;
6. ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມການມອບໝາຍ.

ມາດຕາ 62 (ໃໝ່). ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຈຳສານ

ຈຳສານ ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ດັ່ງນີ້:

1. ຮັບສຳນວນຄະດີ ແລະ ຂຶ້ນພ້ອງຄະດີອາຍາ, ຈັດລຽງ ແລະ ເຮັດບັນຊີເອກະສານໃນສຳນວນຄະດີອາຍາ;
2. ອອກໝາຍຮຽກ, ໝາຍເຊີນ ຕາມການແນະນຳ ຂອງຜູ້ພິພາກສາ;
3. ເຂົ້າຮ່ວມບັນທຶກໃນການເອົາຄຳໃຫ້ການ ແລະ ໃນການໄກ່ເກ້ຍບັນຫາທາງແພ່ງ ໃນຄະດີອາຍາ;
4. ກະກຽມ ແລະ ແຈ້ງ ລະບຽບການປະຊຸມສານ;
5. ບັນທຶກການປະຊຸມສານ, ຮັບຜິດຊອບຄວາມຖືກຕ້ອງ ແລະ ຄົບຖ້ວນໃນການບັນທຶກການ ປະຊຸມສານ;
6. ສຳເນົາບົດບັນທຶກການປະຊຸມສານ ໃສ່ສຳນວນຄະດີອາຍາ;
7. ອະທິບາຍ, ຊີ້ແຈງເຫດຜົນ ໃຫ້ຄູ່ຄວາມ ເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບການຕັດສິນ ຫຼື ພິພາກສາຄະດີຂອງສານ ພ້ອມທັງແຈ້ງສິດ ໃນການຂໍອຸທອນ ຫຼື ຂໍລົບລ້າງ;
8. ຮັບຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ, ຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ, ອອກໃບຮັບການຈ່ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຂໍລົບລ້າງ;
9. ເຊັນຢັ້ງຢືນຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ແລະ ເອກະສານອື່ນ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ;
10. ເຮັດບັນຊີ ແລະ ເກັບມ້ຽນ ຂອງກາງຄະດີ;
11. ສະຫຼຸບສະຖິຕິຄະດີ, ສົ່ງຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ໃຫ້ສານຂຶ້ນເທິງ ແລະ ອົງການໄອຍະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຕິດຕາມກວດກາ;
12. ເຮັດບັນຊີເອກະສານ ແລະ ສົ່ງສຳນວນຄະດີອາຍາ ໄປໃຫ້ສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນກໍລະນີທີ່ມີຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຂໍລົບລ້າງ ແລະ ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ;
13. ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມການມອບໝາຍ.

ໝວດທີ 2
ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ມາດຕາ 63 (ບັບປຸງ). ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາມີ:

1. ຜູ້ຖືກສົງໄສ;
2. ຜູ້ຖືກຫາ;
3. ຈຳເລີຍ;
4. ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ;
5. ໂຈດທາງແພ່ງ;
6. ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ;
7. ພະຍານ;
8. ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ;
9. ຜູ້ຊ່ຽວຊານ;
10. ຜູ້ຊຳນານງານ;
11. ຜູ້ແປພາສາ.

ມາດຕາ 64 (ໃໝ່). ຜູ້ຖືກສົງໄສ

ຜູ້ຖືກສົງໄສ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ສົງໄສວ່າເປັນຜູ້ກະທຳຜິດທາງອາຍາ ແຕ່ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ອົງການໄອຍະການ ຍັງບໍ່ສາມາດອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕໍ່ຜູ້ກ່ຽວ.

ຜູ້ຖືກສົງໄສ ມີສິດ ດັ່ງນີ້:

1. ຮັບຊາບຂໍ້ສົງໄສຕໍ່ຕົນ;
2. ໄດ້ຮັບການອະທິບາຍ ກ່ຽວກັບສິດ ແລະ ພັນທະຂອງຕົນ;
3. ໃຫ້ຄຳອະທິບາຍ ຫຼື ໃຫ້ການ ກ່ຽວກັບຂໍ້ສົງໄສຕໍ່ຕົນ;
4. ສະເໜີຫຼັກຖານ;
5. ຮ້ອງຟ້ອງ ຕໍ່ການກະທຳທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ອົງການໄອຍະການ;
6. ສະເໜີປະກັນຕົວ ສຳລັບການກະທຳຜິດໃນສະຖານໂທສານູໂທດ ທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບແຕ່ ສາມປີ ລົງມາ.

ຜູ້ຖືກສົງໄສ ມີພັນທະ ດັ່ງນີ້:

1. ເຂົ້າມາສະເໜີຕົວ ຕາມໝາຍຮຽກ;
2. ໃຫ້ການຮ່ວມມືແກ່ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ອົງການໄອຍະການ.

ມາດຕາ 65 (ບັບປຸງ). ຜູ້ຖືກຫາ

ຜູ້ຖືກຫາ ແມ່ນ ບຸກຄົນ ທີ່ຖືກນຳມາດຳເນີນຄະດີ ໂດຍຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ເວັ້ນເສຍແຕ່ໃນກໍລະນີ ມີການ ສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານໂດຍກົງ.

ຜູ້ຖືກຫາ ມີ ສິດ ດັ່ງນີ້:

1. ຮັບຊາບ ແລະ ແກ້ຂໍ້ກ່າວຫາ;
2. ໄດ້ຮັບການອະທິບາຍກ່ຽວກັບ ສິດ ແລະ ພັນທະ ຂອງຕົນໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ;
3. ໃຫ້ການ ແລະ ສະເໜີຫຼັກຖານ;
4. ສະເໜີປະກັນຕົວ ແລະ ຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍອື່ນ;
5. ໄດ້ຮັບເອກະສານ ກ່ຽວກັບການເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ, ບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການ ຂອງຕົນ, ຄຳສັ່ງກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້, ປ່ຽນແປງ ຫຼື ລົບລ້າງມາດຕະການສະກັດກັ້ນ, ຄຳສັ່ງໂຈະ, ບົດສະ ຫຼຸບຜົນຂອງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຄຳສັ່ງຟ້ອງ ແລະ ຄຳຖະແຫຼງຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ຄຳສັ່ງຊັດມັງນ, ເອກະສານ ແລະ ຄຳສັ່ງອື່ນ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍສະ ບັບນີ້;
6. ເບິ່ງເອກະສານຢູ່ໃນສຳນວນຄະດີ, ສຳເນົາ ຫຼື ກ່າຍເອົາເນື້ອໃນເອກະສານ;
7. ເອົາ ແລະ ພົບ ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ;
8. ສະເໜີຄຳນຳຕົວ ຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 52 ຂໍ້ 1 ແລະ ຂໍ້ 2 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ຜູ້ຊຳນານງານ ຫຼື ຜູ້ແປພາສາ;
9. ຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ການກະທຳ ຫຼື ການອອກຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ທີ່ເຫັນວ່າບໍ່ຖືກ ຕ້ອງ;
10. ຂໍອຸທອນ, ຂໍລົບລ້າງ ຄຳສັ່ງຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງ ການໄອຍະການ.

ຜູ້ຖືກຫາ ມີພັນທະ ດັ່ງນີ້:

1. ເຂົ້າມາສະເໜີຕົວ ຕາມໝາຍຮຽກ, ຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ;
2. ປະຕິບັດລະບຽບການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ມາດຕາ 66 (ບັບປຸງ). ຈຳເລີຍ

ຈຳເລີຍ ແມ່ນ ຜູ້ຖືກຫາ ທີ່ຖືກສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານ.

ຈຳເລີຍ ມີ ສິດ ດັ່ງນີ້:

1. ຮັບຊາບຄຳສັ່ງຟ້ອງ ແລະ ແກ້ຂໍ້ກ່າວຫາ;
2. ໄດ້ຮັບການອະທິບາຍ ກ່ຽວກັບສິດ ແລະ ພັນທະຂອງຕົນ ໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ;

3. ເອົາ ແລະ ພົບທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ;
4. ໃຫ້ການ, ແກ້ຂໍ້ກ່າວຫາ ແລະ ສະເໜີຫຼັກຖານ;
5. ຊີ້ແຈງ ແລະ ຕອບຄໍາຖາມ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ;
6. ເບິ່ງເອກະສານຢູ່ໃນສໍານວນຄະດີ, ສໍາເນົາ ຫຼື ກ່າຍເອົາເນື້ອໃນເອກະສານ, ຍື່ນຄໍາຮ້ອງຂໍ;
7. ເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມສານ;
8. ສະເໜີຄຳຕົວ ຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 52 ຂໍ້ 2 ແລະ ຂໍ້ 3 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ຜູ້ຊຳນານງານ ຫຼື ຜູ້ແປພາສາ;
9. ໃຫ້ຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບການໂຕ້ຖຽງ ແລະ ຄຳເຫັນເປັນຜູ້ສຸດທ້າຍ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ;
10. ໄດ້ຮັບຄຳຕົກລົງຂອງສານ;
11. ຂໍອຸທອນ ຫຼື ຂໍລົບລ້າງ ຄຳຕົກລົງຂອງສານ;
12. ປະຕິບັດສິດອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ຈຳເລີຍ ມີ ພັນທະ ດັ່ງນີ້:

1. ເຂົ້າສະເໜີຕົວ ຕາມໝາຍຮຽກ ຂອງສານ;
2. ປະຕິບັດຕາມລະບຽບ ແລະ ຄຳສັ່ງຂອງສານ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ.

ມາດຕາ 67 (ບັບປຸງ). ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ

ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສັຍຫາຍທາງດ້ານສຸຂະພາບ ຫຼື ຊີວິດ, ວັດຖຸ ຫຼື ຈິດໃຈ ຍ້ອນການກະທຳຜິດຂອງບຸກຄົນອື່ນ.

ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ ມີ ສິດ ດັ່ງນີ້:

1. ໃຫ້ການກ່ຽວກັບຄະດີ;
2. ສະເໜີຫຼັກຖານ;
3. ຍື່ນຄໍາຮ້ອງຂໍ;
4. ໄດ້ຮັບການທົດແທນຄ່າເສັຍຫາຍ;
5. ເບິ່ງເອກະສານຢູ່ໃນສໍານວນຄະດີ, ອັດສຳເນົາ ຫຼື ກ່າຍເອົາເນື້ອໃນທີ່ຈຳເປັນອອກຈາກສໍານວນຄະດີ ຫຼັງຈາກສິ້ນສຸດການສືບສວນ-ສອບສວນ;
6. ເຂົ້າຮ່ວມການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ;
7. ສະເໜີຄຳຕົວ ຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 52 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ຜູ້ຊຳນານງານ ແລະ ຜູ້ແປພາສາ;
8. ຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ການກະທຳ ຫຼື ຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ພະນັກງານໄອຍະການ ຫຼື ສານ ທີ່ຕົນເຫັນວ່າບໍ່ຖືກຕ້ອງ;

9. ຂໍອຸທອນ, ຂໍລົບລ້າງ ຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການ ໄອຍະການ, ຄຳຕົກລົງຂອງສານ;

10. ຕົກລົງໄກ່ເກ້ຍ ກັບຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ໃນຄະດີທີ່ການກະທຳຜິດບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍ ຮ້າຍແຮງຕໍ່ສັງຄົມ;

11. ເອົາ ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ;

12. ຖອນຄຳຮ້ອງຟ້ອງ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ ຫາກໄດ້ເສັຍຊີວິດ ຍາດພີ່ນ້ອງທີ່ໃກ້ຊິດຂອງຜູ້ກ່ຽວ ຈະເປັນຜູ້ໃຊ້ ສິດແທນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕານີ້.

ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ ມີ ພັນທະ ດັ່ງນີ້:

1. ເຂົ້າມາສະເໜີຕົວຕາມໝາຍຮຽກ, ຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ;

2. ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ການປະຕິເສດບໍ່ຍອມໃຫ້ການ ຫຼື ຕໍ່ຄຳໃຫ້ການເທັດຂອງຕົນ.

ມາດຕາ 68 (ປັບປຸງ). ໂຈດທາງແພ່ງ

ໂຈດທາງແພ່ງ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ໄດ້ທຳການຮ້ອງຟ້ອງທາງແພ່ງ ຕໍ່ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ຫຼື ຕໍ່ຜູ້ຮັບ ຜິດຊອບທາງແພ່ງ ເພື່ອໃຫ້ໃຊ້ແທນຄ່າເສັຍຫາຍແກ່ຕົນ.

ໂຈດທາງແພ່ງ ມີ ສິດ ແລະ ພັນທະ ຄືກັນກັບ ສິດ ແລະ ພັນທະ ຂອງຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ ຕາມທີ່ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 67 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 69 (ປັບປຸງ). ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ

ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ແມ່ນ ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີພັນທະໃຊ້ແທນຄ່າເສັຍຫາຍ ເນື່ອງ ມາຈາກການກະທຳຜິດຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ທີ່ຢູ່ໃນການຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນ.

ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ອາດຈະແມ່ນ ພໍ່ແມ່, ພໍ່ລ້ຽງແມ່ລ້ຽງ, ຜູ້ປົກຄອງ, ຜູ້ໃຊ້ວຽກ, ຜູ້ຄຸ້ມ ຄອງ, ການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ວິສາຫະກິດ.

ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ມີ ສິດ ດັ່ງນີ້:

1. ແກ້ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ;
2. ໃຫ້ຄຳອະທິບາຍຕໍ່ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ;
3. ສະເໜີຫຼັກຖານ;
4. ຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍ;
5. ຂໍເບິ່ງເອກະສານຢູ່ໃນສຳນວນຄະດີ, ອັດສຳເນົາ ຫຼື ກ່າຍເອົາເນື້ອໃນທີ່ຈຳເປັນອອກ ຈາກສຳນວນຄະດີ ຫຼັງຈາກການສືບສວນ-ສອບສວນ ໄດ້ສຳເລັດແລ້ວ;
6. ເຂົ້າຮ່ວມການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ;

7. ສະເໜີຄຳນຳຕົວ ຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 52 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ຜູ້ຊຳນານງານ ແລະ ຜູ້ແປພາສາ;

8. ຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ການກະທຳ ຫຼື ການອອກຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ພະນັກງານໄອຍະການ ຫຼື ສານ ທີ່ເຫັນວ່າບໍ່ຖືກຕ້ອງ;

9. ຂໍອຸທອນ, ຂໍລົບລ້າງ ຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ຄຳຕົກລົງຂອງສານ;

10. ເອົາ ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ.

ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ມີພັນທະຄືກັນກັບ ພັນທະຂອງຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 67 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 70 (ປັບປຸງ). ພະຍານ

ພະຍານ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ໄດ້ຮູ້ເຫັນເຫດການຂອງການກະທຳຜິດ ຫຼື ສະພາບຂອງຄະດີ.

ຄົນຫູໜວກ, ຕາບອດ, ປາກກົກ, ປັນຍາອ່ອນ ເສຍຈິດ, ເດັກ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນເຖິງກະສຽນອາຍຸສິບແປດປີ, ຍາດພິນ້ອງຂອງຄູ່ຄວາມ ອາດນຳມາໃຫ້ການ ເພື່ອຊອກຫາຂໍ້ມູນ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ຖືວ່າເປັນພະຍານ.

ພະຍານ ມີ ສິດ ດັ່ງນີ້:

1. ໃຫ້ການ;

2. ເບິ່ງບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການຂອງຕົນ ໃນຂັ້ນສືບສວນ-ສອບສວນ;

3. ສະເໜີປ່ຽນແປງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການຂອງຕົນ;

4. ຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ການກະທຳ ຫຼື ການອອກຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ພະນັກງານໄອຍະການ ຫຼື ສານ ທີ່ຕົນເຫັນວ່າບໍ່ຖືກຕ້ອງ;

5. ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ຈາກການຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ຊີວິດ, ສຸຂະພາບ, ຊັບສິນ ຫຼື ຈິດໃຈ ຍ້ອນການໃຫ້ການຂອງຕົນ.

ພະຍານ ມີພັນທະຄືກັນກັບ ພັນທະຂອງຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 67 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 71 (ປັບປຸງ). ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ

ທະນາຍຄວາມ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກລັດ ໃຫ້ເຄື່ອນໄຫວອາຊີບອິດສະລະ ແລະ ໃຫ້ການບໍລິການທາງດ້ານກົດໝາຍ ແກ່ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ສັງຄົມ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳຂອງລູກຄວາມ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ທະນາຍຄວາມ ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ນັບແຕ່ວັນທີ່ຕົນໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງ ຫຼື ການສະເໜີຢ່າງເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຂອງລູກຄວາມ ຫຼື ສະມາຊິກຄອບຄົວ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງຂອງຜູ້ກ່ຽວ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ທະນາຍຄວາມ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ພົບກັບຜູ້ທີ່ຈະເປັນລູກຄວາມ ຫຼື ລູກຄວາມ ຕາມການສະເໜີຂອງຜູ້ກ່ຽວ ພາຍຫຼັງຖືກກັກຕົວ, ຈັບຕົວ ຫຼື ຖືກກັກຂັງ;
2. ຮັບຊາບຂໍ້ກ່າວຫາໃສ່ລູກຄວາມ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມຮັບຟັງການເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງລູກຄວາມຕົນ;
3. ເບິ່ງເອກະສານຢູ່ໃນສຳນວນຄະດີ, ສຳເນົາ ຫຼື ກ່າຍເອົາເນື້ອໃນເອກະສານ;
4. ສະເໜີຫຼັກຖານ ແລະ ພະຍານ;
5. ສະເໜີຄຳນຳຕົວ ຜູ້ພິພາກສາ, ພະນັກງານໄອຍະການ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ຜູ້ຊຳນານງານ ຫຼື ຜູ້ແປພາສາ;
6. ໃຫ້ຄຳເຫັນ, ສອບຖາມ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນ ໃນເວລາໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ;
7. ຄັດຄ້ານ ຫຼື ຮ້ອງທຸກຕໍ່ການກະທຳ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຫຼື ບໍ່ເໝາະສົມຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
8. ຂໍອຸທອນ, ຂໍລົບລ້າງຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ຄຳຕົກລົງຂອງສານ;
9. ສະເໜີປະກັນຕົວ ການປ່ອຍຕົວພາຍ ລູກຄວາມຂອງຕົນ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ;
10. ໃຫ້ການຮ່ວມມືໃນການນຳຕົວລູກຄວາມຂອງຕົນ ທີ່ຖືກປ່ອຍຕົວພາຍ ເຂົ້າມາສານ ຫຼື ອົງການໄອຍະການ;
11. ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງເປັນທະນາຍຄວາມ ໃນກໍລະນີການກະທຳຜິດທີ່ກົດໝາຍ ໄດ້ກຳນົດໂທດປະຫານຊີວິດ ແລະ ການກະທຳຜິດອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ;
12. ຮັບໝາຍຮຽກໃຫ້ລູກຄວາມຂອງຕົນເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີ;
13. ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ມີສິດຄືກັນກັບສິດຂອງທະນາຍຄວາມຕາມວັກເທິງນີ້ ຍົກເວັ້ນຂໍ້ທີ 11.

ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ, ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ ຫຼື ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ.

ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຈະເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອໄດ້ຮັບການມອບສິດເທົ່ານັ້ນ ເວັ້ນເສັຍແຕ່ ຜູ້ຕາງໜ້າທີ່ຖືກຕ້ອງທາງດ້ານກົດໝາຍ ເຊັ່ນ ພໍ່, ແມ່, ຜົວ ຫຼື ເມັຍ, ລູກ, ຜູ້ປົກຄອງ.

ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ມີ ພັນທະ ດັ່ງນີ້:

1. ນຳໃຊ້ທຸກວິທີການປົກປ້ອງ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳ ຂອງຜູ້ທີ່ຕົນປົກປ້ອງ;

2. ເຂົ້າມາ ຕາມໝາຍຮຽກຂອງອົງການດຳເນີນຄະດີ;

3. ຮັກສາຄວາມລັບໃນການດຳເນີນຄະດີ;

4. ປະກອບສ່ວນຊອກຫາຫຼັກຖານ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການດຳເນີນຄະດີ ຖືກຕ້ອງ ແລະ ຍຸຕິທຳ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ຫາກແມ່ນເດັກ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນເຖິງກະສຽນອາຍຸ ສິບແປດປີ, ຄົນຫູໜວກ, ຕາບອດ, ປາກກີກ, ຄົນປັນຍາອ່ອນ, ເສຍຈິດ, ຜູ້ບໍ່ຮູ້ພາສາລາວ ແລະ ຜູ້ທີ່ກົດໝາຍກຳນົດໂທດປະຫານຊີວິດນັ້ນ ຈຳເປັນຕ້ອງມີທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ. ຖ້າວ່າຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ຫາກບໍ່ມີທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນແລ້ວ ອົງການດຳເນີນຄະດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເປັນຜູ້ສະເໜີ ຕໍ່ສະພາທະນາຍຄວາມ ເພື່ອແຕ່ງຕັ້ງ ທະນາຍຄວາມໃຫ້ໂດຍທັນທີ. ສະພາທະນາຍຄວາມ ຕ້ອງພິຈາລະນາແຕ່ງຕັ້ງຕາມຄຳສະເໜີຂອງອົງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ພາຍໃນກຳນົດ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳສະເໜີເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 72 (ປັບປຸງ). ຜູ້ຊ່ຽວຊານ

ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ມີຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການທາງດ້ານວິຊາສະເພາະໃດໜຶ່ງ ທີ່ຖືກຮັບຮູ້ຈາກສະຖາບັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຊຶ່ງສາມາດໃຫ້ຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ ຕໍ່ບັນຫາ ທີ່ພົວພັນກັບວິຊາສະເພາະຂອງຕົນ.

ໃນການພິສູດຫຼັກຖານ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ຊ່ຽວຊານ.

ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ມີ ສິດ ແລະ ພັນທະ ດັ່ງນີ້:

1. ໄດ້ຮັບເອກະສານ ແລະ ວັດຖຸ ທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ພິສູດ;
2. ເຂົ້າຮ່ວມຟັງການເອົາຄຳໃຫ້ການ ແລະ ຕັ້ງຄຳຖາມ ກ່ຽວກັບບັນຫາທີ່ພົວພັນກັບເປົ້າໝາຍ ທີ່ຕ້ອງການພິສູດ;
3. ປະຕິເສດການພິສູດ ແຕ່ຕ້ອງໃຫ້ເຫດຜົນ;
4. ສະຫຼຸບຜົນຂອງການພິສູດ.

ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຕ້ອງດຳເນີນການພິສູດຫຼັກຖານ ຢູ່ໃນຂອບເຂດ ແລະ ເວລາທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຄຳສັ່ງແຕ່ງຕັ້ງ.

ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ໃຫ້ຄຳເຫັນໃນນາມຂອງຕົນ ແລະ ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ຄຳເຫັນດັ່ງກ່າວ ພ້ອມທັງຮັກສາຄວາມລັບໃນຄະດີ.

ມາດຕາ 73 (ໃໝ່). ຜູ້ຊຳນານງານ

ຜູ້ຊຳນານງານ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ມີຄວາມຊຳນານ ໃນດ້ານໃດໜຶ່ງ ແລະ ມີຄວາມສາມາດໃຫ້ຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບບັນຫາທີ່ອົງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ໃຫ້ທຳການພິສູດ.

ໃນການພິສູດຫຼັກຖານ ຜູ້ຊຳນານງານ ໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງ ຄືກັນກັບຜູ້ຊ່ຽວຊານ.
ຜູ້ຊຳນານງານ ມີ ສິດປະຕິເສດການພິສູດ ແຕ່ຕ້ອງໃຫ້ເຫດຜົນ.
ຜູ້ຊຳນານງານ ໃຫ້ຄຳເຫັນໃນນາມຂອງຕົນ ແລະ ຮັກສາຄວາມລັບໃນຄະດີ.

ມາດຕາ 74 (ປັບປຸງ). ຜູ້ແປພາສາ

ຜູ້ແປພາສາ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ມີຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ ຫຼື ປະສົບການໃນການແປພາສາໃດໜຶ່ງ ຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີ ທີ່ບໍ່ຮູ້ພາສາລາວ.

ຜູ້ແປພາສາ ໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງ ຄືກັນກັບຜູ້ຊ່ຽວຊານ.

ຜູ້ແປພາສາ ຕ້ອງຮັບຜິດຊອບຕໍ່ການແປຂອງຕົນ ແລະ ມີພັນທະໃນການຮັກສາຄວາມລັບໃນຄະດີ.

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການແປພາສາ ແມ່ນ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ຄ່າທຳນຽມສານ.

ພາກທີ V

ການດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ

ໝວດທີ 1

ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ

ມາດຕາ 75 (ໃໝ່). ອົງການທີ່ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່

ອົງການທີ່ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ປະກອບດ້ວຍ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ມາດຕາ 46 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ແລະ ອົງການໄອຍະການ.

ມາດຕາ 76 (ໃໝ່). ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຕຳຫຼວດ

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຕຳຫຼວດ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ກ່ຽວກັບທຸກການກະທຳຜິດ ທີ່ຢູ່ໃນຂອບເຂດ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຕົນ.

ມາດຕາ 77 (ໃໝ່). ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ທະຫານ

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ທະຫານ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດທາງທະຫານ ໃນເວລາເຄື່ອນໄຫວປະຕິບັດໜ້າທີ່ທາງລັດຖະການ, ການກະທຳຜິດທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຢູ່ບ່ອນຕັ້ງທັບ, ຄ້າຍ, ກົມກອງທະຫານ, ໂຮງຈັກ ໂຮງງານ ຫຼື ສະຖານທີ່ຫວງຫ້າມຂອງກອງທັບ.

ມາດຕາ 78 (ໃໝ່). ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງ ເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີ

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ກ່ຽວກັບການລະເມີດລະບຽບການ ກ່ຽວກັບລະບອບພາສີອາກອນຂອງລັດ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ອາຍາ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ພາສີ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ສ່ວຍສາອາກອນ ແລະກົດໝາຍວ່າ ດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

ມາດຕາ 79 (ໃໝ່). ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ປ່າໄມ້

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ປ່າໄມ້ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ກ່ຽວກັບການລະເມີດກົດໝາຍອາຍາ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ປ່າໄມ້ ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ສັດນ້ຳ ແລະ ສັດປ່າ ທີ່ເປັນການກະທຳຜິດທາງອາຍາ.

ມາດຕາ 80 (ໃໝ່). ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຕ້ານການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຕ້ານການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ກ່ຽວກັບພຶດຕິກຳທີ່ເປັນການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍອາຍາ ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການຕ້ານການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ.

ມາດຕາ 81 (ໃໝ່). ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງ ພາກສ່ວນອື່ນ

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງພາກສ່ວນອື່ນ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນພາກສ່ວນຂອງຕົນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍອາຍາ ແລະ ກົດໝາຍອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 82 (ໃໝ່). ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການໄອຍະການ

ອົງການໄອຍະການ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 83 (ໃໝ່). ສິດທາງດ້ານພື້ນທີ່

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຄະດີອາຍາ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນຂອບເຂດພື້ນທີ່ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ຫຼື ບ່ອນຢູ່ ຂອງ ຜູ້ກະທຳຜິດ.

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂຶ້ນເມືອງ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຄະດີອາຍາ ທີ່ເກີດຂຶ້ນພາຍໃນຂອບເຂດເມືອງ, ເທດສະບານຂອງຕົນ.

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂຶ້ນແຂວງ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຄະດີອາຍາ ທີ່ເກີດຂຶ້ນພາຍໃນຂອບເຂດແຂວງ, ນະຄອນ ຂອງຕົນ.

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນຂັ້ນສູນກາງທີ່ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຄະດີອາຍານັ້ນ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງຫາກ.

ສຳລັບ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ທະຫານນັ້ນ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ທຸກການກະທຳຜິດທາງທະຫານທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຢູ່ບ່ອນຕັ້ງທັບ, ຄ້າຍ, ກົມກອງທະຫານ, ໂຮງຈັກ ໂຮງງານ ຫຼື ສະຖານທີ່ຫວງທ້າມ ຂອງກອງທັບ.

ໝວດທີ 2

ການເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ

ມາດຕາ 84 (ໃໝ່). ການເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີຫຼັກຖານໜັກແໜ້ນຢັ້ງຢືນວ່າ ບຸກຄົນໃດໜຶ່ງໄດ້ກະທຳຜິດທາງອາຍາ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃສ່ບຸກຄົນນັ້ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ມາດຕາ 91 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີບຸກຄົນ ຖືກກ່າວຫາວ່າ ໄດ້ກະທຳຜິດຫຼາຍສະຖານ ຄຳສັ່ງຕ້ອງບອກຂໍ້ກ່າວຫາແຕ່ລະສະຖານການກະທຳຜິດ ພ້ອມທັງມາດຕາກົດໝາຍອາຍາ ຫຼື ກົດໝາຍອື່ນທີ່ກຳນົດໂທດທາງອາຍາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບແຕ່ລະຂໍ້ກ່າວຫານັ້ນ.

ສຳເນົາ ຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ພ້ອມດ້ວຍບົດສະຫຼຸບເຫດການ ທີ່ເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການອອກຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງສົ່ງໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນດຽວກັນຊາບ ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເວລາອອກຄຳສັ່ງເປັນຕົ້ນໄປ. ພາຍໃນກຳນົດເວລາ ສີ່ສິບແປດຊົ່ວໂມງ ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຮັບສຳເນົາຄຳສັ່ງດັ່ງກ່າວແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງຕົກລົງ ເຫັນດີ ຫຼື ບໍ່ເຫັນດີ ໃນການອອກຄຳສັ່ງດັ່ງກ່າວ ແລ້ວສົ່ງໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນຊາບ ແລະ ປະ ຕິບັດໃນທັນໃດ.

ໃນກໍລະນີ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫາກເຫັນວ່າ ຍັງມີບຸກຄົນອື່ນທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການກະທຳຜິດ ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃສ່ຜູ້ກ່ຽວ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງສະເໜີໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃສ່ບຸກຄົນນັ້ນ.

ມາດຕາ 85 (ໃໝ່). ການປ່ຽນແປງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ

ໃນເວລາດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຖ້າເຫັນວ່າຂໍ້ກ່າວຫາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃສ່ຜູ້ຖືກຫາ ຫາກບໍ່ຖືກຕາມສະຖານການກະທຳຜິດ ທີ່ຜູ້ກ່ຽວໄດ້ກະທຳ ຫຼື ຍັງມີການກະທຳຜິດໃນສະຖານອື່ນອີກ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໃນຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບ

ສວນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງປ່ຽນແປງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນຂອງຕົນ.

ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ ພາຍຫຼັງອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃສ່ຜູ້ຖືກຫາ ແລ້ວ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງສົ່ງຄຳສັ່ງນັ້ນ ພ້ອມດ້ວຍເອກະສານທີ່ພາໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ລາຍງານຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອ ພິຈາລະນາຕົກລົງ ເຫັນດີ ຫຼື ບໍ່ເຫັນດີ ແລ້ວສົ່ງໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ.

ໝວດທີ 3 ລະບຽບການທົ່ວໄປ ກ່ຽວກັບ ການສືບສວນ-ສອບສວນ

ມາດຕາ 86 (ບັບປຸງ). ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ

ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີອາຍາ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ມີຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ ຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດ;
2. ມີການເຂົ້າມອບຕົວຂອງຜູ້ກະທຳຜິດ;
3. ພົບເຫັນຮ່ອງຮອຍຂອງການກະທຳຜິດ ໂດຍອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ອົງການ ໄອຍະການ.

ໃນເວລາຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາຄະດີຂອງສານ ຖ້າຫາກພົບເຫັນຫຼັກຖານໃນການກະທຳຜິດອັນ ໃໝ່ ກໍ່ມີສິດສະເໜີໃຫ້ ອົງການໄອຍະການເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ຄະດີໃໝ່.

ມາດຕາ 87 (ໃໝ່). ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ

ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ສາມາດແຈ້ງທາງປາກ ເປົ່າ ຫຼື ເຮັດເປັນລາຍລັກອັກສອນ ແລະ ໃຫ້ຍື່ນ ຫຼື ແຈ້ງຕໍ່ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ອົງການໄອຍະ ການ ຊຶ່ງຕ້ອງຮັບ ແລະ ພິຈາລະນາ ຕາມກຳນົດເວລາທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້. ສຳລັບ ຄຳ ຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງ ຕ້ອງເຮັດເປັນລາຍລັກອັກສອນ.

ໃນກໍລະນີ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ ຫາກເຮັດໂດຍທາງປາກເປົ່າ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ຜູ້ຮັບ ຄຳ ຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກເອົາຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບປະຫວັດ, ສຳເນົາບັດປະຈຳຕົວ ຫຼື ສຳມະໂນຄົວ ຂອງຜູ້ຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຜູ້ແຈ້ງຄວາມ, ເນື້ອໃນຂອງຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ ແລ້ວໃຫ້ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ແລະ ຜູ້ຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຜູ້ແຈ້ງຄວາມລົງລາຍເຊັນ. ບົດບັນທຶກດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງເຮັດເປັນສອງສະບັບ ຄື ສະບັບໜຶ່ງ ມອບໃຫ້ຜູ້ຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຜູ້ແຈ້ງຄວາມ, ສ່ວນອີກ ໜຶ່ງສະບັບ ໃຫ້ເກັບໄວ້ໃນສຳນວນຄະດີ.

ເຈົ້າໜ້າທີ່ ຜູ້ຮັບ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງຊາບ ກ່ຽວກັບຄວາມຮັບຜິດຊອບຕາມກົດໝາຍ ໃນກໍລະນີທີ່ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມນັ້ນ ຫາກບໍ່ມີມູນຄວາມຈິງ ຫຼື ເປັນການເທັດ.

ມາດຕາ 88 (ໃໝ່). ການເຂົ້າມອບຕົວ

ການເຂົ້າມອບຕົວ ແມ່ນ ການເຂົ້າສະເໜີຕົວຂອງບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ ດ້ວຍຄວາມສະໝັກໃຈ ເພື່ອລາຍງານ ກ່ຽວກັບການກະທຳຂອງຕົນ ຕໍ່ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ອົງການໄອຍະການ.

ເຈົ້າໜ້າທີ່ ຜູ້ຮັບການເຂົ້າມອບຕົວນັ້ນ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ກ່ຽວກັບຊີວະປະຫວັດ ແລະ ຄຳ ໃຫ້ການຂອງຜູ້ເຂົ້າມອບຕົວ. ໃນກໍລະນີທີ່ຜູ້ກ່ຽວ ຫາກເຂົ້າມອບຕົວຕໍ່ອົງການອື່ນທີ່ບໍ່ແມ່ນອົງການດຳ ເນີນຄະດີ ແລ້ວອົງການນັ້ນ ຕ້ອງນຳສົ່ງບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ອົງການໄອ ຍະການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງປ່ອນໃກ້ຄຽງໃນທັນໃດ.

ມາດຕາ 89 (ໃໝ່). ການພົບເຫັນຮ່ອງຮອຍຂອງການກະທຳຜິດ

ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະ ການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ທີ່ພົບເຫັນຮ່ອງຮອຍຂອງການກະທຳຜິດ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ກ່ຽວກັບ ສະພາບທີ່ພົບເຫັນ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນໃນເບື້ອງຕົ້ນ ເພື່ອໃຊ້ເປັນ ພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການເປີດການສືບສວນ - ສອບສວນ.

ມາດຕາ 90 (ໃໝ່). ກຳນົດເວລາໃນການພິຈາລະນາຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງພິຈາລະນາຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງ ຄວາມບໍ່ໃຫ້ເກີນກຳນົດ ຫ້າວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມເປັນຕົ້ນໄປ. ໃນກໍລະນີ ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກສັບສົນ ກຳນົດເວລາດັ່ງກ່າວ ແມ່ນບໍ່ໃຫ້ເກີນ ສິບວັນ ແລະ ຕ້ອງລົງຄຳເຫັນໃດໜຶ່ງ ດັ່ງ ນີ້:

1. ອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ;
2. ອອກຄຳສັ່ງບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ;
3. ສົ່ງຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມໄປໃຫ້ອົງການທີ່ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ພິຈາ ລະນາ.

ໃນການພິຈາລະນາຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມນັ້ນ ກ່ອນຈະອອກ ຫຼື ບໍ່ອອກຄຳສັ່ງເປີດ ການສືບສວນ-ສອບສວນ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຜູ້ດຳເນີນ ສາມາດທວງເອົາຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ພັງຄຳ ອະທິບາຍ ທີ່ຈຳເປັນກໍໄດ້.

ມາດຕາ 91 (ບັບປຸງ). ຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີຂໍ້ມູນໜັກແໜ້ນກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ -ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃນຂອບເຂດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຕົນ. ເມື່ອໃນຂອງຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນນັ້ນ ຕ້ອງບອກວັນ, ເວລາ ແລະ ສະຖານທີ່ ອອກຄຳສັ່ງ, ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ໜ້າທີ່, ຕຳແໜ່ງ ຂອງຜູ້ອອກຄຳສັ່ງ, ເຫດຜົນ ແລະ ພື້ນຖານ ທີ່ພາໃຫ້ ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ, ສະຖານການກະທຳຜິດ ແລະ ມາດຕາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງກົດໝາຍອາຍາ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ເປັນຜູ້ອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງລາຍງານໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຊາບໃນທັນໃດ ພ້ອມທັງມອບໝາຍ ໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ. ໃນກໍລະນີ ທີ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫາກເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ກໍອາດຈະມອບໝາຍ ໃຫ້ພະນັກງານໄອຍະການ ຫຼື ສົ່ງຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ເພື່ອມອບໝາຍ ໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ການເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ດຳເນີນໄດ້ໃນ ສອງກໍລະນີ ຄື:

1. ໃສ່ເຫດການຂອງການກະທຳຜິດ ໃນກໍລະນີ ທີ່ພົບເຫັນຮ່ອງຮອຍຂອງການກະທຳຜິດ ແຕ່ບໍ່ທັນສາມາດຮູ້ໄດ້ວ່າ ບຸກຄົນໃດເປັນຜູ້ກະທຳຜິດ;
2. ໃສ່ບຸກຄົນທີ່ຮູ້ວ່າໄດ້ກະທຳຜິດ.

ໃນກໍລະນີ ການກະທຳຜິດໃນສະຖານ ລະຫູໂທດ ຫຼື ໂທສານຸໂທດ ທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບສູງສຸດບໍ່ເກີນ ສາມປີ ຖ້າມີຫຼັກຖານຄົບຖ້ວນແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງສະຫຼຸບ ແລ້ວສົ່ງສຳນວນຄະດີ ພ້ອມດ້ວຍຂອງກາງ ແລະ ຜູ້ຖືກຫາ ໃຫ້ອົງການໄອຍະການ ໂດຍບໍ່ຕ້ອງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ກໍໄດ້.

ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງປ່ຽນແປງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ທີ່ໄດ້ອອກໄປແລ້ວນັ້ນ ຖ້າເຫັນວ່າຄຳສັ່ງດັ່ງກ່າວ ຫາກບໍ່ຖືກຕ້ອງກັບພຶດຕິກຳຕົວຈິງ ຫຼື ຫາກຍັງຂາດຂໍ້ກ່າວຫາອື່ນ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫາກໄດ້ປ່ຽນແປງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນຂອງຕົນ ຕ້ອງລາຍງານຄຳສັ່ງດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ເພື່ອຕິດຕາມກວດກາ ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເວລາໄດ້ປ່ຽນແປງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫາກໄດ້ປ່ຽນແປງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນນັ້ນ ຕ້ອງສົ່ງຄຳສັ່ງດັ່ງກ່າວ ໄປໃຫ້ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ພາຍໃນກຳນົດຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເວລາໄດ້ປ່ຽນແປງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫາກໄດ້ປ່ຽນແປງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນຂອງຕົນ ຕ້ອງລາຍງານຄຳສັ່ງດັ່ງກ່າວ ຕໍ່ອົງການໄອຍະການຂັ້ນເທິງຖັດນັ້ນ ພາຍໃນກຳນົດຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເວລາໄດ້ປ່ຽນແປງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 92 (ໃໝ່). ສາເຫດທີ່ບໍ່ພາໃຫ້ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ

ສາເຫດທີ່ບໍ່ພາໃຫ້ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ບໍ່ມີຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໜັກແໜ້ນ;
2. ມີສາເຫດໃດໜຶ່ງ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 6 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 93 (ບັບປຸງ). ຄຳສັ່ງບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ

ໃນກໍລະນີທີ່ມີສາເຫດໃດໜຶ່ງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 92 ຂອງກົດໝາຍ ສະບັບນີ້ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ພ້ອມທັງແຈ້ງຄຳສັ່ງດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ແຈ້ງຄວາມນັ້ນຊາບ.

ຄູ່ຄວາມ ມີສິດຂໍອຸທອນ ຄຳສັ່ງບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນດຽວກັນ ແລະ ຄູ່ຄວາມມີສິດຂໍອຸທອນ ຄຳສັ່ງບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນເທິງຖັດນັ້ນ ໄດ້ພາຍໃນກຳນົດ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນຮັບຊາບຄຳສັ່ງ ເປັນຕົ້ນໄປ. ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງພິຈາລະນາຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຄຳສັ່ງບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ພາຍໃນກຳນົດ ຫ້າວັນ.

ມາດຕາ 94 (ບັບປຸງ). ການຕິດຕາມກວດກາໃນການເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດກົດໝາຍ ໃນການເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫາກໄດ້ອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ໂດຍບໍ່ມີຂໍ້ມູນໜັກແໜ້ນທາງດ້ານກົດໝາຍ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງລົບລ້າງຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລ້ວອອກຄຳສັ່ງຊັດມັງນຄະດີ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ອອກຄຳສັ່ງບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ໂດຍບໍ່ມີເຫດຜົນພຽງພໍ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງລົບລ້າງຄຳສັ່ງບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລ້ວອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ດ້ວຍຕົນເອງ.

ມາດຕາ 95 (ບັບປຸງ). ການເຄື່ອນໄຫວ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ

ເມື່ອໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ, ການເຂົ້າສະເໜີຕົວ ຫຼື ການພົບເຫັນຮ່ອງຮອຍຂອງການກະທຳຜິດ ຊຶ່ງມີພື້ນຖານຢ່າງໜັກແໜ້ນ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດແລ້ວ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງລາຍງານໃຫ້ອົງການໄອຍະການຊາບ ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ.

ໃນກໍລະນີທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນຮີບດ່ວນ ຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ພ້ອມທັງລາຍງານໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຊາບ ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເວລາອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ເມື່ອອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ໄດ້ຮັບຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນແລ້ວ ຕ້ອງດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ນຳໃຊ້ວິທີການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ມາດຕະການສະກັດກັ້ນຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 96 (ໃໝ່). ສະຖານທີ່ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ

ການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃຫ້ດຳເນີນຢູ່ສະຖານທີ່ ບ່ອນການກະທຳຜິດໄດ້ເກີດຂຶ້ນ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ບໍ່ສາມາດຮູ້ໄດ້ແນ່ນອນ ສະຖານທີ່ບ່ອນການກະທຳຜິດເກີດຂຶ້ນ ກໍ່ໃຫ້ດຳເນີນຢູ່ ບ່ອນພົບເຫັນ, ບ່ອນຢູ່ ຫຼື ບ່ອນຈັບຕົວ ຜູ້ຖືກຫາ.

ໃນກໍລະນີ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫາກໄດ້ພົບເຫັນການກະທຳຜິດ ທີ່ບໍ່ຢູ່ໃນຄວາມ ຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ກໍ່ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ເພື່ອເກັບໂຮມເອົາຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ທີ່ຈຳເປັນ ແລະ ຮີບດ່ວນ ໃນເບື້ອງຕົ້ນ ແລ້ວສົ່ງໃຫ້ອົງການ ສືບສວນ-ສອບສວນ ທີ່ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ດຳ ເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ມາດຕາ 97 (ໃໝ່). ການກະທຳຜິດທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ຫຼາຍສະຖານທີ່

ໃນກໍລະນີທີ່ຜູ້ກະທຳຜິດ ຫາກໄດ້ກະທຳຜິດຢູ່ຫຼາຍເຂດ ຫຼື ຫຼາຍແຂວງ ໃຫ້ເອົາບ່ອນການ ກະທຳຜິດສຸດທ້າຍ ເປັນບ່ອນດຳເນີນຄະດີ.

ຖ້າຫາກມີການກະທຳຜິດຫຼາຍອັນ ຫຼື ຫຼາຍສະຖານ ໃຫ້ຖືເອົາບ່ອນການກະທຳຜິດ ທີ່ໜັກກວ່າ ໝູ່ນັ້ນ ເປັນບ່ອນດຳເນີນຄະດີ.

ມາດຕາ 98 (ໃໝ່). ການມອບໝາຍໃຫ້ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ດຳເນີນ ການສືບສວນ-ສອບສວນ

ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະ ການ ມີສິດມອບໝາຍໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການຜູ້ໜຶ່ງ ຫຼື ຫຼາຍຄົນ ແລ້ວແຕ່ກໍລະນີ ເພື່ອດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ມາດຕາ 99 (ໃໝ່). ການມອບປະເດັນການສືບສວນ-ສອບສວນ

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ເກັບໂຮມເອົາຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ທີ່ຢູ່ນອກເຂດພື້ນທີ່ຄວາມ ຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ມີສິດມອບໃຫ້ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ທີ່ ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ໃນພື້ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເກັບໂຮມເອົາຂໍ້ມູນຫຼັກຖານຕາມປະເດັນ ແລ້ວສົ່ງໃຫ້ຕົນກໍ່ໄດ້.

ປະເດັນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງເຮັດເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໃນນັ້ນຕ້ອງກຳນົດເຫດ ການຂອງການກະທຳຜິດໂດຍຫຍໍ້ ແລະ ສະເໜີບັນຫາແຕ່ລະຢ່າງ ທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ລະອຽດຈະແຈ້ງ ເພື່ອ ໃຫ້ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ອື່ນປະຕິບັດແທນ.

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ທີ່ໄດ້ຮັບປະເດັນນັ້ນ ຕ້ອງປະຕິບັດໃຫ້ສຳເລັດ ແລ້ວສົ່ງໃຫ້ອົງ ການສືບສວນ-ສອບສວນ ທີ່ໄດ້ມອບປະເດັນ ພາຍໃນກຳນົດເວລາທີ່ໄດ້ ກຳນົດໄວ້ໃນປະເດັນ.

ມາດຕາ 100 (ໃໝ່). ບົດບັນທຶກການສືບສວນ-ສອບສວນ

ໃນການດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກຢ່າງຖືກຕ້ອງ.

ເນື້ອໃນບົດບັນທຶກການສືບສວນ-ສອບສວນ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ແລະ ສະຖານທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເວລາເລີ່ມຕົ້ນ ແລະ ສິ້ນສຸດການສືບສວນ-ສອບສວນ;
2. ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ຕຳແໜ່ງ, ໜ້າທີ່, ບ່ອນປະຈຳການຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ ແລະ ຜູ້ບັນທຶກ; ໃນກໍລະນີ ມີເຈົ້າໜ້າທີ່ເຂົ້າຮ່ວມຫຼາຍຄົນ ກໍຕ້ອງບອກຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ຕຳແໜ່ງ, ໜ້າທີ່, ບ່ອນປະຈຳການຂອງແຕ່ລະຄົນ;
3. ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ອາຍຸ, ສັນຊາດ, ອາຊີບ, ທີ່ຢູ່ ຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີ ແຕ່ລະຄົນ, ສຳລັບຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ, ຈຳເລີຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງນັ້ນ ໃຫ້ເອົາຊື່ວະປະຫວັດຂອງແຕ່ລະຄົນ;
4. ຂໍ້ກ່າວຫາ;
5. ເນື້ອໃນຂອງການສືບສວນ-ສອບສວນ (ຄຳໃຫ້ການ, ຜົນການສອບຖາມຊ້ອງໜ້າ, ການຊັນນະສູດ, ການທົດສອບຂໍ້ມູນຄືນໃໝ່, ການຊີ້ຕົວ ແລະ ການຍັງຢືນ, ການກວດຄົ້ນ, ການຍຶດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ);
6. ຮູບຖ່າຍ, ພາບ ຫຼື ສຽງບັນທຶກ, ຮອຍມື, ຮອຍຕີນ, ຄາບເລືອດ ແລະ ວັດຖຸອື່ນ ຖ້າຫາກມີ.

ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ເຮັດບົດບັນທຶກການສືບສວນ-ສອບສວນແລ້ວ ຕ້ອງໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວອ່ານເອງ ຫຼື ອ່ານໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວພັນ ພ້ອມທັງຖາມຄຳເຫັນຂອງຜູ້ກ່ຽວ ແລ້ວຈຶ່ງໃຫ້ລົງລາຍເຊັນ ແລະ ແປະໂປ້ມືໃສ່.

ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ເພີ່ມເຕີມ, ຕັດອອກ ຫຼື ປ່ຽນແປງບົດບັນທຶກ.

ຖ້າຫາກມີການຂີດຂ້າ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ຂໍ້ຄວາມໃນບົດບັນທຶກການສືບສວນ-ສອບສວນແລ້ວ ໃຫ້ລົງລາຍເຊັນຍັງຢືນ, ສ່ວນຜູ້ຖືກຫາ ຍັງຕ້ອງແປະໂປ້ມືໃສ່ ຕໍ່ໜ້າແຖວບ່ອນມີການຂີດຂ້າ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມນັ້ນ.

ຖ້າບົດບັນທຶກການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫາກມີຫຼາຍກວ່າ ໜຶ່ງໜ້າເຈ້ຍ ໃຫ້ຜູ້ຖືກສອບສວນ ເຊັນ ແລະ ແປະໂປ້ມື ຍັງຢືນໄວ້ໃນແຕ່ລະໜ້າເຈ້ຍ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຫາກບໍ່ຍອມລົງລາຍເຊັນ ແລະ ແປະໂປ້ມືໃສ່ບົດບັນທຶກການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃຫ້ໝາຍເຫດໄວ້ໃນຕອນທ້າຍຂອງບົດບັນທຶກ ແລ້ວລົງລາຍເຊັນຍັງຢືນໄວ້.

ບົດບັນທຶກການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃຫ້ເຮັດເປັນ ສາມສະບັບ ຄື ສະບັບໜຶ່ງ ປະກອບໃສ່ສຳນວນຄະດີ, ອີກໜຶ່ງສະບັບ ໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເກັບມ້ຽນໄວ້ ແລະ ໜຶ່ງສະບັບ ອີກ ມອບໃຫ້ຜູ້ໃຫ້ການ.

ມາດຕາ 101 (ໃໝ່). ການຮັກສາຄວາມລັບ ຂອງການສືບສວນ-ສອບສວນ

ໃນກໍລະນີຈຳເປັນ ເພື່ອຮັກສາຄວາມລັບໃນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີຮູ້ລ່ວງໜ້າ ກ່ຽວກັບການບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ເປີດເຜີຍຄວາມລັບ. ການແຈ້ງດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງບັນທຶກໄວ້. ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມທີ່ໄດ້ລະເມີດ ຈະມີຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ.

ມາດຕາ 102 (ໃໝ່). ການພິຈາລະນາຄຳຮ້ອງຂໍ ຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີ

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີ ຫາກໄດ້ຮ້ອງຂໍກ່ຽວກັບບັນຫາໃດໜຶ່ງ ເຊັ່ນ ການພິສູດຫຼັກຖານ, ການທົດສອບຂໍ້ມູນຄືນໃໝ່, ການຍົດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ ເພື່ອໃຊ້ແທນຄຳເສັຍຫາຍນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງພິຈາລະນາແກ້ໄຂຄຳຮ້ອງຂໍນັ້ນ ພາຍໃນກຳນົດ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງຂໍ ເປັນຕົ້ນໄປ ແລະ ຕ້ອງແຈ້ງຜົນຂອງການພິຈາລະນາ ເປັນລາຍລັກອັກສອນຂອງຕົນ ໃຫ້ເຈົ້າຂອງຄຳຮ້ອງນັ້ນຊາບ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫາກບໍ່ເຫັນດີແກ້ໄຂ ຫຼື ບໍ່ພິຈາລະນາແກ້ໄຂ ພາຍໃນກຳນົດ ເຈັດວັນ ເຈົ້າຂອງຄຳຮ້ອງ ມີສິດຂໍອຸທອນການຕົກລົງ ຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນດຽວກັນ ແລະ ຂໍອຸທອນການຕົກລົງຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນເທິງຖັດນັ້ນ ພາຍໃນກຳນົດ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນຮັບຊາບການຕົກລົງນັ້ນ ເປັນຕົ້ນໄປ. ການຕົກລົງຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນອຸທອນ ເປັນການຕົກລົງຂັ້ນສຸດທ້າຍ.

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການທີ່ໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນນັ້ນ ຕ້ອງພິຈາລະນາແກ້ໄຂ ພາຍໃນກຳນົດ ສິບຫ້າວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 103 (ໃໝ່). ການຮ້ອງຂໍຄຳເສັຍຫາຍໃນເວລາດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ

ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ ຫຼື ຜູ້ຕາຍໜ້າຂອງຜູ້ກ່ຽວ ມີສິດຮ້ອງຂໍຄຳເສັຍຫາຍທີ່ເນື່ອງມາຈາກການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ໃນເວລາດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ. ໃນກໍລະນີທີ່ຜູ້ຮ້ອງຂໍ ຫາກບໍ່ຮູ້ສິດດັ່ງກ່າວ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງອະທິບາຍໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຊາບ.

ການຮ້ອງຂໍຄຳເສັຍຫາຍ ສາມາດເຮັດ ທາງປາກເປົ່າ ຫຼື ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ກໍໄດ້.

ໃນກໍລະນີ ການຮ້ອງຂໍຄຳເສັຍຫາຍທາງປາກເປົ່າ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກເອົາການຮ້ອງຂໍດັ່ງກ່າວ ຢ່າງລະອຽດ ແລະ ຄົບຖ້ວນ. ບົດບັນທຶກ ກ່ຽວກັບການຮ້ອງຂໍຄຳເສັຍຫາຍ ໃຫ້ເກັບໄວ້ໃນສຳນວນຄະດີ.

ມາດຕາ 104 (ໃໝ່). ການເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ

ເມື່ອມີການຮ້ອງຂໍຄ່າເສ້ຍຫາຍ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງໄດ້ຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາ ກ່ຽວກັບບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຈະເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຜູ້ຖືກຫາ ຫາກ ແມ່ນຜູ້ຮັບໃຊ້ວຽກ ຫຼື ຜູ້ບໍ່ມີຄວາມສາມາດທາງດ້ານການປະພຶດ ໃຫ້ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໃຊ້ວຽກ ຫຼື ຄຸ້ມຄອງບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ.

ມາດຕາ 105 (ໃໝ່). ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຜູ້ແປພາສາ ໃນການສືບສວນ-ສອບສວນ

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນ ຕ້ອງເຊີນເອົາບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ ຊຶ່ງຮູ້ພາສາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ດີມາເປັນຜູ້ແປພາສາ ເຖິງວ່າ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຈະຮູ້ພາສາທີ່ຕ້ອງການແບບນັ້ນເປັນຢ່າງດີກໍຕາມ.

ເຈົ້າໜ້າທີ່ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງແຈ້ງ ສິດ ແລະ ພັນທະ ລວມທັງຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃຫ້ຜູ້ແປພາສາ ແລະ ເຮັດບົດບັນທຶກໄວ້ ໂດຍໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວເຊັ່ນຢັ້ງຢືນ.

ມາດຕາ 106 (ໃໝ່). ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ສາມາດເປັນຜູ້ແປພາສາ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ

ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ສາມາດຖືກແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ເປັນຜູ້ແປພາສາ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ມີດັ່ງນີ້:

1. ຜູ້ຖືກເສ້ຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ຍາດພີ່ນ້ອງຂອງໂຈດທາງແພ່ງ ຫຼື ຜູ້ຖືກຫາໃນຄະດີ;
2. ບຸກຄົນທີ່ເປັນພະຍານໃນຄະດີ, ຜູ້ປົກປ້ອງ, ຜູ້ຕາງໜ້າ ຂອງຜູ້ຖືກເສ້ຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ;
3. ບຸກຄົນ ຫຼື ຍາດພີ່ນ້ອງຂອງຜູ້ມີຜົນປະໂຫຍດໃນຄະດີ.

ມາດຕາ 107 (ໃໝ່). ການຮັບປະກັນການໃຊ້ແທນຄ່າເສ້ຍຫາຍ

ເພື່ອຮັບປະກັນການໃຊ້ແທນຄ່າເສ້ຍຫາຍ ຕາມການຮ້ອງຂໍຂອງຜູ້ຖືກເສ້ຍຫາຍ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າຂອງຜູ້ກ່ຽວ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງພິຈາລະນາອອກຄຳສັ່ງ ຍິດ ຫຼື ອາຍັດ ຊັບ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ມາດຕາ 128 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ການກະທຳຜິດ ຫາກໄດ້ສ້າງຄວາມເສ້ຍຫາຍໃຫ້ແກ່ອົງການລັດ, ແນວລາວສ້າງຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ໂດຍໜ້າທີ່ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງ ຍິດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ມາດຕາ 128 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ການຍຶດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ ເພື່ອຮັບປະກັນການໃຊ້ແທນຄ່າເສັຍຫາຍ ຕ້ອງຢູ່ໃນຂອບເຂດຂອງ ມູນຄ່າຄວາມເສັຍຫາຍ.

ມາດຕາ 108 (ປັບປຸງ). ການຍຶດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ, ວັດຖຸສິ່ງຂອງ

ໃນກໍລະນີ ທີ່ໄດ້ຮູ້ແຈ້ງກ່ຽວກັບປະເພດ, ຈຳນວນ ແລະ ສະຖານທີ່ເກັບມ້ຽນຊັບ, ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ພົວພັນກັບການກະທຳຜິດ ແລະ ຈະນຳໃຊ້ເປັນປະໂຫຍດໃນການດຳເນີນຄະດີ ຫົວໜ້າອົງການ ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງຍຶດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ, ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ນັ້ນ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຊັບ, ວັດຖຸສິ່ງຂອງທີ່ຍຶດ ຫຼື ອາຍັດ ຈະເກີດຄວາມເສັຍຫາຍ ຫົວໜ້າອົງການ ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງແຕ່ງຕັ້ງຄະນະກຳມະການ ເພື່ອແກ້ໄຂ.

ໃນກໍລະນີທີ່ມີ ຫຼັກຖານຢັ້ງຢືນວ່າ ຊັບ, ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ຍຶດ ຫຼື ອາຍັດ ຫາກເປັນກຳມະສິດ ທີ່ຖືກຕ້ອງຂອງຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ ກໍ່ໃຫ້ສິ່ງຄືນແກ່ຜູ້ກ່ຽວ.

ມາດຕາ 109 (ໃໝ່). ການໂຮມ ຫຼື ແຍກຄະດີອາຍາ ເພື່ອດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ

ຜູ້ຖືກຫາ ຜູ້ໜຶ່ງ ທີ່ກະທຳຜິດຫຼາຍສະຖານ ຫຼື ຜູ້ຖືກຫາຫຼາຍຄົນ ໄດ້ຮ່ວມກັນກະທຳຜິດ ໃນສະຖານດຽວ ຫຼື ຫຼາຍສະຖານ ລວມທັງ ຜູ້ປົດບັງການກະທຳຜິດ ໃຫ້ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ເປັນຄະດີດຽວ.

ການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີອາຍາ ສາມາດແຍກໄດ້ໃນກໍລະນີຈຳເປັນ ດັ່ງນີ້:

1. ການສືບສວນ-ສອບສວນ ບໍ່ສາມາດດຳເນີນໄດ້ຢ່າງຄົບຖ້ວນ ໃນເວລາອັນຄວນ;
2. ການສືບສວນ-ສອບສວນ ບໍ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມເປັນຈິງຂອງຄະດີ;
3. ການກະທຳຜິດຂອງເດັກອາຍຸບໍ່ເຖິງ ສິບແປດປີ ຮ່ວມກັບຜູ້ໃຫຍ່.

ໃນການໂຮມ ຫຼື ການແຍກ ການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງອອກການຕົກລົງ ແລະ ແຈ້ງໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ໃນຂັ້ນດຽວກັນ ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເວລາອອກການຕົກລົງ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 110 (ປັບປຸງ). ກຳນົດເວລາການສືບສວນ-ສອບສວນ

ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ, ສະຫຼຸບການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ປະກອບສຳນວນຄະດີ ພ້ອມດ້ວຍຂອງກາງ ສິ່ງໃຫ້ອົງການໄອຍະການ ພາຍໃນກຳນົດ ສອງເດືອນ ສຳລັບການກະທຳຜິດ ໃນສະຖານໂທສານ ໂທດ ແລະ ສາມເດືອນ ສຳລັບການກະທຳຜິດ ໃນສະຖານຄະຣຸໂທດ ນັບແຕ່ວັນອອກ ຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ຖ້າເຫັນວ່າ ມີຄວາມຈຳເປັນ ຈະຕ້ອງໄດ້ສືບຕໍ່ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ອາດຈະຕໍ່ກຳນົດເວລາໃນການສືບສວນ-ສອບສວນໄດ້ອີກເທື່ອລະສອງເດືອນ ແຕ່ລວມທັງໝົດບໍ່ໃຫ້ເກີນ ຫົກເດືອນ ສຳລັບການກະທຳຜິດ ໃນສະຖານໂທສານໂທດ ແລະ ເທື່ອລະສາມເດືອນ ແຕ່ລວມທັງໝົດບໍ່ໃຫ້ເກີນ ໜຶ່ງປີ ສຳລັບການກະທຳຜິດ ໃນສະຖານຄະຣຸໂທດ ຕາມການ

ສະເໜີຂອງ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ. ການສະເໜີຂໍຕໍ່ກຳນົດເວລາແຕ່ລະເທື່ອ ໃຫ້ດຳເນີນ ສືບຫ້າວັນ ກ່ອນໝົດກຳນົດການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີການສົ່ງສຳນວນຄະດີຄືນໃຫ້ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມນັ້ນ ກຳນົດເວລາການສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມ ແມ່ນບໍ່ໃຫ້ເກີນ ສອງເດືອນ ນັບແຕ່ວັນອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ໄດ້ຮັບສຳນວນຄະດີ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີການສືບສວນ-ສອບສວນຄືນ ຄະດີທີ່ຖືກໂຈະ ຫຼື ຊັດມ້ຽນໄວ້ນັ້ນ ການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມກຳນົດເວລາທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ໃນວັກ 1 ແລະ ວັກ 2 ຂອງມາດຕານີ້ ນັບແຕ່ວັນອອກຄຳສັ່ງໃຫ້ສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີຄືນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນການອະນຸຍາດ ຫຼື ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຕໍ່ກຳນົດເວລາການສືບສວນ-ສອບສວນນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງເປັນລາຍລັກອັກສອນ ພ້ອມດ້ວຍເຫດຜົນ ພາຍໃນ ສີ່ສິບແປດຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເວລາໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງຂໍເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 111 (ປັບປຸງ). ກຳນົດເວລາການກັກຂັງພາງ

ກຳນົດເວລາການກັກຂັງພາງ ເພື່ອດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ບໍ່ໃຫ້ເກີນ ສອງເດືອນ ສຳລັບການກະທຳຜິດ ໃນສະຖານໂທສານຸໂທດ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ເກີນ ສາມເດືອນ ສຳລັບການກະທຳຜິດໃນສະຖານຄະຣຸໂທດ ນັບແຕ່ວັນອອກຄຳສັ່ງກັກຂັງພາງ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ຖ້າເຫັນວ່າ ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ສືບຕໍ່ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການອາດຈະຕໍ່ກຳນົດເວລາການກັກຂັງພາງໄດ້ອີກ ເທື່ອລະ ສອງເດືອນ ແຕ່ທັງໝົດບໍ່ໃຫ້ເກີນ ຫົກເດືອນ ສຳລັບການກະທຳຜິດ ໃນສະຖານໂທສານຸໂທດ; ສຳລັບການກະທຳຜິດ ໃນສະຖານຄະຣຸໂທດ ນັ້ນ ສາມາດຕໍ່ໄດ້ເທື່ອລະ ສາມເດືອນ ແຕ່ທັງໝົດບໍ່ໃຫ້ເກີນ ໜຶ່ງປີ ຕາມການສະເໜີຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ. ການສະເໜີຂໍຕໍ່ກຳນົດເວລາການກັກຂັງພາງ ແຕ່ລະເທື່ອ ໃຫ້ດຳເນີນ ສືບຫ້າວັນ ກ່ອນໝົດກຳນົດເວລາການກັກຂັງພາງ.

ເມື່ອໝົດກຳນົດເວລາ ການກັກຂັງພາງແລ້ວ ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນມີຫຼັກຖານພຽງພໍ ເພື່ອສະຫຼຸບການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ປະກອບສຳນວນຄະດີ ສົ່ງໃຫ້ອົງການໄອຍະການນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງລາຍງານໃຫ້ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຊາບ ພ້ອມທັງຂໍຄຳສັ່ງປ່ອຍຕົວຜູ້ຖືກຫາແລ້ວສົ່ງສິ່ງຂອງຕິດຕົວທີ່ຖືກຕ້ອງ ຂອງຜູ້ກ່ຽວຄືນຢ່າງຄົບຖ້ວນ ແລະ ຢູ່ໃນສະພາບເດີມ ໂດຍເຮັດບົດບັນທຶກມອບຮັບຢ່າງຄັກແນ່.

ມາດຕາ 112 (ໃໝ່). ມາດຕະການລົບລ້າງ ສາເຫດ ຫຼື ເງື່ອນໄຂ ຂອງການກະທຳຜິດ

ໃນເວລາດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຖ້າຫາກຮູ້ສາເຫດ ຫຼື ເງື່ອນໄຂ ທີ່ພາໃຫ້ການກະທຳຜິດເກີດຂຶ້ນແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງສະເໜີມາດຕະການໃດໜຶ່ງ ໃຫ້ອົງການລັດ, ແນວລາວສ້າງຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ, ວິສາຫະກິດ ແລະ ບຸກຄົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອພິຈາລະນາລົບລ້າງ.

ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ມາດຕະການລົບລ້າງນັ້ນແລ້ວ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຊາບ ພາຍໃນກຳນົດ ສາມສິບວັນ ນັບ ແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳສະເໜີ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ພາກທີ VI

ວິທີການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ

ໝວດທີ 1

ການເອົາຄຳໃຫ້ການ

ມາດຕາ 113 (ໃໝ່). ໝາຍຮຽກ

ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ອອກໝາຍຮຽກ ຜູ້ຖືກຫາ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຖືກກັກຂັງ ແລະ ຜູ້ຖືກສົງໄສ ໃຫ້ເຂົ້າມາສະເໜີຕົວ.

ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະ ການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ອອກໝາຍຮຽກ ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ແລະ ພະຍານ ເພື່ອເຂົ້າມາໃຫ້ການ.

ໝາຍຮຽກ ຕ້ອງບອກຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ອາຍຸ, ສັນຊາດ, ອາຊີບ ແລະ ທີ່ຢູ່ຂອງຜູ້ຖືກຮຽກ, ເຫດຜົນຂອງການຮຽກ, ວັນ ເວລາ ສະຖານທີ່ ໃຫ້ເຂົ້າພົບ, ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ເຂົ້າ ມາພົບ ຕາມໝາຍຮຽກ.

ມາດຕາ 114 (ໃໝ່). ລະບຽບການຮຽກ

ໝາຍຮຽກ ຕ້ອງເຮັດເປັນສອງສະບັບຄື ໜຶ່ງສະບັບ ມອບໃຫ້ຜູ້ຖືກຫາ ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຖືມາໃນ ເວລາເຂົ້າສະເໜີຕົວ ແລະ ອີກໜຶ່ງສະບັບ ເອົາໄວ້ສຳນວນຄະດີ ໂດຍໃຫ້ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຜູ້ຮັບໝາຍຮຽກແທນ ຜູ້ກ່ຽວເຊັ່ນຍັງຢືນວ່າໄດ້ຮັບໝາຍຮຽກ ໂດຍບອກວັນເວລາທີ່ໄດ້ຮັບມອບ ແລ້ວສົ່ງກັບຄືນໃຫ້ເຈົ້າ ໜ້າທີ່ ສືບສວນ-ສອບສວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ໃນໝາຍຮຽກ ຕ້ອງບອກຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ທີ່ຢູ່ຂອງຜູ້ຖືກຫາ, ຂໍ້ກ່າວຫາ, ສະຖານທີ່, ວັນເວລາ ເຂົ້າສະເໜີຕົວ, ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ ຜູ້ຮັບການເຂົ້າສະ ເໜີຕົວ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຕາມກົດໝາຍ ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ປະຕິບັດຕາມໝາຍຮຽກ.

ໃນກໍລະນີທີ່ຜູ້ຖືກຫາບໍ່ຢູ່ ຕ້ອງມອບໝາຍຮຽກ ໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານ ບ່ອນເຮືອນຜູ້ກ່ຽວ ຕັ້ງຢູ່ ຫຼື ສຳນັກງານ, ອົງການ, ໂຮງຈັກ, ໂຮງງານ ບ່ອນຜູ້ກ່ຽວເຮັດວຽກ ເພື່ອມອບຕໍ່ໃຫ້ຜູ້ຖືກຫາ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຮຽກຜູ້ຖືກຫາທີ່ມີອາຍຸບໍ່ເຖິງສິບແປດປີ ຕ້ອງມອບ ໝາຍຮຽກໃຫ້ພໍ່ແມ່, ຜູ້ຕາງ ໜ້າ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ.

ໝາຍຮຽກ ຕ້ອງສົ່ງໃຫ້ຜູ້ຖືກຫາ ສາມວັນ ແລະ ຫ້າວັນ ກ່ອນວັນນັດໝາຍ ໃນກໍລະນີທີ່ ຜູ້ຖືກຫາ ຫາກຢູ່ເຂດທ່າໄກສອກຫຼີກ.

ສຳນັກງານ, ອົງການ, ການຈັດຕັ້ງ, ໂຮງຈັກ, ໂຮງງານ ຕ້ອງອະນຸຍາດໃຫ້ຜູ້ຖືກຫາ ເຂົ້າສະເໜີຕົວຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕາມໝາຍຮຽກ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຜູ້ຖືກຮຽກໄດ້ຮັບໝາຍຮຽກເຖິງ ສາມຄັ້ງ ແຕ່ບໍ່ເຂົ້າມາພົບ ໂດຍບໍ່ມີເຫດຜົນ ທົ່ວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ທົ່ວໜ້າອົງການໄອຍະການ ມີສິດອອກຄຳສັ່ງພາຕົວຜູ້ກ່ຽວ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 137 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ສຳລັບ ການຮຽກຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນ ໃນການດຳເນີນຄະດີ ກໍໃຫ້ປະຕິບັດດັ່ງດຽວກັນກັບການຮຽກຜູ້ຖືກຫາ.

ມາດຕາ 115 (ປັບປຸງ). ການເອົາຄຳໃຫ້ການ

ກ່ອນເອົາຄຳໃຫ້ການ ຕ້ອງແຈ້ງ ສິດ ແລະ ພັນທະ ຂອງຜູ້ໃຫ້ການ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 67, 68, 69 ແລະ 70 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ການເອົາຄຳໃຫ້ການ ຕ້ອງດຳເນີນຢູ່ຫ້ອງການ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ອົງການໄອຍະການ ແຕ່ຖ້າຫາກມີຄວາມຈຳເປັນ ອາດຈະດຳເນີນຢູ່ບ່ອນອື່ນ ທີ່ເຫັນວ່າເໝາະສົມກໍໄດ້.

ໃນການເອົາຄຳໃຫ້ການ ນອກຈາກເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ແລ້ວຕ້ອງມີພະນັກງານຜູ້ໜຶ່ງເຂົ້າຮ່ວມ ເພື່ອບັນທຶກ.

ການເອົາຄຳໃຫ້ການ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 100 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 116 (ປັບປຸງ). ການເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ຖືກຫາ

ທົ່ວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ທົ່ວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ຖືກຫາໃນທັນໃດ ພາຍຫຼັງໄດ້ອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນໃສ່ຜູ້ກ່ຽວແລ້ວ ຖ້າຫາກວ່າການເອົາ ຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ຖືກຫານັ້ນ ຫາກບໍ່ສາມາດດຳເນີນໄດ້ໃນທັນໃດ ກໍຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ພ້ອມດ້ວຍເຫດຜົນ.

ກ່ອນຈະເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຕ້ອງແຈ້ງຂໍກ່າວຫາ ພ້ອມທັງສິດ ແລະ ພັນທະ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 65 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຊາບ. ຖ້າວ່າມີຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຫຼື ຜູ້ແປພາສາເຂົ້າຮ່ວມ ກໍຕ້ອງແຈ້ງສິດ ແລະ ພັນທະ ໃຫ້ພວກກ່ຽວຊາບ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 71 ແລະ 74 ຂອງ ກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ຖ້າມີຜູ້ຖືກຫາຫຼາຍຄົນ ຕ້ອງເອົາຄຳໃຫ້ການເທື່ອລະຄົນ ແລະ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການ. ຜູ້ຖືກຫາຈະຂຽນຄຳໃຫ້ການດ້ວຍຕົນເອງ ກໍໄດ້.

ການເອົາຄຳໃຫ້ການ ແຕ່ລະເທື່ອບໍ່ໃຫ້ເກີນ ສີ່ຊົ່ວໂມງ.

ການເອົາຄຳໃຫ້ການ ບໍ່ອະນຸຍາດ ໃນເວລາກາງຄືນ ເວັນເສ້ຍແຕ່ ໃນກໍລະນີຈຳເປັນ ຫຼື ຮີບດ່ວນ ແຕ່ຕ້ອງແຈ້ງເຫດຜົນໄວ້ໃນບົດບັນທຶກການເອົາຄຳໃຫ້ການ.

ການເອົາຄຳໃຫ້ການບໍ່ອະນຸຍາດ ໃຫ້ດຳເນີນດ້ວຍການຕົວະຍົວະ, ບັງຄັບ, ນາບຊູ່, ທຸບຕີ ຫຼື ທໍລະມານ. ຖ້າຫາກມີການລະເມີດ ກໍຈະຖືກດຳເນີນຄະດີອາຍາ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍທີ່ ເນື່ອງມາຈາກການລະເມີດນັ້ນ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ການເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 100 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 117 (ປັບປຸງ). ການເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງເດັກ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນເຖິງກະສຽນອາຍຸສິບແປດປີ, ຄົນຫູໜວກ, ຕາບອດ, ປາກກີກ, ປັນຍາອ່ອນ, ເສຍຈິດ

ໃນການເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງເດັກ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນເຖິງກະສຽນອາຍຸສິບແປດປີ, ຄົນຫູໜວກ, ຕາບອດ, ປາກກີກ, ປັນຍາອ່ອນ, ເສຍຈິດ ຊຶ່ງບໍ່ສາມາດປະຕິບັດສິດຂອງຕົນໄດ້ນັ້ນ ຕ້ອງມີການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງພໍ່ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ, ຄູ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຕາມກົດໝາຍ ແລະ ເຮັດບົດບັນທຶກ ຕາມທີ່ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 100 ຂອງກົດໝາຍ ສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 118 (ປັບປຸງ). ການເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງພະຍານ

ການເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງພະຍານ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມມາດຕາ 115 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ການເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງພະຍານຫຼາຍຄົນ ໃຫ້ດຳເນີນໄປເທື່ອລະຄົນ ແລະ ໃຫ້ແຍກພວກ ກ່ຽວຢູ່ແຕ່ລະບ່ອນ ພ້ອມທັງບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ພວກກ່ຽວສິນທະນາກັນ.

ໃນການເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງເດັກ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນເຖິງກະສຽນອາຍຸ ສິບແປດປີ, ຄົນຫູໜວກ, ຕາບອດ, ປາກກີກ ແລະ ຄົນປັນຍາອ່ອນ, ເສຍຈິດ ຕ້ອງເຊີນພໍ່ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ, ຄູ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກ ປ້ອງອື່ນ ຕາມກົດໝາຍເຂົ້າຮ່ວມນຳ.

ມາດຕາ 119 (ປັບປຸງ). ການສອບຖາມຊ້ອງໜ້າ

ເມື່ອຄຳໃຫ້ການຫາກບໍ່ກົງກັນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ- ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ພະນັກງານໄອຍະການ ມີສິດທຳການສອບຖາມຊ້ອງໜ້າ ລະ ຫວ່າງຜູ້ໃຫ້ການດ້ວຍກັນ ແຕ່ການສອບຖາມຊ້ອງໜ້າແຕ່ລະເທື່ອນັ້ນ ບໍ່ໃຫ້ເກີນສອງຄົນ.

ກ່ອນທຳການສອບຖາມຊ້ອງໜ້າ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມນັ້ນ ຊາບກ່ຽວກັບຄວາມຮັບຜິດ ຊອບ ໃນການປະຕິເສດ ຫຼື ການໃຫ້ການເທັດ. ການແຈ້ງ ສິດ ແລະ ພັນທະຕ້ອງບົ່ງໄວ້ໃນບົດບັນທຶກການ ສອບຖາມຊ້ອງໜ້າ.

ກ່ອນເລີ່ມຕົ້ນການຊ້ອງໜ້າ ຕ້ອງສອບຖາມ ກ່ຽວກັບສາຍພົວພັນ ລະຫວ່າງ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ການສອບຖາມຊ້ອງໜ້າດ້ວຍກັນ ແລະ ຕ້ອງແຈ້ງບັນຫາ ທີ່ຕ້ອງການຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ ໃຫ້ກັນຊາບ.

ພາຍຫຼັງໄດ້ຟັງຄຳໃຫ້ການແລ້ວ ອາດຈະສືບຕໍ່ສອບຖາມ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມແຕ່ລະຄົນ ແລະ ບັນທຶກ ໄວ້ໃນບົດບັນທຶກ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 100 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 120 (ປັບປຸງ). ການຊື້ຕົວ ແລະ ການຢັ້ງຢືນ

ການຊື້ຕົວ ແມ່ນ ວິທີການໜຶ່ງໃນການສືບສວນ-ສອບສວນ ທີ່ສະແດງອອກ ໂດຍໃຫ້ພະຍານ ຫຼື ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ ເປັນຜູ້ຊື້ຕົວ ຜູ້ຖືກຫາ ທີ່ຕົນຮູ້ເຫັນວ່າ ເປັນຜູ້ກະທຳຜິດ.

ການຢັ້ງຢືນ ແມ່ນ ວິທີການໜຶ່ງໃນການສືບສວນ-ສອບສວນ ທີ່ສະແດງອອກ ໂດຍໃຫ້ພະຍານ ຫຼື ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍຢັ້ງຢືນວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ພົວພັນເຖິງການກະທຳຜິດ ຫຼື ຊາກສົບທີ່ຕົນຮູ້ເຫັນ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຈຳເປັນຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງໃຫ້ພະຍານ, ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ, ຜູ້ຖືກສົງໄສ ຫຼື ຜູ້ຖືກຫາຊື້ຕົວບຸກຄົນ, ຢັ້ງຢືນ ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ຫຼື ຊາກສົບ.

ກ່ອນທຳການຊື້ຕົວ ຫຼື ຢັ້ງຢືນນັ້ນ ຜູ້ຈະຊື້ຕົວບຸກຄົນ, ຢັ້ງຢືນ ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ຫຼື ຊາກສົບ ຕ້ອງ ໃຫ້ການກ່ຽວກັບສະພາບທີ່ຕົນໄດ້ພົບເຫັນ ພ້ອມທັງບອກ ຕຳນິ, ຮູບປະພັນ, ຈຸດພິເສດຕ່າງໆຂອງບຸກຄົນ, ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ຫຼື ຊາກສົບນັ້ນ.

ໃນການຊື້ຕົວ ຕ້ອງນຳເອົາບຸກຄົນທີ່ຈະຖືກຊື້ຕົວ ມາຮ່ວມກັບບຸກຄົນອື່ນຢ່າງໜ້ອຍ ສາມຄົນ ທີ່ມີຮູບຮ່າງຄ້າຍຄືກັນ ແລ້ວເອົາຜູ້ຈະຊື້ຕົວນັ້ນ ມາຊື້ຕົວ ໂດຍຮັບປະກັນຄວາມລັບ ແລະ ຄວາມປອດໄພ ໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວ.

ໃນການຢັ້ງຢືນວັດຖຸສິ່ງຂອງ ຕ້ອງນຳເອົາວັດຖຸສິ່ງຂອງທີ່ຈະຖືກຢັ້ງຢືນນັ້ນ ມາວາງລວມກັນ ກັບວັດຖຸສິ່ງຂອງອື່ນ ທີ່ມີລັກສະນະຄ້າຍຄືກັນ, ປະເພດດຽວກັນ ຢ່າງໜ້ອຍ ສາມອັນ ແລ້ວເອົາຜູ້ຈະຢັ້ງຢືນມາຢັ້ງຢືນວັດຖຸທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ການຊື້ຕົວ ແລະ ການຢັ້ງຢືນ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 100 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ໝວດທີ 2

ການກວດຄົ້ນ, ການຍຶດ ຫຼື ການອາຍັດ ຊັບ

ມາດຕາ 121 (ປັບປຸງ). ການກວດຄົ້ນ

ການກວດຄົ້ນ ຈະດຳເນີນໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອຫາກມີຄຳສັ່ງເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຂອງຫົວໜ້າອົງ ການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ເທົ່ານັ້ນ ເວັ້ນເສັຍແຕ່ໃນກໍລະນີ ການກະທຳຜິດເຊິ່ງໜ້າ ຫຼື ຮີບດ່ວນ ແຕ່ກໍຕ້ອງ ລາຍງານໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຊາບ ໃນກຳນົດຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ ພາຍຫຼັງທີ່ການກວດຄົ້ນໄດ້ສິ້ນ ສຸດແລ້ວ.

ຄຳສັ່ງກວດຄົ້ນ ມີຜົນບັງຄັບ ນັບແຕ່ວັນລົງລາຍເຊັນເປັນຕົ້ນໄປ ແລະ ຕ້ອງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ.

ກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການກວດຄົ້ນນັ້ນ ບຸກຄົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການກວດຄົ້ນ ຕ້ອງສະແດງຄວາມບໍລິ ສຸດຂອງຕົນ ຕໍ່ເຈົ້າຂອງສະຖານທີ່, ເຈົ້າຂອງຍານພາຫະນະ ຫຼື ຕໍ່ບຸກຄົນ ທີ່ຖືກກວດຄົ້ນ.

ມາດຕາ 122 (ໃໝ່). ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ທຳການກວດຄົ້ນ

ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ທຳການກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ, ຍານພາຫະນະ ແລະ ຕົວບຸກຄົນ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ມີຂໍ້ມູນທີ່ເຊື່ອໄດ້ວ່າ ໃນເຄຫະສະຖານ, ຍານພາຫະນະ ຫຼື ຕົວບຸກຄົນ ໄດ້ເກັບມ້ຽນ ຫຼື ຊຸກເຊື່ອງວັດຖຸສິ່ງຂອງທີ່ຜິດກົດໝາຍ ຫຼື ໄດ້ມາຈາກການກະທຳຜິດ ຫຼື ວັດຖຸ ແລະ ເອກະສານອື່ນ ທີ່ພົວພັນກັບການກະທຳຜິດ;
2. ໃນກໍລະນີຈຳເປັນ ເພື່ອເກັບໂຮມຫຼັກຖານທາງດ້ານເອກະສານ ແລະ ວັດຖຸສິ່ງຂອງທີ່ພົວພັນກັບການກະທຳຜິດ.
ການກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ ຫຼື ຍານພາຫະນະ ອາດຈະດຳເນີນ ເພື່ອຊອກຫາຜູ້ກະທຳຜິດກໍໄດ້.

ມາດຕາ 123 (ປັບປຸງ). ການກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ

ເຄຫະສະຖານ ແມ່ນ ເຮືອນຢູ່ ແລະ ສິ່ງຕ່າງໆ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ໃນບໍລິເວນເດີນບ້ານ, ເຮືອ, ແພ ທີ່ໃຊ້ເປັນບ່ອນຢູ່ປະຈຳ ຂອງຄອບຄົວ, ສຳນັກງານ, ເຮືອນພັກ, ໂຮງແຮມ, ໂຮງງານ ແລະ ເຄຫະສະຖານອື່ນ.

ການກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ ຕ້ອງເຮັດຂ້ອງໜ້າ ອົງການປົກຄອງບ້ານ, ເຈົ້າຂອງເຮືອນ ແລະ ພະຍານ ຢ່າງໜ້ອຍສອງຄົນ. ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີການກວດຄົ້ນ ສຳນັກງານ, ອົງການ, ວິສາຫະກິດ ຕ້ອງເຮັດຂ້ອງໜ້າຜູ້ຕ່າງໆໜ້າ ສຳນັກງານ, ອົງການ, ວິສາຫະກິດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ການກວດຄົ້ນສາສະໜາສະຖານ ຊຶ່ງແມ່ນເຄຫະສະຖານປະເພດໜຶ່ງ ເຊັ່ນ ກູຕິວິຫານ, ສິມ, ໂບດ, ຫໍ ແລະ ສິ່ງຕ່າງໆ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ໃນບໍລິເວນສາສະໜາສະຖານ ຕ້ອງມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງເຈົ້າອະທິການວັດ, ຄຸນພໍ່, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບ ຫຼື ຜູ້ຕ່າງໆໜ້າອົງການສາສະໜາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງນັ້ນ.

ການກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ ແລະ ສາສະໜາສະຖານ ໃຫ້ດຳເນີນໃນເວລາກາງເວັນ ແຕ່ ຫົກໂມງ ຫາ ສິບແປດໂມງ. ໃນກໍລະນີ ທີ່ການກວດຄົ້ນຫາກໄດ້ດຳເນີນມາແລ້ວ ແຕ່ເມື່ອຮອດ ສິບແປດ ໂມງ ແຕ່ການກວດຄົ້ນຍັງບໍ່ທັນສິ້ນສຸດນັ້ນ ກໍໃຫ້ສືບຕໍ່ຈົນກວ່າຈະສຳເລັດ. ໃນເວລາທຳການກວດຄົ້ນເຈົ້າໜ້າທີ່ ທີ່ທຳການກວດຄົ້ນ ມີ ສິດ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ບຸກຄົນພາຍໃນ ອອກນອກ ຫຼື ບຸກຄົນພາຍ ນອກເຂົ້າມາພາຍໃນເຄຫະສະຖານ ຫຼື ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ມີການຕິດຕໍ່ພົວພັນ ລະຫວ່າງ ບຸກຄົນພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ ຈົນກວ່າການກວດຄົ້ນຈະສຳເລັດ.

ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ແລະ ເອກະສານຕ່າງໆ ທີ່ຈະຍຶດເອົາເປັນຂອງກາງໃນຄະດີໄດ້ນັ້ນ ກໍຕໍ່ເມື່ອສິ່ງດັ່ງກ່າວ ຫາກພົວພັນກັບການກະທຳຜິດ ຫຼື ເປັນສິ່ງທີ່ຜິດກົດໝາຍເທົ່ານັ້ນ

ມາດຕາ 124 (ປັບປຸງ). ການກວດຄົ້ນຍານພາຫະນະ ແລະ ຕົວບຸກຄົນ

ການກວດຄົ້ນຍານພາຫະນະ ເຊັ່ນ ລົດ, ເຮືອ ຫຼື ຍານພາຫະນະອື່ນ ທີ່ຖືກສົງໄສວ່າໄດ້ມີການ ຊຸກເຊື່ອງສິ່ງທີ່ຜິດກົດໝາຍ ຫຼື ຜູ້ກະທຳຜິດນັ້ນ ຈະດຳເນີນເວລາໃດກໍໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງດຳເນີນ ໂດຍຊ້ອງໜ້າ ເຈົ້າຂອງຍານພາຫະນະນັ້ນ.

ການກວດຄົ້ນຕົວບຸກຄົນ ທີ່ຖືກຈັບຕົວ, ກັກຂັງ ຫຼື ທີ່ຖືກສົງໄສວ່າ ໄດ້ຊຸກເຊື່ອງສິ່ງຂອງຕ່າງໆ ທີ່ຜິດກົດໝາຍນັ້ນ ຈະເຮັດຂຶ້ນໂດຍບໍ່ມີຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ກໍໄດ້.

ເຈົ້າໜ້າທີ່ຜູ້ທຳການກວດຄົ້ນຕົວແມ່ຍິງ ຕ້ອງແມ່ນບຸກຄົນທີ່ເປັນເພດດຽວກັນ ແລະ ການ ກວດຄົ້ນນັ້ນ ຕ້ອງເຮັດໃນສະຖານທີ່ກຳບັງ.

ມາດຕາ 125 (ປັບປຸງ). ບົດບັນທຶກການກວດຄົ້ນ

ເມື່ອໄດ້ກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ, ຍານພາຫະນະ ຫຼື ຕົວບຸກຄົນສຳເລັດແລ້ວ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຜູ້ທຳ ການກວດຄົ້ນ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກການກວດຄົ້ນ ແລະ ບັນຊີຂອງກາງ ຕາມຮູບປະພັນ, ຈຳນວນ ແລະ ຄຸນ ນະພາບຢ່າງລະອຽດ ກັບທີ່.

ບົດບັນທຶກການກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ ຕ້ອງເຮັດເປັນ ສາມສະບັບ ແລະ ອ່ານຊ້ອງໜ້າຜູ້ເຂົ້າ ຮ່ວມໃນການກວດຄົ້ນ ແລ້ວພ້ອມກັນລົງລາຍເຊັນ ແລະ ແປະໂປ້ມື ໄວ້ເປັນຫຼັກຖານ. ບົດບັນທຶກດັ່ງກ່າວ ໜຶ່ງສະບັບ ປະກອບເຂົ້າໃນສຳນວນຄະດີ, ອີກສະບັບໜຶ່ງ ມອບໃຫ້ເຈົ້າຂອງເຮືອນ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າ ສຳນັກ ງານ, ອົງການ, ວິສາຫະກິດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ອີກໜຶ່ງສະບັບ ມອບໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານ.

ສຳລັບ ບົດບັນທຶກການກວດຄົ້ນຍານພາຫະນະ ຫຼື ຕົວບຸກຄົນ ກໍຕ້ອງເຮັດເປັນ ສາມສະບັບ ເຊັ່ນດຽວກັນ ຄື ໜຶ່ງສະບັບ ປະກອບເຂົ້າໃນສຳນວນຄະດີ, ອີກສະບັບໜຶ່ງ ມອບໃຫ້ເຈົ້າຂອງຍານພາຫະ ນະ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ຖືກກວດຄົ້ນ ແລະ ອີກໜຶ່ງສະບັບ ມອບໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ເກັບມ້ຽນໄວ້.

ການກວດຄົ້ນ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ມາດຕາ 100 ຂອງກົດໝາຍ ສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 126 (ໃໝ່). ການຍຶດວັດຖຸສິ່ງຂອງ ຫຼື ເອກະສານ ໃນເວລາກວດຄົ້ນ

ໃນເວລາກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ, ສະຖານທີ່ເຮັດວຽກ, ຍານພາຫະນະ ແລະ ຕົວບຸກຄົນນັ້ນ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ມີສິດ ຍຶດວັດຖຸສິ່ງຂອງ ຫຼື ເອກະສານ ທີ່ເປັນ ຫຼັກຖານ ຫຼື ຂອງກາງຄະດີ. ການເກັບມ້ຽນຊັບ ຫຼື ເອກະສານທີ່ຍຶດ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 30 ຂອງກົດໝາຍ ສະບັບນີ້.

ການຍຶດ ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ຫຼື ເອກະສານ ໃນເວລາດຳເນີນການກວດຄົ້ນ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ. ໃນບົດບັນທຶກນັ້ນ ຕ້ອງບອກແຈ້ງ ວັນ, ເວລາ, ສະຖານທີ່ກວດຄົ້ນ, ຊື່ ແລະ ນາມ ສະກຸນ, ຕຳແໜ່ງໜ້າທີ່ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການກວດຄົ້ນ, ລາຍການວັດຖຸສິ່ງຂອງທີ່ຖືກຍຶດ. ເມື່ອເຮັດບົດບັນທຶກແລ້ວ ຕ້ອງອ່ານ ໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຟັງ ແລ້ວໃຫ້ລົງລາຍເຊັນ ແລະ ແປະ ໂປ້ມືໄວ້.

ການຍຶດວັດຖຸສິ່ງຂອງ ຫຼື ເອກະສານ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ມາດຕາ 100 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 127 (ໃໝ່) . ການຍຶດໄປສະນີພັນ, ວັດສະດຸໄປສະນີ ແລະ ໂທລະເລກ

ໃນກໍລະນີທີ່ສົງໄສວ່າ ໄປສະນີພັນ, ວັດສະດຸໄປສະນີ ແລະ ໂທລະເລກ ຫາກມີການພົວພັນ ກັບການກະທຳຜິດ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳ ສັ່ງຍຶດ ຍົກເວັ້ນໃນກໍລະນີຈຳເປັນ ຫຼື ຮີບດ່ວນ ແຕ່ພາຍຫຼັງໄດ້ຍຶດແລ້ວ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ແລະ ລາຍ ງານຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ພາຍໃນ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ.

ກ່ອນທຳການຍຶດ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຜູ້ປະຕິບັດຄຳສັ່ງຍຶດ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫ້ອງການໄປ ສະນີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຊາບ ແລະ ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມື ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຊຶ່ງຕ້ອງດຳເນີນໂດຍຊ້ອງໜ້າຜູ້ ກ່ຽວ.

ບົດບັນທຶກການຍຶດ ໃຫ້ມີລາຍເຊັນຂອງຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫ້ອງການໄປສະນີ ແລະ ໃຫ້ປະຕິບັດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 100 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 128 (ໃໝ່) . ການຍຶດ ຫຼື ອາຍັດ ຊັບ ທີ່ເປັນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ການດຳເນີນຄະດີ

ໃນການດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ມີສິດອອກ ຄຳສັ່ງ ຍຶດ ຫຼື ອາຍັດ ຊັບ ທີ່ພົວພັນກັບຄະດີ ເພື່ອຮັບປະກັນການໃຊ້ແທນຄ່າເສັຍຫາຍ, ການປັບໃໝ ແລະ ຄ່າທຳນຽມສານ ຫຼື ເພື່ອຮັບເປັນຂອງລັດ.

ຊັບທີ່ ຍຶດ ຫຼື ອາຍັດນັ້ນ ອາດມອບໃຫ້ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຫຼື ເຈົ້າຂອງຊັບ ເປັນຜູ້ປົກປັກ ຮັກສາ ແລະ ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ຊັບດັ່ງກ່າວ. ໃນກໍລະນີ ມີການລະເມີດ ເຊັ່ນ ຊື້ຂາຍ, ຊວດຈຳ, ມອບໂອນ, ປົດປັງ, ປົກປິດເອົາ ຫຼື ທຳລາຍ ຜູ້ປົກປັກຮັກສາຈະມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຕາມກົດໝາຍ.

ການຍຶດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ ຕ້ອງດຳເນີນໂດຍຊ້ອງໜ້າເຈົ້າຂອງຊັບ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າຄອບຄົວ ຂອງຜູ້ກ່ຽວ, ຂອງອົງການປົກຄອງບ້ານ ຫຼື ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ພະຍານ ສອງຄົນຂຶ້ນໄປ.

ການຍຶດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ຊຶ່ງໃນນັ້ນ ຕ້ອງບອກ ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ໜ້າທີ່, ຕຳແໜ່ງ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ ຜູ້ທຳການ ຍຶດ ຫຼື ອາຍັດ; ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ອາຍຸ, ສັນຊາດ, ອາຊີບ ຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມແຕ່ລະຄົນ; ປະເພດ ແລະ ຈຳນວນຊັບ ທີ່ ຍຶດ ຫຼື ອາຍັດ ພ້ອມດ້ວຍ ຂໍ້ທ້າມຕ່າງໆ.

ບົດບັນທຶກ ການຍຶດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ ຕ້ອງເຮັດເປັນສາມສະບັບ ຄື ໜຶ່ງສະບັບມອບ ໃຫ້ເຈົ້າ ຂອງຊັບທີ່ຖືກອາຍັດ, ອີກສະບັບໜຶ່ງ ມອບ ໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານບ່ອນຊັບທີ່ຖືກຍຶດ ຫຼື ອາຍັດ ນັ້ນຕັ້ງຢູ່ ແລະ ອີກໜຶ່ງສະບັບ ປະກອບໄວ້ໃນສຳນວນຄະດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ການຍຶດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 100 ຂອງ ກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ໝວດທີ 3

ການຊັນນະສູດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ, ການຊັນນະສູດຊາກສົບ,

ການແຕ່ງຕັ້ງ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ທຳການພິສູດ ແລະ ການທົດສອບຂໍ້ມູນຄືນໃໝ່

ມາດຕາ 129 (ປັບປຸງ). ການຊັນນະສູດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ

ເພື່ອຊອກຫາຮ່ອງຮອຍຂອງການກະທຳຜິດ ແລະ ຫຼັກຖານ ເປັນຕົ້ນ ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ ແນໃສ່ເຮັດໃຫ້ສະພາບຂອງການກະທຳຜິດໄດ້ແຈ້ງຂາວນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງທຳການຊັນນະສູດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ, ເກັບກຳເອົາວັດຖຸສິ່ງຂອງ, ເອກະສານ ແລະອື່ນໆ ທີ່ພົວພັນກັບການກະທຳຜິດ.

ການຊັນນະສູດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ ອາດຈະເຮັດຂຶ້ນກ່ອນ ຫຼື ຫຼັງການເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ກໍໄດ້.

ການຊັນນະສູດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ ຕ້ອງດຳເນີນໃນເວລາກາງເວັນ ແຕ່ ຫົກໂມງ ຫາ ສິບແປດໂມງ ເວັນເສ້ຍແຕ່ໃນກໍລະນີທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ຮີບດ່ວນເທົ່ານັ້ນ. ໃນກໍລະນີທີ່ຮອດ ສິບແປດໂມງແລ້ວ ແຕ່ການຊັນນະສູດສະຖານທີ່ເກີດເຫດນັ້ນ ຫາກຍັງບໍ່ທັນສຳເລັດ ກໍໃຫ້ສືບຕໍ່ໄປຈົນກວ່າສຳເລັດ.

ໃນເວລາທຳການຊັນນະສູດສະຖານທີ່ເກີດເຫດນັ້ນ ຕ້ອງໃຫ້ມີພະຍານ ຢ່າງໜ້ອຍ ສອງຄົນເຂົ້າຮ່ວມນຳ. ໃນກໍລະນີຈຳເປັນຕ້ອງເຊີນພະນັກງານໄອຍະການ ເພື່ອເຂົ້າຮ່ວມຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ຜູ້ຕາງໜ້າອົງການປົກຄອງບ້ານເຂົ້າຮ່ວມນຳອີກດ້ວຍ.

ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ມີສິດນຳຕົວ ຜູ້ຖືກສົງໄສ ຫຼື ຜູ້ຖືກຫາ, ຮຽກຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ, ພະຍານ ແລະ ເຊີນຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຂົ້າຮ່ວມທຳການຊັນນະສູດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ ນຳ.

ໃນການຊັນນະສູດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງແຕ້ມແຜນວາດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ, ເກັບໂຮມເອົາວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ພົວພັນກັບການກະທຳຜິດ, ເອົາຮ່ອງຮອຍການກະທຳຜິດ ແລະ ຖ່າຍຮູບໄວ້.

ມາດຕາ 130 (ໃໝ່). ການກວດກາຮ່ອງຮອຍຕາມຮ່າງກາຍ

ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງກວດກາຮ່າງກາຍຂອງຜູ້ຖືກກັກຕົວ, ຜູ້ຖືກຈັບຕົວ, ຜູ້ຖືກກັກຂັງ, ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ, ພະຍານ ເພື່ອຊອກຫາຮ່ອງຮອຍຂອງການກະທຳຜິດ ຫຼື ຮ່ອງຮອຍອື່ນ ທີ່ມີຄວາມໝາຍສຳຄັນຕໍ່ຄະດີ.

ຜູ້ກວດກາຮ່ອງຮອຍຕາມຮ່າງກາຍ ຕ້ອງແມ່ນເພດດຽວກັນກັບຜູ້ຖືກກວດກາ ແລະ ຕ້ອງມີພະຍານ ຢ່າງໜ້ອຍສອງຄົນ ທີ່ເປັນເພດດຽວກັນເຂົ້າຮ່ວມ. ໃນກໍລະນີຈຳເປັນ ອາດຈະໃຫ້ມີແພດເຂົ້າຮ່ວມນຳກໍໄດ້.

ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ລ່ວງລະເມີດກຽດສັກສີ, ສຸຂະພາບ ຂອງຜູ້ຖືກກວດກາ.

ມາດຕາ 131 (ປັບປຸງ). ການຊັນນະສູດຊາກສົບ

ການເສັຍຊີວິດ ໂດຍບໍ່ຮູ້ສາເຫດ ຕ້ອງທຳການຊັນນະສູດ ຊາກສົບ.

ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງທຳການຊັນນະສູດຊາກສົບ ຢູ່ສະຖານທີ່ເກີດເຫດ ໂດຍໃຫ້ມີພະຍານຢ່າງໜ້ອຍ ສອງຄົນ, ນິຕິແພດ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຂົ້າຮ່ວມນຳ. ໃນກໍລະນີຈຳເປັນ ກໍຕ້ອງເຊີນຜູ້ຕາງໜ້າອົງການປົກຄອງບ້ານເຂົ້າຮ່ວມນຳອີກດ້ວຍ.

ການຜ່າຊາກສົບ ເພື່ອພິສູດ ຫຼື ການຊັນນະສູດຊາກສົບທີ່ຝັງແລ້ວ ຕ້ອງມີຄຳສັ່ງຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ມີນິຕິແພດເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ແຈ້ງໃຫ້ຄອບຄົວ ຫຼື ຍາດພີ່ນ້ອງຂອງຜູ້ເສັຍຊີວິດຊາບ. ໃນກໍລະນີຈຳເປັນ ຕ້ອງເຊີນຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ແລະ ພະຍານ ເຂົ້າຮ່ວມນຳ.

ການຊັນນະສູດຊາກສົບ ຕ້ອງສະເໜີ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ເພື່ອເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາ.

ມາດຕາ 132 (ປັບປຸງ). ບົດບັນທຶກການຊັນນະສູດ

ໃນການຊັນນະສູດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ ຫຼື ຊາກສົບນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກກັບທີ່. ໃນບົດບັນທຶກ ຕ້ອງບົ່ງບອກ ສະຖານທີ່, ວັນ, ເວລາ ເລີ່ມຕົ້ນ ແລະ ເວລາສຳເລັດການຊັນນະສູດ, ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ທີ່ຢູ່, ອາຊີບ, ໜ້າທີ່ຕຳແໜ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ແລະ ບຸກຄົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການຊັນນະສູດ, ສະພາບທີ່ພົບເຫັນ ຫຼື ເກີດຂຶ້ນ ໃນຂະນະນັ້ນ ແລະ ວັດຖຸສິ່ງຂອງ, ສິ່ງທີ່ຖືກຍຶດ ໂດຍບອກປະເພດ, ຈຳນວນ, ຮູບປະພັນ, ຂະໜາດ, ນ້ຳໜັກ ແລະ ຄຸນນະພາບ.

ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ເຮັດບົດບັນທຶກ, ແຜນວາດ ແລະ ໄດ້ອ່ານຜ່ານກັນແລ້ວ ບຸກຄົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການຊັນນະສູດນັ້ນ ຕ້ອງພ້ອມກັນລົງລາຍເຊັນ ແລະ ແປະໂປ້ມືໄວ້.

ການຊັນນະສູດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ ຫຼື ຊາກສົບ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໃນມາດຕາ 100 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 133 (ປັບປຸງ). ການແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ໃຫ້ທຳການພິສູດ

ເມື່ອເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງທຳການພິສູດ ເປັນຕົ້ນ ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີການເສັຍຊີວິດ ໂດຍບໍ່ຮູ້ສາເຫດ, ການຂົ່ມຂືນທຳຊຳເລົາ ຫຼື ມີການລົງໄສ ກ່ຽວກັບກະສຽນອາຍຸ, ສະຕິສຳນຶກຂອງຜູ້ຖືກ

ຫານັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງແຕ່ງຕັ້ງ ນິຕິ ແພດ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃຫ້ທຳການພິສູດ.

ໃນຄຳສັ່ງນັ້ນ ຕ້ອງບົ່ງບອກ ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຂອງນິຕິແພດ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານ ງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ບັນຫາທີ່ຈະຕ້ອງພິສູດ, ກຳນົດເວລາພິສູດ, ສິດ ແລະ ພັນທະ ຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳ ນານງານ.

ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອ ຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງແຈ້ງຄຳສັ່ງດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ຜູ້ຖືກຫາ, ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ຊາບ. ບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ ມີສິດສະເໜີ ຄັດຄ້ານ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ທີ່ຖືກແຕ່ງຕັ້ງນັ້ນໄດ້ພາຍໃນກຳນົດ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນຮັບຊາບຄຳສັ່ງແຕ່ງຕັ້ງ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ພາຍຫຼັງການພິສູດໄດ້ສຳເລັດແລ້ວ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ຕ້ອງເຮັດບົດສະຫຼຸບໃຫ້ ຄວາມເຫັນຂອງຕົນ ແລ້ວສົ່ງໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕາມກຳນົດເວລາ ທີ່ໄດ້ມອບໝາຍໃຫ້.

ການພິສູດ ອາດຈະເຮັດໂດຍ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ຜູ້ດຽວ, ຫຼາຍຄົນ ຫຼື ຫຼາຍເທື່ອກໍ ໄດ້, ໃນການພິສູດຄືນໃໝ່ນັ້ນ ຕ້ອງໃຫ້ມີຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ຫຼາຍກວ່າເທື່ອຜ່ານມາ.

ມາດຕາ 134 (ປັບປຸງ). ການທົດສອບຂໍ້ມູນຄືນໃໝ່

ເພື່ອກວດກາ ແລະ ຍັງຍືນຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງຂໍ້ມູນໃດໜຶ່ງ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບ ສວນ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ສາມາດ ທຳການທົດສອບຂໍ້ມູນນັ້ນຄືນໃໝ່ ໂດຍໃຫ້ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ສະແດງການກະທຳຂອງຕົນຄືນໃໝ່. ໃນ ການທົດສອບຂໍ້ມູນຄືນໃໝ່ ອາດຈະໃຫ້ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ ຫຼື ພະຍານ ສະແດງຄືນກໍໄດ້. ການທົດສອບຂໍ້ມູນ ຄືນໃໝ່ ຕ້ອງຖ່າຍຮູບ, ຖ່າຍພາບ, ວັດແທກ ແລະ ແຕ້ມແຜນວາດປະກອບ.

ໃນການທົດສອບຂໍ້ມູນຄືນໃໝ່ ຈະຕ້ອງມີພະຍານເຂົ້າຮ່ວມນຳ ຢ່າງໜ້ອຍສອງຄົນ ແລະ ອາດຈະມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍກໍໄດ້. ໃນກໍລະນີທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະ ການ ແລະ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຂົ້າຮ່ວມນຳ.

ການທົດສອບຂໍ້ມູນຄືນໃໝ່ ຈະເຮັດໄດ້ກໍຕໍ່ເມື່ອຫາກເຫັນວ່າ ບໍ່ເປັນໄພອັນຕະລາຍຕໍ່ຊີວິດ, ສຸ ຂະພາບ ຫຼື ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ທັງບໍ່ກໍຄວາມເສັຍຫາຍແກ່ກຽດສັກສີຂອງມະນຸດ.

ການທົດສອບຂໍ້ມູນຄືນໃໝ່ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 100 ຂອງ ກົດໝາຍສະບັບນີ້.

**ໝວດທີ 4
ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ**

ມາດຕາ 135 (ໃໝ່). ພື້ນຖານທີ່ພາໃຫ້ນຳໃຊ້ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ

ເພື່ອສະກັດກັ້ນການກະທຳຜິດຢ່າງທັນການ ຫຼື ເມື່ອມີພື້ນຖານທີ່ພາໃຫ້ເຊື່ອໝັ້ນວ່າຜູ້ຖືກ
ຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ຈະສ້າງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃຫ້ແກ່ການສືບສວນ-ສອບສວນ, ການສັ່ງຟ້ອງ ຫຼື ການພິຈາລະ
ນາຕັດສິນຄະດີ ລວມທັງຮັບປະກັນການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານນັ້ນ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ,
ອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ມີສິດນຳໃຊ້ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 136
ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 136. ປະເພດມາດຕະການສະກັດກັ້ນ

ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ ແບ່ງອອກເປັນປະເພດ ດັ່ງນີ້:

- ການພາຕົວ;
- ການກັກຕົວ;
- ການຈັບຕົວ;
- ການກັກຂັງພາງ;
- ການປ່ອຍຕົວພາງ;
- ການຄຸມຕົວຢູ່ກັບທີ່;
- ການງົດໜ້າທີ່ ຫຼື ຕຳແໜ່ງ.

ມາດຕາ 137 (ປັບປຸງ). ການພາຕົວ

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ ທີ່ບໍ່ຖືກກັກຂັງພາງ, ພະຍານ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດ
ຊອບທາງແພ່ງ ຫາກໄດ້ຮັບໝາຍຮຽກເຖິງສາມຄັ້ງແລ້ວ ແຕ່ບໍ່ເຂົ້າມາຕາມໝາຍຮຽກ ໂດຍບໍ່ມີເຫດຜົນ
ພຽງພໍນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ຈະອອກຄຳສັ່ງໃຫ້
ພາຕົວຜູ້ກ່ຽວ.

ຄຳສັ່ງພາຕົວ ໃຫ້ປະຕິບັດໄດ້ແຕ່ເວລາ ຫົກໂມງ ຫາ ສິບແປດໂມງ ເວັນເສັຍແຕ່ ໃນກໍລະນີທີ່
ຜູ້ຖືກສົງໄສ ຫຼື ຜູ້ຖືກຫາ ຈະເອົາຕົວຫຼືບໜີ ຫຼື ບໍ່ມີທີ່ຢູ່ອັນແນ່ນອນ.

ການປະຕິບັດຄຳສັ່ງພາຕົວ ແມ່ນສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຕຳຫຼວດ ຫຼື ທະຫານ ສຳລັບ
ການກະທຳຜິດທາງທະຫານ. ກ່ອນຈະພາຕົວ ຕ້ອງອ່ານຄຳສັ່ງໃຫ້ຜູ້ຖືກພາຕົວຊາບ.

ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ທຳການພາຕົວ ແມ່ຍິງຖືພາມານ ຫຼື ຄົນເຈັບປ່ວຍ ທີ່ບໍ່ສາມາດ ອອກຈາກສະ
ຖານທີ່ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບການຍ້ອງຍົນຈາກຄະນະແພດ.

ມາດຕາ 138 (ປັບປຸງ). ການກັກຕົວ

ເມື່ອໄດ້ເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ຖືກສົງໄສແລ້ວ ຖ້າຫາກມີຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໜັກແໜ້ນ ວ່າຜູ້ກ່ຽວ
ໄດ້ກະທຳຜິດທາງອາຍາ ຊຶ່ງກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ, ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບ

ສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ອາດຈະອອກຄຳສັ່ງກັກຕົວຜູ້ກ່ຽວໄວ້ໄດ້ ພາຍໃນກຳນົດ ສີ່ສິບແປດ ຊົ່ວໂມງ ເພື່ອດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ແຕ່ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງລາຍງານ ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຊາບ ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເວລາ ກັກຕົວ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນການກັກຕົວ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງອ່ານຄຳສັ່ງ ກັກຕົວ ພ້ອມທັງແຈ້ງ ສິດ ແລະ ພັນທະ ໃຫ້ຜູ້ຖືກກັກຕົວຊາບ ແລ້ວແຈ້ງ ສະຖານທີ່ກັກຕົວ ໃຫ້ຄອບຄົວ, ສຳນັກງານ, ອົງການ ຫຼື ວິສາຫະກິດ ທີ່ຜູ້ກ່ຽວສັ່ງກັດຢູ່ຊາບ ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ.

ພາຍໃນກຳນົດ ສີ່ສິບແປດຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເວລາອອກຄຳສັ່ງກັກຕົວເປັນຕົ້ນໄປ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບ ສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງລົງຄຳເຫັນ ດັ່ງນີ້:

1. ຖ້າເຫັນວ່າ ບໍ່ມີຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໜັກແໜ້ນ ທີ່ພາໃຫ້ອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບ ສວນໄດ້ນັ້ນ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງຂໍຄຳສັ່ງປ່ອຍຕົວ ຈາກຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບ ສວນ ແລ້ວປ່ອຍຕົວຜູ້ຖືກກັກຕົວ ພ້ອມທັງລາຍງານເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຊາບໃນທັນໃດ. ສຳລັບພະນັກງານໄອຍະ ການ ຕ້ອງຂໍຄຳສັ່ງປ່ອຍຕົວ ຈາກຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ;

2. ຖ້າເຫັນວ່າ ມີຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໜັກແໜ້ນ ທີ່ພາໃຫ້ອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບ ສວນໄດ້ນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ. ສຳລັບ ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງຂໍຄຳສັ່ງ ເປີດການສືບສວນ- ສອບສວນ ຈາກຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ;

3. ຖ້າເຫັນວ່າ ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງທຳການກັກຂັງພາຍ ເພື່ອດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບ ສວນແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງຂໍຄຳສັ່ງກັກຂັງພາຍ ຈາກຫົວໜ້າອົງການໄອຍະ ການ. ສຳລັບພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງຂໍຄຳສັ່ງກັກຂັງພາຍ ຈາກຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ.

ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຮັບຄຳສະເໜີ ຂໍຄຳສັ່ງກັກຂັງພາຍ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງລົງຄຳເຫັນຊື່ຂາດ ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ ວ່າຈະປ່ອຍຕົວ ຫຼື ຈະກັກຂັງພາຍ.

ມາດຕາ 139 (ປັບປຸງ). ການຈັບຕົວ

ການຈັບຕົວບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ ຕ້ອງມີຄຳສັ່ງຈັບຕົວເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຂອງຫົວໜ້າອົງການ ໄອຍະການ ຫຼື ສານ ເວັ້ນເສັຍແຕ່ການຈັບຕົວໃນກໍລະນີ ການກະທຳຜິດເຊິ່ງໜ້າ ຫຼື ຮີບດ່ວນ ຕາມທີ່ໄດ້ ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 140 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ໃນການພິຈາລະນາອອກຄຳສັ່ງຈັບຕົວ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ຕ້ອງອີງໃສ່ເງື່ອນ ໄຂ ດັ່ງນີ້:

1. ມີຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ;
2. ມີການກະທຳ ຊຶ່ງເປັນການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໂທດຕັດອິດ ສະລະພາບ;
3. ມີຫຼັກຖານໃນຄະດີ ໜັກແໜ້ນ.

ນອກຈາກນີ້ແລ້ວ ຍັງຕ້ອງອີງໃສ່ເງື່ອນໄຂໃດໜຶ່ງ ເຊັ່ນ ຜູ້ຖືກຫາ ອາດຈະເອົາຕົວຫຼືບໜີ, ທຳລາຍຫຼືກຖານ, ກະທຳຜິດໃໝ່, ທຳຮ້າຍຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ພະຍານ ຫຼື ຜູ້ຖືກຫາ ອາດຈະຖືກທຳຮ້າຍ ຈາກຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຫຼື ຈາກບຸກຄົນອື່ນ.

ການຈັບຕົວ ພິກຂຸ ຫຼື ສາມະເນນ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ເຈົ້າອະທິການວັດ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າຊາບ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດຂາບິດເສຍກ່ອນ. ໃນກໍລະນີ ຈັບນັກບວດຂອງສາສະໜາອື່ນ ກໍຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຫົວໜ້າຮັບຜິດຊອບ ຂອງອົງການສາສະໜານັ້ນຊາບ.

ໃນການຈັບຕົວ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ຕ້ອງອ່ານຄຳສັ່ງຈັບຕົວ ພ້ອມທັງແຈ້ງຂໍກ່າວຫາ, ສິດ ແລະ ພັນທະໃຫ້ຜູ້ຖືກຈັບຕົວຊາບ.

ພາຍຫຼັງໄດ້ຈັບຕົວຜູ້ຖືກຫາແລ້ວ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ຖືກຈັບຕົວ ໃນທັນໃດ ແລະ ຕ້ອງລາຍງານເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຊາບ ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ.

ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເວລາຈັບຕົວເປັນຕົ້ນໄປ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງລົງຄຳເຫັນວ່າ ຈະປ່ອຍຕົວ ຫຼື ຈະກັກຂັງພາງ.

ໃນກໍລະນີທີ່ເຫັນວ່າ ຕ້ອງປ່ອຍຕົວ ຫຼື ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງກັກຂັງພາງ ເພື່ອດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງຂໍຄຳສັ່ງປ່ອຍຕົວ ຫຼື ຄຳສັ່ງກັກຂັງພາງ ຈາກຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ.

ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຮັບຄຳສະເໜີ ຂໍປ່ອຍຕົວ ຫຼື ກັກຂັງພາງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງລົງຄຳເຫັນຊື່ຂາດ ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ ວ່າຈະໃຫ້ປ່ອຍຕົວ ຫຼື ຈະອອກຄຳສັ່ງກັກຂັງພາງ.

ການຈັບຕົວ ຕ້ອງດຳເນີນໄປດ້ວຍວິທີ ແລະ ຮູບການອັນເໝາະສົມ ກັບລັກສະນະຂອງການກະທຳຜິດ ແລະ ຜູ້ຖືກຈັບຕົວ.

ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ ທຸບຕີ ຫຼື ທໍລະມານ ຜູ້ຖືກຈັບຕົວ.

ການຈັບຕົວ ບໍ່ວ່າຈະແມ່ນໃນກໍລະນີໃດ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຄອບຄົວ, ອົງການປົກຄອງບ້ານ, ສຳນັກງານ, ອົງການ ຫຼື ວິສາຫະກິດ ທີ່ຜູ້ກ່ຽວສັງກັດຢູ່ຊາບ ພາຍໃນເວລາ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ ພ້ອມທັງ ແຈ້ງສະຖານທີ່ກັກຂັງ.

ມາດຕາ 140 (ປັບປຸງ). ການຈັບຕົວໃນກໍລະນີການກະທຳຜິດເຊິ່ງໜ້າ ແລະ ໃນກໍລະນີຮີບດ່ວນ

ການກະທຳຜິດເຊິ່ງໜ້າ ແມ່ນ ການກະທຳຜິດຂອງບຸກຄົນ ໃນກໍລະນີດັ່ງນີ້:

1. ບຸກຄົນ ທີ່ພວມກະທຳຜິດຢູ່ ຫຼື ຫາກສິ້ນສຸດ ການກະທຳຜິດ;
2. ບຸກຄົນ ທີ່ໄດ້ກະທຳຜິດ ທີ່ພວມຖືກໄລ່ຕິດຕາມໄປ ຫຼື ມີບຸກຄົນ ຊຶ່ງຜູ້ເຫັນເຫດການ ຫຼື ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ໄດ້ຊື່ຕົວວ່າເປັນຜູ້ກະທຳຜິດ;
3. ບຸກຄົນ ທີ່ມີຮ່ອງຮອຍຂອງການກະທຳຜິດຢູ່ໃນຕົນຕົວ, ຢູ່ໃນເຮືອນ ຫຼື ບ່ອນເຮັດວຽກ ຂອງຜູ້ກ່ຽວ ໃນໄລຍະເວລາ ຊຶ່ງການກະທຳຜິດນັ້ນ ຫາກໄດ້ເກີດຂຶ້ນ.

ການກະທຳຜິດໃນກໍລະນີ ຮີບດ່ວນ ແມ່ນ ການກະທຳຜິດຂອງບຸກຄົນ ໃນກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

1. ບຸກຄົນ ທີ່ຖືກສົງໄສວ່າໄດ້ກະທຳຜິດ ຊຶ່ງມີປະຫວັດບໍ່ດີ ຫຼື ບ່ອນຢູ່ບໍ່ແນ່ນອນ;
2. ບຸກຄົນ ທີ່ຖືກສົງໄສວ່າໄດ້ກະທຳຜິດ ຊຶ່ງພວມຈະເອົາຕົວຫຼົບໜີ.

ການຈັບຕົວ ໃນກໍລະນີການກະທຳຜິດເຊິ່ງໜ້າ ແລະ ໃນກໍລະນີຮີບດ່ວນ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີຄຳສັ່ງຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ກໍໄດ້. ແຕ່ການຈັບຕົວໃນກໍລະນີ ຮີບດ່ວນ ແມ່ນມີແຕ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນເທົ່ານັ້ນ ຈະປະຕິບັດໄດ້.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ບໍ່ແມ່ນເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ທຳການຈັບຕົວນັ້ນ ຕ້ອງນຳຜູ້ ຖືກຈັບຕົວໄປມອບໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ໃນທັນໃດ. ສຳລັບການຈັບຕົວ ຢູ່ໃນເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກນັ້ນ ໃຫ້ນຳຕົວຜູ້ຖືກຈັບຕົວໄປມອບໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ບໍ່ໃຫ້ເກີນ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນຈັບຕົວເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 141 (ປັບປຸງ). ບົດບັນທຶກການຈັບຕົວ

ໃນກໍລະນີໃດກໍຕາມ ການຈັບຕົວຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກໄວ້ເປັນຫຼັກຖານ.

ໃນບົດບັນທຶກການຈັບຕົວນັ້ນ ຕ້ອງບອກຊື່, ນາມສະກຸນ, ຊື່ນ, ຕຳແໜ່ງ, ໜ້າທີ່ ແລະ ບ່ອນປະຈຳການຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ພ້ອມທັງຊື່, ນາມສະກຸນ, ອາຍຸ, ອາຊີບ, ຊື່ນ, ຕຳແໜ່ງ, ໜ້າທີ່ ແລະ ບ່ອນຢູ່ຂອງຜູ້ຖືກຈັບຕົວ, ວັນ, ເວລາ ແລະ ສະຖານທີ່ຈັບຕົວ, ຂໍ້ກ່າວຫາ, ສາເຫດ ແລະ ຂໍ້ມູນຫຼັກຖານທີ່ພາໃຫ້ຈັບຕົວ.

ໃນບົດບັນທຶກການຈັບຕົວ ຕ້ອງບອກ ຊື່, ຈຳນວນ, ປະເພດ, ນ້ຳໜັກ, ຄຸນນະພາບ, ຕຳນິ ແລະ ຮູບປະພັນອື່ນ ຂອງວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ຖືກຍຶດເປັນຂອງກາງ ແລະ ວັດຖຸສິ່ງຂອງທີ່ເປັນຂອງຕິດຕົວຂອງຜູ້ຖືກຈັບຕົວ.

ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ເປັນຂອງຕິດຕົວຂອງຜູ້ຖືກຈັບຕົວ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍນັ້ນ ຕ້ອງມອບໃຫ້ຄອບຄົວຂອງຜູ້ກ່ຽວຄືນຢ່າງຄົບຖ້ວນ ແລະ ຢູ່ໃນສະພາບເດີມ ພ້ອມທັງເຮັດບົດບັນທຶກມອບຮັບຢ່າງຄັກແນ່ ໂດຍຊ້ອງໜ້າຜູ້ຖືກຈັບຕົວນັ້ນ. ໃນກໍລະນີທີ່ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ເປັນຂອງຕິດຕົວຂອງຜູ້ຖືກຈັບຕົວ ຫາກບໍ່ຄົບຖ້ວນ ຫຼື ບໍ່ຢູ່ໃນສະພາບເດີມນັ້ນ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຜູ້ປົກປັກຮັກສາວັດຖຸສິ່ງຂອງນັ້ນ ຈະໄດ້ຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍອາຍາ.

ພາຍຫຼັງໄດ້ເຮັດບົດບັນທຶກການຈັບຕົວແລ້ວ ຕ້ອງອ່ານໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການຈັບຕົວຟັງ ແລ້ວໃຫ້ລົງລາຍເຊັນ ແລະ ແປະໂປ້ມືໄວ້.

ມາດຕາ 142 (ປັບປຸງ). ການກັກຂັງພາງ

ການກັກຂັງພາງ ແມ່ນ ການກັກຂັງຊົ່ວຄາວ ກ່ອນຄຳຕັດສິນຂອງສານໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ.

ການກັກຂັງພາງ ຕ້ອງມີຄຳສັ່ງເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ແລະ ຕ້ອງອີງໃສ່ເງື່ອນໄຂ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 139 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ຜູ້ຖືກກັກຂັງທາງ ຕ້ອງນຳໄປກັກຂັງ ໂດຍແຍກຕ່າງຫາກ ຈາກນັກໂທດ ແລະ ຕ້ອງຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂທີ່ເໝາະສົມ ເພາະຍັງຖືວ່າເປັນຜູ້ບໍລິສຸດຢູ່.

ກຳນົດເວລາການກັກຂັງທາງ ໃຫ້ປະຕິບັດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 111 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ແລະ ໃຫ້ນັບເຂົ້າໃນກຳນົດເວລາການປະຕິບັດໂທດ.

ມາດຕາ 143 (ປັບປຸງ). ການປ່ອຍຕົວທາງ

ການປ່ອຍຕົວທາງ ແມ່ນ ການປ່ອຍຕົວຜູ້ຖືກຫາຊົ່ວຄາວ ກ່ອນການຕັດສິນຂອງສານ.

ການປ່ອຍຕົວທາງ ຕ້ອງມີຄຳສັ່ງເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ.

ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ອາດຕົກລົງປ່ອຍຕົວທາງ ໂດຍໜ້າທີ່ ຫຼື ປ່ອຍຕາມຄຳຮ້ອງຂໍຂອງຜູ້ຖືກຫາ, ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ຜູ້ກ່ຽວສັງກັດຢູ່, ຜູ້ຕາງໜ້າ, ຜົວ ຫຼື ເມັຍ, ຜູ້ປົກຄອງ, ພໍ່, ແມ່ ຫຼື ຍາດພີ່ນ້ອງໃກ້ຊິດ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ ກໍໄດ້.

ການປ່ອຍຕົວທາງ ຈະປະຕິບັດໄດ້ກໍຕໍ່ເມື່ອ ມີ ເງື່ອນໄຂ ດັ່ງນີ້:

1. ເປັນການກະທຳຜິດໃນສະຖານໂທສານຸໂທດ ທີ່ກົດໝາຍກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບແຕ່ ສາມປີ ລົງມາ ຍົກເວັ້ນການກະທຳຜິດ ທີ່ບໍ່ເຂັດຫຼາຍ ຫຼື ເປັນອາຈິນ;

2. ມີຂໍ້ມູນ ຫຼື ພື້ນຖານທີ່ພາໃຫ້ເຊື່ອໝັ້ນວ່າ ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ຈະບໍ່ເອົາຕົວຫຼົບໜີ, ຈະບໍ່ທຳລາຍຫຼັກຖານ, ຈະບໍ່ໄປກະທຳຜິດໃໝ່ອີກ, ຈະບໍ່ໄປທຳຮ້າຍ ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ, ພະຍານ ຫຼື ຜູ້ຖືກຫາ ຈະບໍ່ຖືກທຳຮ້າຍຈາກຜູ້ອື່ນ.

ໃນການປ່ອຍຕົວທາງ ຕາມຄຳຮ້ອງຂໍ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ, ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ຜູ້ກ່ຽວສັງກັດຢູ່, ຜູ້ຕາງໜ້າ, ຜົວ ຫຼື ເມັຍ, ຜູ້ປົກຄອງ, ພໍ່ ຫຼື ແມ່ ຫຼື ຍາດພີ່ນ້ອງໃກ້ຊິດ ຂອງຜູ້ຖືກຫານັ້ນ ໃຫ້ວາງເງິນຄ້ຳປະກັນຕາມແຕ່ລະກໍລະນີ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຜູ້ຖືກປ່ອຍຕົວທາງ ຫາກເອົາຕົວຫຼົບໜີຈາກການດຳເນີນຄະດີ ເງິນຄ້ຳປະກັນນັ້ນ ກໍຈະນຳມາໃຊ້ແທນຄ່າເສັຍຫາຍກ່ອນ ຖ້າຍັງເຫຼືອໃຫ້ຮັບເປັນຂອງລັດ ຕາມຄຳຕັດສິນຂອງສານ. ຖ້າຜູ້ກ່ຽວ ຫາກປະຕິບັດພັນທະຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ຄົບຖ້ວນ ຕາມເງື່ອນໄຂການປ່ອຍຕົວທາງແລ້ວ ເງິນຄ້ຳປະກັນນັ້ນ ກໍຈະຖືກສົ່ງຄືນໃຫ້ຜູ້ຄ້ຳປະກັນ.

ມາດຕາ 144 (ປັບປຸງ). ການຄຸມຕົວຢູ່ກັບທີ່

ການຄຸມຕົວຢູ່ກັບທີ່ ແມ່ນ ການບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ອອກຈາກສະຖານທີ່ໃດໜຶ່ງ ເພື່ອຮັບປະກັນການດຳເນີນຄະດີ.

ການຄຸມຕົວຢູ່ກັບທີ່ ຕ້ອງມີຄຳສັ່ງຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ໂດຍບໍ່ໃຫ້ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ອອກຈາກສະຖານທີ່ປະຕິບັດ.

ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ຕ້ອງສົ່ງຄຳສັ່ງຄຸມຕົວຢູ່ກັບທີ່ ໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານ ບ່ອນຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ອາໄສຢູ່ຊາບ ພ້ອມທັງມອບໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານນັ້ນ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມຈົນກວ່າຈະມີ ຄຳສັ່ງລົບລ້າງ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ຫາກໄດ້ລະເມີດຄຳສັ່ງຄຸມຕົວຢູ່ກັບທີ່ ອາດນຳໃຊ້ມາດຕະການສະກັດກັ້ນອື່ນ ທີ່ໜ້າກວ່າເກົ່າໃສ່ຜູ້ກ່ຽວ.

ມາດຕາ 145 (ປັບປຸງ). ການງົດ ໜ້າທີ່ ຫຼື ຕຳແໜ່ງ

ການງົດ ໜ້າທີ່ ຫຼື ຕຳແໜ່ງ ແມ່ນ ການໂຈະ ໜ້າທີ່ ຫຼື ຕຳແໜ່ງ ຂອງຜູ້ຖືກສົງໄສ ຫຼື ຜູ້ຖືກຫາ ຍ້ອນວ່າການກະທຳຜິດນັ້ນ ພົວພັນເຖິງ ໜ້າທີ່ ຫຼື ຕຳແໜ່ງ ຂອງຜູ້ກ່ຽວ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ເປັນອຸປະສັກໃນການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ການງົດ ໜ້າທີ່ ຫຼື ຕຳແໜ່ງ ຕ້ອງມີຄຳສັ່ງເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ.

ຄຳສັ່ງງົດ ໜ້າທີ່ ຫຼື ຕຳແໜ່ງນັ້ນ ຕ້ອງສົ່ງໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ຜູ້ຖືກສົງໄສ ຫຼື ຜູ້ຖືກຫາ ສັງກັດຢູ່ ເພື່ອພິຈາລະນາງົດ ໜ້າທີ່ ຫຼື ຕຳແໜ່ງ. ຜູ້ຖືກງົດ ໜ້າທີ່ ຫຼື ຕຳແໜ່ງ ຍັງມີສິດໄດ້ຮັບເງິນເດືອນຕາມປົກກະຕິ.

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ອາດຍົກເລີກ ຄຳສັ່ງງົດ ໜ້າທີ່ ຫຼື ຕຳແໜ່ງ ໃນກໍລະນີ ທີ່ເຫັນວ່າບໍ່ມີຄວາມຈຳເປັນອີກຕໍ່ໄປ.

ໝວດທີ 5

ການໂຈະ, ການຊັດມັງນ ແລະ ການສິ້ນສຸດການສືບສວນ-ສອບສວນ

ມາດຕາ 146 (ປັບປຸງ). ການໂຈະການສືບສວນ-ສອບສວນ

ການໂຈະການສືບສວນ-ສອບສວນ ແມ່ນ ການຢຸດເຊົາການສືບສວນ-ສອບສວນ ໄວ້ຊົ່ວຄາວ ດ້ວຍສາເຫດໃດໜຶ່ງ ດັ່ງນີ້:

1. ຜູ້ຖືກຫາ ໄດ້ລີ້ຊ່ອນ, ຫຼືບຫຼີກຈາກການດຳເນີນຄະດີ ຫຼື ບໍ່ຮູ້ບ່ອນຢູ່ຂອງຜູ້ກ່ຽວ;
2. ບໍ່ສາມາດຮູ້ໄດ້ວ່າ ແມ່ນຜູ້ໃດເປັນຜູ້ກະທຳຜິດ;
3. ຜູ້ຖືກຫາ ເຈັບປ່ວຍໜັກ ຫຼື ເປັນບ້າເສັຍຈິດ ໂດຍມີການຢັ້ງຢືນຈາກຄະນະແພດ.

ການໂຈະການສືບສວນ-ສອບສວນໃນສາເຫດທີ່ໜຶ່ງ ແລະ ທີ່ສອງ ຈະມີໄດ້ກໍຕໍ່ເມື່ອກຳນົດເວລາການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫາກໄດ້ສິ້ນສຸດແລ້ວເທົ່ານັ້ນ.

ສຳລັບການໂຈະໃນສາເຫດທີ່ໜຶ່ງ ກ່ອນຈະອອກຄຳສັ່ງໂຈະການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງຂໍຄຳສັ່ງຈັບຕົວ ແລ້ວຕິດຕາມຫາຈັບຕົວຜູ້ຖືກຫາ.

ການໂຈະໃນສາເຫດທີ່ສາມ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງ ສົ່ງຜູ້ຖືກຫາໄປປິ່ນປົວ.

ການໂຈະການສືບສວນ-ສອບສວນນັ້ນ ຕ້ອງມີຄຳສັ່ງຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ໃນກໍລະນີ ທີ່ອົງການໄອຍະການດຳເນີນການສອບສວນ. ຄຳສັ່ງໂຈະການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນນັ້ນ ຕ້ອງລາຍງານໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຊາບ ພາຍໃນ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີຜູ້ຖືກຫາຫຼາຍຄົນ ແຕ່ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ໂຈະການສືບສວນ-ສອບສວນນັ້ນ ບໍ່ພົວພັນກັບຜູ້ຖືກຫາທັງໝົດ, ການໂຈະການສືບສວນ-ສອບສວນ ກໍຈະປະຕິບັດແຕ່ສະເພາະຜູ້ຖືກຫາ ທີ່ມີສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ໂຈະ ເທົ່ານັ້ນ.

ຄຳສັ່ງໂຈະ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ ຫຼື ໂຈດທາງແພ່ງ ທີ່ເປັນຄູ່ຄວາມ ພາຍໃນກຳນົດສາມວັນທາງລັດຖະການ ນັບແຕ່ວັນອອກຄຳສັ່ງ ແລະ ພວກກ່ຽວ ມີສິດຂໍອຸທອນ ພາຍໃນກຳນົດ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນຮັບຊາບຄຳສັ່ງນັ້ນເປັນຕົ້ນໄປ.

ຄຳສັ່ງໂຈະ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງຂໍອຸທອນໄປຍັງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນດຽວກັນ. ຄຳສັ່ງໂຈະ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງຂໍອຸທອນໄປຍັງຫົວໜ້າອົງ ການໄອຍະການຂັ້ນເທິງຖັດໄປ. ໃນກໍລະນີ ທີ່ຍັງບໍ່ພໍໃຈ ກໍມີສິດຂໍລົບລ້າງ ພາຍໃນກຳນົດເວລາ ເຈັດວັນ.

ຄະດີອາຍາທີ່ໄດ້ໂຈະໄວ້ນັ້ນ ກໍຈະຖືກຊັດມ້ຽນ ເມື່ອຫາກໝົດອາຍຸຄວາມໃນການຮ້ອງຟ້ອງທາງອາຍາ.

ມາດຕາ 147 (ປັບປຸງ). ການສືບຕໍ່ການສືບສວນ-ສອບສວນທີ່ຖືກໂຈະ

ເມື່ອສາເຫດຂອງການໂຈະການສືບສວນ-ສອບສວນຫາກຕົກໄປ ແລະ ອາຍຸຄວາມໃນການຮ້ອງຟ້ອງ ຍັງບໍ່ທັນສິ້ນສຸດ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງສືບຕໍ່ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນທີ່ຖືກໂຈະໄວ້ນັ້ນ ຄືນໃໝ່.

ມາດຕາ 148 (ປັບປຸງ). ການຊັດມ້ຽນຄະດີ

ການຊັດມ້ຽນຄະດີ ແມ່ນ ການຢຸດເຊົາການດຳເນີນຄະດີ ດ້ວຍສາເຫດ ດັ່ງນີ້:

1. ເມື່ອມີສາເຫດໃດໜຶ່ງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 6 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້;
2. ເມື່ອບໍ່ມີຫຼັກຖານພຽງພໍວ່າ ຜູ້ຖືກຫາໄດ້ເປັນຜູ້ກະທຳຜິດ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີການຊັດມ້ຽນຄະດີນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງປ່ອຍຕົວຜູ້ຖືກຫາໃນທັນໃດ ພ້ອມທັງສົ່ງຄືນສິ່ງຂອງຕິດຕົວ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ລວມທັງວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ໄດ້ຍຶດເປັນຂອງກາງ ຊຶ່ງເປັນກຳມະສິດ ຂອງຜູ້ກ່ຽວ.

ການຊັດມ້ຽນຄະດີ ມີ ສອງ ປະເພດ ດັ່ງນີ້:

- ການຊັດມ້ຽນຄະດີທາງດ້ານກົດໝາຍ;
- ການຊັດມ້ຽນຄະດີທາງດ້ານຫຼັກຖານ.

ການຊັດມ້ຽນຄະດີທາງດ້ານກົດໝາຍ ແມ່ນ ການຊັດມ້ຽນຄະດີ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຂໍ້ 1 ຂອງມາດຕານີ້.

ການຊັດມັງນຄະດີທາງດ້ານຫຼັກຖານ ແມ່ນ ການຊັດມັງນຄະດີ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຂໍ້ 2 ຂອງມາດຕານີ້.

ຄຳສັ່ງຊັດມັງນຄະດີ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ ຫຼື ໂຈດທາງແພ່ງ ທີ່ເປັນຄູ່ຄວາມ ພາຍໃນ ກຳນົດ ສາມວັນ ທາງລັດຖະການ ນັບແຕ່ວັນອອກຄຳສັ່ງ ແລະ ພວກກ່ຽວ ມີສິດຂໍອຸທອນ ພາຍໃນກຳນົດ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນຮັບຊາບຄຳສັ່ງນັ້ນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ຄຳສັ່ງຊັດມັງນຄະດີ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງຂໍອຸທອນໄປຍັງຫົວໜ້າ ອົງການໄອຍະການຂັ້ນດຽວກັນ. ຄຳສັ່ງຊັດມັງນຄະດີ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງຂໍອຸທອນໄປ ຍັງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນເທິງຖັດໄປ. ໃນກໍລະນີທີ່ຍັງບໍ່ພໍໃຈ ກໍມີສິດຂໍລົບລ້າງ ພາຍໃນກຳນົດ ເວລາ ເຈັດວັນ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີການຊັດມັງນຄະດີນັ້ນ ບົດສະຫຼຸບການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງບອກແຈ້ງ ສະພາບການເຄື່ອນໄຫວດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຫດຜົນ ແລະ ພື້ນຖານທີ່ພາໃຫ້ຊັດມັງນ ຄະດີ.

ມາດຕາ 149 (ປັບປຸງ). ການສືບຕໍ່ການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີທີ່ຖືກຊັດມັງນ

ການຊັດມັງນຄະດີທາງດ້ານກົດໝາຍ ບໍ່ສາມາດໃຫ້ສືບຕໍ່ການສືບສວນ-ສອບສວນ ຄືນໃໝ່ ໄດ້.

ການຊັດມັງນຄະດີທາງດ້ານຫຼັກຖານ ສາມາດໃຫ້ສືບຕໍ່ການສືບສວນ-ສອບສວນຄືນໃໝ່ໄດ້.

ການສືບຕໍ່ການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີທີ່ຖືກຊັດມັງນນັ້ນ ຈະດຳເນີນໄດ້ກໍຕໍ່ເມື່ອຫາກມີຫຼັກ ຖານໃໝ່ ແລະ ອາຍຸຄວາມໃນການຮ້ອງຟ້ອງທາງອາຍາ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ສິ້ນສຸດເທື່ອ.

ໃນການສືບຕໍ່ການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີທີ່ຖືກຊັດມັງນແລ້ວນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະ ການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງລົບລ້າງຄຳສັ່ງຊັດມັງນຄະດີດັ່ງກ່າວ ແລ້ວສັ່ງໃຫ້ສືບຕໍ່ການສືບສວນ-ສອບສວນຄືນ ໃໝ່.

ມາດຕາ 150 (ໃໝ່). ການສິ້ນສຸດການສືບສວນ-ສອບສວນ

ການສືບສວນ-ສອບສວນ ຈະສິ້ນສຸດລົງໄດ້ກໍຕໍ່ເມື່ອ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ໄດ້ສຳເລັດການ ສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ເຮັດບົດສະຫຼຸບຜົນຂອງການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ບົດສະຫຼຸບຜົນຂອງການສືບສວນ-ສອບສວນ ປະກອບດ້ວຍເນື້ອໃນ ດັ່ງນີ້:

- ເຫດການຂອງການກະທຳຜິດ;
- ຫຼັກຖານຍັງຢືນການກະທຳຜິດ;
- ຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ການສືບສວນ-ສອບສວນ;
- ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ ທີ່ໄດ້ປະຕິບັດຜ່ານມາ;

- ຂອງກາງໃນຄະດີ ແລະ ການນຳໃຊ້ມາດຕະການ ຍຶດຊັບ, ອາຍັດຊັບ ເພື່ອຮັບປະກັນ ການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ;

- ເຫດຜົນ ແລະ ພື້ນຖານ ທີ່ພາໃຫ້ສິ່ງຟ້ອງ ລວມທັງຂໍ້ສະເໜີ ກ່ຽວກັບການແກ້ໄຂຄະດີ.

ຈາກນັ້ນ ຈຶ່ງປະກອບສຳນວນຄະດີ ແລ້ວສົ່ງໃຫ້ອົງການໄອຍະການ ພ້ອມດ້ວຍຂອງກາງ ພາຍໃນກຳນົດ ສາມວັນ. ໃນກໍລະນີທີ່ ອອກຄຳສັ່ງຊັດມັງຄະດີ ຕ້ອງລາຍງານ ຕໍ່ອົງການໄອຍະການ ໃນທັນໃດ.

ພາກທີ VII

ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງອົງການໄອຍະການ ໃນການຕິດຕາມກວດກາ

ການປະຕິບັດກົດໝາຍ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ

ແລະ ການສັ່ງຟ້ອງຂັ້ນສານ

ໝວດທີ 1

ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງອົງການໄອຍະການ ໃນການຕິດຕາມກວດກາ

ການປະຕິບັດກົດໝາຍ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ

ມາດຕາ 151 (ປັບປຸງ). ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງອົງການໄອຍະການ

ໃນການຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດກົດໝາຍ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ອົງການ ໄອຍະການ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ດັ່ງນີ້:

1. ຮ້ອງຟ້ອງ, ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ສັ່ງຟ້ອງຜູ້ກະທຳຜິດ, ນຳໃຊ້ມາດ ຕະການ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ຜູ້ກະທຳຜິດ ຫຼຸດພື້ນອອກຈາກການດຳເນີນຄະດີ;

2. ຕິດຕາມກວດກາ ການເຄົາລົບລະບຽບການດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ;

3. ຕິດຕາມກວດກາ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ບຸກຄົນໃດໜຶ່ງໄດ້ຖືກກັກຕົວ, ຈັບຕົວ ຫຼື ກັກຂັງ ໂດຍບໍ່ ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ;

4. ຕິດຕາມກວດກາຢ່າງເຂັ້ມງວດ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ຜູ້ບໍ່ໄດ້ກະທຳຜິດຖືກລົງໂທດ;

5. ທວງເອົາສຳນວນຄະດີອາຍາ, ເອກະສານ ແລະ ຂໍ້ມູນຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດ ຈາກອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ເພື່ອທຳການກວດກາ;

6. ເຂົ້າຮ່ວມການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີອາຍາ ແລະ ໃນກໍລະນີທີ່ຈຳເປັນຈະດຳເນີນ ການສືບສວນ-ສອບສວນດ້ວຍຕົນເອງກໍໄດ້;

7. ລົບລ້າງຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ຫຼື ບໍ່ມີເຫດຜົນ;

8. ໃຫ້ການແນະນຳເປັນລາຍລັກອັກສອນ ກ່ຽວກັບການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີອາຍາ, ການຊອກຫາຜູ້ກະທຳຜິດ, ການຕີຄວາມໝາຍຂອງການກະທຳຜິດ, ການນຳໃຊ້ມາດຕະການຕ່າງໆ ໃນ ການສືບສວນ-ສອບສວນ;
9. ອອກຄຳສັ່ງ ພາຕົວ, ຈັບຕົວ, ກັກຂັງ, ກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ ແລະ ອອກຄຳສັ່ງປ່ອຍ ຕົວພາງ;
10. ຕໍ່ກຳນົດເວລາການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ກຳນົດເວລາການກັກຂັງພາງ ຕາມທີ່ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້;
11. ສົ່ງສຳນວນຄະດີຄືນໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ພ້ອມດ້ວຍຄຳແນະນຳ ກ່ຽວກັບການສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມ;
12. ສັ່ງໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ທີ່ໄດ້ລະເມີດກົດ ໝາຍ ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີຢຸດເຊົາການສືບສວນ-ສອບສວນ ພ້ອມທັງດຳເນີນຄະດີ ຖ້າຫາກເຫັນວ່າ ການລະເມີດນັ້ນ ເປັນການກະທຳຜິດທາງອາຍາ;
13. ໂຈະການດຳເນີນຄະດີ ຫຼື ຊັດມ້ຽນຄະດີ ຕາມສາເຫດທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 146 ແລະ 148 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ;
14. ປະຕິບັດສິດ ແລະໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 152 (ປັບປຸງ). ກຳນົດເວລາ ໃນການຄົ້ນຄວ້າຄະດີ ແລະ ການລົງຄຳເຫັນ

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງຄົ້ນຄວ້າຄະດີທີ່ໄດ້ຮັບ ຈາກອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຢ່າງຊ້າບໍ່ໃຫ້ເກີນ ສິບຫ້າວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບສຳນວນຄະດີເປັນຕົ້ນໄປ ແລ້ວ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງໃດໜຶ່ງດັ່ງນີ້:

1. ຖ້າຫາກເຫັນວ່າ ການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີ ຍັງບໍ່ທັນຄົບຖ້ວນນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງ ການໄອຍະການ ຕ້ອງສົ່ງສຳນວນຄະດີຄືນໃຫ້ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ພ້ອມດ້ວຍປະເດັນການສືບສວນ-ສອບສວນ ເພີ່ມເຕີມ;
2. ຖ້າຫາກເຫັນວ່າ ມີສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ໂຈະການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດ ໄວ້ໃນມາດຕາ 146 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງໂຈະການດຳ ເນີນຄະດີ;
3. ຖ້າຫາກເຫັນວ່າ ມີສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ຊັດມ້ຽນຄະດີ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 148 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງຊັດມ້ຽນຄະດີ;
4. ຖ້າຫາກເຫັນວ່າ ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ ຊຶ່ງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າ ໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ໄດ້ນຳໃຊ້ນັ້ນ ຍັງບໍ່ທັນສອດຄ່ອງກັບສະພາບຂອງ ຄະດີແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ກໍມີສິດ ປ່ຽນແປງ, ເພີ່ມເຕີມ, ຍົກເລີກ ຫຼື ລົບລ້າງ ມາດຕະການ ດັ່ງກ່າວ;

5. ຖ້າຫາກເຫັນວ່າ ມີຂໍ້ມູນຫຼັກຖານພຽງພໍ ຮັດກຸມແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງຟ້ອງຜູ້ຖືກຫາຂັ້ນສານ.

ພາຍຫຼັງໄດ້ລົງຄຳເຫັນໃດໜຶ່ງຕາມທີ່ໄດ້ກ່າວມານີ້ແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ຖືກຫາ, ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ ແລະ ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ພາຍໃນກຳນົດເວລາສາມວັນທາງລັດຖະການ ນັບແຕ່ວັນອອກຄຳສັ່ງ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ຄູ່ຄວາມ ມີ ສິດ ເບິ່ງສຳນວນຄະດີ, ອ່ານຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ຈົດກ່າຍ ຫຼື ອັດສຳເນົາ ເອກະສານໃນສຳນວນຄະດີ.

ອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງສົ່ງຄຳສັ່ງຟ້ອງ ແລະ ສຳນວນຄະດີ ພ້ອມດ້ວຍຂອງກາງ ໄປຍັງ ສານພາຍໃນກຳນົດ ສາມວັນ ທາງລັດຖະການ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ອອກຄຳສັ່ງຟ້ອງ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນກໍລະນີທີ່ເຫັນວ່າ ຄະດີທີ່ກຳລັງຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາຢູ່ນັ້ນ ຫາກບໍ່ຢູ່ໃນສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງຕົນ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງສົ່ງສຳນວນຄະດີໄປຍັງ ອົງການໄອຍະການ ທີ່ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ເປັນຜູ້ດຳເນີນ.

ກຳນົດເວລາໃນການຄົ້ນຄວ້າຄະດີ ແລະ ການລົງຄຳເຫັນຂອງອົງການໄອຍະການ ໃນຂັ້ນອຸທອນ ແລະ ຂັ້ນລົບລ້າງ ແມ່ນຢ່າງຊ້າບໍ່ໃຫ້ເກີນ ສາມສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບສຳນວນຄະດີ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 153 (ໃໝ່). ການສົ່ງສຳນວນຄະດີຄືນ ເພື່ອໃຫ້ສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມ

ພາຍຫຼັງໄດ້ຄົ້ນຄວ້າສຳນວນຄະດີແລ້ວ ອົງການໄອຍະການ ອາດສົ່ງສຳນວນຄະດີຄືນໃຫ້ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ເພື່ອສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມ ໃນກໍລະນີດັ່ງນີ້:

1. ປະກອບຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ຍັງບໍ່ທັນຄົບຖ້ວນ ຊຶ່ງອົງການໄອຍະການ ບໍ່ສາມາດດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມດ້ວຍຕົນເອງໄດ້;
2. ມີພື້ນຖານໃນການເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃສ່ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຜູ້ຮ່ວມມືອື່ນ ໃນຄະດີດຽວກັນ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ນຳຕົວມາດຳເນີນຄະດີ;
3. ມີການລະເມີດກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ.

ໃນການສົ່ງສຳນວນຄະດີຄືນໃຫ້ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງເຮັດປະເດັນການສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມ.

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງສົ່ງສຳນວນຄະດີ ພ້ອມທັງບົດສະຫຼຸບຜົນຂອງການສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມ ໄປຍັງອົງການໄອຍະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ພາຍໃນກຳນົດ ສາມສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບປະເດັນການສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໝວດທີ 2 ການສັ່ງຟ້ອງຂັ້ນສານ

ມາດຕາ 154 (ໃໝ່). ການສັ່ງຟ້ອງຜູ້ຖືກຫາຂັ້ນສານ

ການສັ່ງຟ້ອງຜູ້ຖືກຫາຂັ້ນສານ ແມ່ນ ການອອກຄຳສັ່ງ ໂດຍຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຊຶ່ງຕັ້ງຂໍ້ກ່າວຫາໃສ່ຜູ້ຖືກຫາ ເພື່ອໃຫ້ສານ ພິຈາລະນາຕັດສິນ.

ຄຳສັ່ງຟ້ອງຜູ້ຖືກຫາຂັ້ນສານ ຕ້ອງມີເນື້ອໃນ ດັ່ງນີ້:

1. ວັນ, ເດືອນ, ປີ ແລະ ສະຖານທີ່ ອອກຄຳສັ່ງຟ້ອງ;
2. ຊື່, ນາມສະກຸນ, ໜ້າທີ່ ແລະ ຕຳແໜ່ງ ພ້ອມທັງລາຍເຊັນ ຂອງຜູ້ອອກຄຳສັ່ງຟ້ອງ;
3. ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ, ອາຍຸ, ສັນຊາດ, ເຜົ່າ, ອາຊີບ, ເລກບັດປະ ຈຳຕົວ ຫຼື ສຳມະໂນຄົວ, ທີ່ຢູ່;
4. ຂໍ້ກ່າວຫາ, ວັນ, ເດືອນ, ປີ ກັກຂັງ, ປ່ອຍຕົວພາງ, ສະຖານທີ່ກັກຂັງ, ມາດຕາ ກົດໝາຍອາຍາ ຫຼື ກົດໝາຍອື່ນ ທີ່ກຳນົດໂທດທາງອາຍາ.

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງແຈ້ງຄຳສັ່ງຟ້ອງ ໃຫ້ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກ ປ້ອງອື່ນຂອງຜູ້ກ່ຽວ ແລ້ວໃຫ້ລົງລາຍເຊັນຮັບຮູ້ ພາຍໃນ ສາມວັນ ລັດຖະການ ກ່ອນການສົ່ງສຳນວນຄະ ດີໃຫ້ສານ. ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ລົງລາຍເຊັນ ໃນຄຳສັ່ງຟ້ອງ ກໍໃຫ້ບັນທຶກໄວ້.

ໃນການສັ່ງຟ້ອງຜູ້ຖືກຫາຂັ້ນສານ ຕ້ອງສົ່ງສຳນວນຄະດີ ແລະ ຂອງກາງ ເພື່ອໃຫ້ສານ ພິຈາ ລະນາຕາມກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 155 (ໃໝ່). ການກະທຳຜິດຂອງເດັກທີ່ບໍ່ສົ່ງໃຫ້ສານ

ການກະທຳຂອງເດັກທີ່ມີອາຍຸ ຕໍ່າກວ່າ ສິບແປດປີ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ທູດ ສິບຫ້າປີ ທີ່ເປັນການກະທຳ ຜິດໃນສະຖານ ລະຫຼຸໂທດ ຫຼື ໂທສານຸໂທດ ທີ່ບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງຕໍ່ສັງຄົມ ຊຶ່ງກົດໝາຍກຳນົດ ໂທດ ຕັດອິດສະລະພາບຕໍ່າກວ່າ ສາມປີ ລົງມາ ຈະບໍ່ສົ່ງໃຫ້ສານຕັດສິນ ແລະ ຈະຖືກແກ້ໄຂ ຕາມ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງເດັກ ແລະ ຕາມກົດໝາຍອາຍາ.

ມາດຕາ 156 (ໃໝ່). ຄຳຖະແຫຼງ

ຄຳຖະແຫຼງ ແມ່ນ ຄຳເຫັນຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ທີ່ໄດ້ແຍກການກະທຳຜິດຂອງ ຈຳເລີຍຕໍ່ສານ ໂດຍຊື່ໃຫ້ເຫັນ ສີ່ ອົງປະກອບ ຂອງການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ຄື: ດ້ານວັດຖຸກຳ, ດ້ານພາ ວະວິໄສ, ດ້ານອັດຕະວິໄສ ແລະ ເຈົ້າກຳ; ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ທູດຜ່ອນ ຫຼື ເພີ່ມຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງ ອາຍາ, ເງື່ອນໄຂອື່ນ ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສຳລັບຄະດີ, ມາດຕາກົດໝາຍ ອາຍາ, ກົດໝາຍອື່ນ ທີ່ກຳນົດ ໂທດທາງອາຍາ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ອົງການໄອຍະການ ປະຊາຊົນ ແລະ ກົດໝາຍອື່ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ຜູ້ຖືກຫາ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຂອງຜູ້ກ່ຽວ ມີສິດ ອ່ານ ແລະ ຈົດກ່າຍ ຫຼື ອັດສຳເນົາ ເອົາເນື້ອໃນຄຳຖະແຫຼງ.

ຄຳຖະແຫຼງ ຂອງອົງການໄອຍະການ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການສະເພາະ.

ໝວດທີ 3

ການສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານໂດຍກົງ

ມາດຕາ 157 (ໃໝ່). ການສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານໂດຍກົງ

ການສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານໂດຍກົງ ແມ່ນ ການທີ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການສັ່ງຟ້ອງຜູ້ຖືກຫາ ຂຶ້ນສານ ໂດຍບໍ່ຕ້ອງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ມາດຕາ 158 (ໃໝ່). ເງື່ອນໄຂ ການສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານໂດຍກົງ

ການສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານໂດຍກົງ ຕ້ອງມີເງື່ອນໄຂ ດັ່ງນີ້:

1. ເປັນການກະທຳຜິດ ໃນສະຖານລະຫຼຸໂທດ ຫຼື ໂທສານຸໂທດ ທີ່ກົດໝາຍກຳນົດໂທດ ຕັດອິດສະລະພາບ ຕໍ່ກວ່າ ສາມປີ;

2. ມີຫຼັກຖານຄົບຖ້ວນ ເປັນຕົ້ນ ເປັນການກະທຳຜິດເຊິ່ງໜ້າ, ມີການຮັບສາລະພາບ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ.

ມາດຕາ 159 (ໃໝ່). ຂັ້ນຕອນການສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານໂດຍກົງ

ເມື່ອມີເງື່ອນໄຂຄົບຖ້ວນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໃນມາດຕາ 158 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງສົ່ງສຳນວນຄະດີ ພ້ອມດ້ວຍຂອງ ກາງຄະດີ ແລະ ຜູ້ຖືກຫາ ໃຫ້ອົງການໄອຍະການ ພາຍໃນກຳນົດ ສື່ສືບ ແປດຊົ່ວໂມງ, ສຳລັບເຂດທ່າໆ ໄກສອກຫຼີກນັ້ນ ແມ່ນ ພາຍໃນກຳນົດ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນເກີດເຫດ ຫຼື ວັນແຈ້ງຄວາມເປັນຕົ້ນໄປ.

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານໂດຍກົງ ພາຍໃນກຳນົດ ສື່ສືບແປດຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເວລາໄດ້ຮັບສຳນວນຄະດີເປັນຕົ້ນໄປ.

ພາກທີ VIII

ການດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານຂັ້ນຕົ້ນ

ໝວດທີ 1

ສິດອຳນາດຂອງສານ ຕັດສິນຄະດີອາຍາ ເປັນຂັ້ນຕົ້ນ

ມາດຕາ 160 (ໃໝ່). ສານ ທີ່ມີສິດອຳນາດໃນການຕັດສິນຄະດີອາຍາ ເປັນຂັ້ນຕົ້ນ

ສານ ທີ່ມີສິດອຳນາດຕັດສິນຄະດີອາຍາເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ມີດັ່ງນີ້:

1. ສານປະຊາຊົນເຂດ ມີສິດອຳນາດພິຈາລະນາຕັດສິນເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ຄະດີອາຍາ ທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບຕໍ່ກວ່າ ສາມປີ ຍົກເວັ້ນຄະດີໄດ້ກຳນົດຜິດ;
2. ສານປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນ ມີສິດອຳນາດພິຈາລະນາຕັດສິນເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ຄະດີອາຍາທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບສິດອຳນາດຂອງສານປະຊາຊົນເຂດ;
3. ສານທະຫານພາກ ມີສິດອຳນາດພິຈາລະນາຕັດສິນເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ຄະດີອາຍາ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນຂົງເຂດວຽກງານການທະຫານ ຫຼື ໃນຂອບເຂດຕັ້ງທັບຂອງທະຫານ.

ມາດຕາ 161 (ໃໝ່). ສິດອຳນາດຂອງສານປະຊາຊົນເຂດ ແລະ ສານປະຊາຊົນ ແຂວງ, ນະຄອນ

ໃນການພິຈາລະນາຕັດສິນ ຂອງສານປະຊາຊົນເຂດ ແລະ ສານປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

1. ທຸກການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ທີ່ຕົກຢູ່ໃນວັກໃດໜຶ່ງຂອງມາດຕາກົດໝາຍອາຍາ ຫຼື ກົດໝາຍອື່ນ ຊຶ່ງກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ຕໍ່ກວ່າ ສາມປີ ແມ່ນສິດອຳນາດຂອງສານປະຊາຊົນເຂດ;
2. ທຸກການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ທີ່ຕົກຢູ່ໃນວັກໃດໜຶ່ງຂອງມາດຕາກົດໝາຍອາຍາ ຫຼື ກົດໝາຍອື່ນ ຊຶ່ງກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແຕ່ ສາມປີຂຶ້ນໄປ ແລະ ທຸກການກະທຳຜິດຂອງໄດ້ກຳນົດໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ມີສານໄດ້ກຳນົດ ແມ່ນສິດອຳນາດຂອງສານປະຊາຊົນ ແຂວງ, ນະຄອນ;
3. ສຳລັບການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ຊຶ່ງມີຜູ້ກະທຳຜິດຫຼາຍຄົນ ແຕ່ໃນນັ້ນມີບາງຄົນກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແຕ່ ສາມປີ ຂຶ້ນໄປນັ້ນ ຄະດີດັ່ງກ່າວ ແມ່ນສິດອຳນາດຂອງສານປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນ.

ມາດຕາ 162 (ໃໝ່). ສິດອຳນາດຂອງສານທາງດ້ານພື້ນທີ່

ສິດອຳນາດທາງດ້ານພື້ນທີ່ໃນການຕັດສິນຄະດີອາຍາ ຂອງສານປະຊາຊົນ ແລະ ສານທະຫານ ມີດັ່ງນີ້:

1. ສານ ບ່ອນການກະທຳຜິດໄດ້ເກີດຂຶ້ນ ເວັ້ນເສຍແຕ່ໃນກໍລະນີທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພ ແລະ ຄວາມຍຸຕິທຳ ປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ມີສິດຕິກລົງ ໃຫ້ສານບ່ອນອື່ນຕັດສິນ ກໍໄດ້;
2. ສຳລັບການກະທຳຜິດ ຊຶ່ງຜູ້ດຽວໄດ້ກໍ່ຂຶ້ນຢູ່ຫຼາຍບ່ອນ ຫຼື ຫຼາຍແຂວງ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 97 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້;
3. ໃນກໍລະນີທີ່ການກະທຳຜິດ ຫາກໄດ້ເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນ ເຮືອບິນ, ເຮືອ, ກຳປັ່ນໂດຍ ສານ ຫຼື ຂົນສົ່ງ ຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ກຳລັງດຳເນີນການບໍລິການຢູ່ພາຍໃນ ຫຼື ຢູ່ຕ່າງປະເທດນັ້ນ ສານບ່ອນ ເຮືອບິນ, ເຮືອ, ກຳປັ່ນ ມາຈອດຢູ່ສະໜາມບິນ ຫຼື ທ່າເຮືອ ບ່ອນທຳອິດຂອງ ສປປ ລາວ ເປັນສານທີ່ມີສິດອຳນາດ;
4. ຄົນລາວທີ່ໄດ້ກະທຳຜິດຢູ່ຕ່າງປະເທດ ແລະໄດ້ຖືກນຳມາດຳເນີນຄະດີຢູ່ ສປປ ລາວ ໃຫ້ສານປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນ ບ່ອນຢູ່ສຸດທ້າຍຂອງຜູ້ກ່ຽວຢູ່ ສປປ ລາວ ມີສິດອຳນາດ. ຖ້າຫາກບໍ່ຮູ້ບ່ອນຢູ່ສຸດທ້າຍຂອງຜູ້ກ່ຽວຢູ່ ສປປ ລາວ ແລ້ວ ກໍໃຫ້ປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ຕິກລົງ ໃຫ້ສານໃດໜຶ່ງ ມີສິດອຳນາດ.

ມາດຕາ 163 (ໃໝ່). ການຊີ້ຂາດ ກ່ຽວກັບສິດອຳນາດຂອງສານ

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ໃນການຊີ້ຂາດ ກ່ຽວກັບສິດອຳນາດຂອງສານ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

1. ການຊີ້ຂາດ ກ່ຽວກັບສິດອຳນາດຂອງສານປະຊາຊົນເຂດ ຢູ່ແຂວງ, ນະຄອນ ດຽວກັນ ແມ່ນ ປະທານສານປະຊາຊົນ ແຂວງ, ນະຄອນ ເປັນຜູ້ຕິກລົງ;
2. ການຊີ້ຂາດ ກ່ຽວກັບສິດອຳນາດຂອງສານປະຊາຊົນເຂດ ທີ່ຢູ່ແຂວງຕ່າງກັນ ແມ່ນ ປະທານສານປະຊາຊົນພາກ ເປັນຜູ້ຕິກລົງ;
3. ການຊີ້ຂາດ ກ່ຽວກັບສິດອຳນາດຂອງ ສານປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນ ດ້ວຍກັນ ແມ່ນປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ເປັນຜູ້ຕິກລົງ;
4. ການຊີ້ຂາດ ກ່ຽວກັບສິດອຳນາດຂອງສານປະຊາຊົນ ແລະ ສານທະຫານ ແມ່ນ ປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ເປັນຜູ້ຕິກລົງ.

ໝວດທີ 2
ການຮັບເອົາຄະດີມາພິຈາລະນາ

ມາດຕາ 164 (ປັບປຸງ). ການຮັບເອົາຄະດີມາພິຈາລະນາ

ສານ ຈະຮັບເອົາສໍານວນຄະດີອາຍາ ມາພິຈາລະນາໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອທາກມີຄໍາສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການເທົ່ານັ້ນ.

ມາດຕາ 165 (ປັບປຸງ). ກຳນົດເວລາໃນການພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີຢູ່ສານຂັ້ນຕົ້ນ

ສານປະຊາຊົນເຂດ, ສານປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນ ຂັ້ນຕົ້ນ ແລະ ສານທະຫານພາກຕ້ອງ ພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີ ພາຍໃນກຳນົດ ສາມສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄໍາສັ່ງຟ້ອງຈາກຫົວໜ້າອົງການ ໄອຍະການ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ສໍາລັບຄະດີທີ່ສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານໂດຍກົງ ຕ້ອງພິຈາລະນາຕັດສິນ ພາຍໃນກຳນົດ ສີ່ສິບແປດ ຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເວລາໄດ້ຮັບຄໍາສັ່ງຟ້ອງໂດຍກົງ ຈາກຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ເປັນຕົ້ນໄປ. ຄໍາຕັດສິນ ຂອງສານໃນກໍລະນີນີ້ ສາມາດຂໍອຸທອນໄດ້ ແຕ່ບໍ່ມີສິດຂໍລົບລ້າງ.

ມາດຕາ 166 (ປັບປຸງ). ມາດຕະການຂອງສານ

ໃນການດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານ ສານມີສິດ ນຳໃຊ້ວິທີການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ມາດຕະ ການສະກັດກັ້ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ໃນກໍລະນີທີ່ມີການນຳໃຊ້, ປ່ຽນແປງ ຫຼື ຍົກເລີກ ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ ສານຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ ອົງການໄອຍະການຂັ້ນດຽວກັນ, ຈຳເລີຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ທະນາຍຄວາມ, ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຫຼື ສະຖານທີ່ ກັກຂັງຈຳເລີຍ ໃນທັນໃດ.

ມາດຕາ 167 (ປັບປຸງ). ການຄົ້ນຄວ້າຄະດີຂອງສານ

ພາຍຫຼັງທີ່ສານໄດ້ຮັບສໍານວນຄະດີຈາກອົງການໄອຍະການແລ້ວ ປະທານສານຈະມອບ ໃຫ້ຜູ້ພິພາກສາໃດໜຶ່ງ ເປັນຜູ້ຄົ້ນຄວ້າຄວາມຖືກຕ້ອງ ແລະ ຄົບຖ້ວນກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີຂອງອົງ ການສືບສວນ-ສອບສວນ, ອົງການໄອຍະການ ແລະ ຄໍາສັ່ງຟ້ອງຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຈາກ ນັ້ນ ກໍນຳສະເໜີປະທານສານ ເພື່ອພິຈາລະນາ ຕົກລົງ ຕາມແຕ່ລະກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

1. ສົ່ງສໍານວນຄະດີຄືນໃຫ້ອົງການໄອຍະການ ເພື່ອທຳການສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມ ຖ້າເຫັນວ່າການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫາກຍັງບໍ່ທັນຄົບຖ້ວນ;
2. ສົ່ງສໍານວນຄະດີຄືນໃຫ້ອົງການໄອຍະການ ເພື່ອສັ່ງຟ້ອງເພີ່ມເຕີມ ຖ້າເຫັນວ່າຍັງມີ ການກະທຳຜິດອື່ນ ຫຼື ມີບຸກຄົນອື່ນ ທີ່ບໍ່ທັນໄດ້ຖືກສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານ;
3. ຕົກລົງ ວັນ, ເວລາ ນຳເອົາຄະດີອອກພິຈາລະນາໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຖ້າເຫັນວ່າ ການ ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫາກໄດ້ດຳເນີນໄປຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ຄົບຖ້ວນແລ້ວ.

ພາຍຫຼັງປະທານສານໄດ້ອອກຄຳຕົກລົງໃດໜຶ່ງດັ່ງທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນີ້ແລ້ວ ກໍຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຈຳເລີຍ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນໃນການດຳເນີນຄະດີ ຊາບພາຍໃນກຳນົດເວລາ ສາມວັນ ນັບແຕ່ວັນອອກຄຳຕົກລົງເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 168 (ໃໝ່). ການສົ່ງສຳນວນຄະດີຄືນ ເພື່ອດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມ

ປະທານສານ ຈະອອກຄຳສັ່ງສົ່ງສຳນວນຄະດີໄປຍັງ ອົງການໄອຍະການ ເພື່ອດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ສັ່ງຟ້ອງ ເພີ່ມເຕີມ ຕາມແຕ່ລະກໍລະນີດັ່ງນີ້:

1. ຂາດຫຼັກຖານທີ່ສຳຄັນ;
2. ມີພື້ນຖານທີ່ພາໃຫ້ເຊື່ອຖືໄດ້ວ່າ ຈຳເລີຍ ຍັງມີການກະທຳຜິດ ຫຼື ມີຜູ້ກະທຳຜິດອື່ນອີກ ໃນຄະດີດຽວກັນ ທີ່ບໍ່ທັນໄດ້ສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານ.

ການສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມນັ້ນ ຕ້ອງເຮັດເປັນປະເດັນ ພ້ອມທັງບອກແຈ້ງບັນຫາທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ສືບສວນ-ສອບສວນ.

ໃນການສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມນັ້ນ ຖ້າຫາກມີສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ຊັດມັງຄະດີ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 148 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງຊັດມັງຄະດີ ແລ້ວແຈ້ງໃຫ້ສານຊາບ.

ຖ້າວ່າ ອົງການໄອຍະການ ຫາກບໍ່ສາມາດເກັບກຳຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ ຕາມຄຳສະເໜີຂອງສານ ແລະ ຍັງຍືນຍັນຄຳສັ່ງຟ້ອງຂອງຕົນ ສານຕ້ອງນຳເອົາຄະດີອອກພິຈາລະນາໃນທີ່ປະຊຸມສານ.

ມາດຕາ 169 (ໃໝ່). ເນື້ອໃນ ຂອງຄຳສັ່ງ ໃຫ້ນຳເອົາຄະດີອອກພິຈາລະນາ

ຫຼັງຈາກຜູ້ພິພາກສາໄດ້ຄົ້ນຄວ້າສຳນວນຄະດີສຳເລັດແລ້ວ ປະທານສານຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງໃຫ້ນຳເອົາຄະດີອອກພິຈາລະນາໃນທີ່ປະຊຸມສານ.

ຄຳສັ່ງ ມີເນື້ອໃນດັ່ງນີ້:

1. ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ອາຍຸ, ສັນຊາດ, ອາຊີບ, ແລະ ທີ່ຢູ່ ຂອງຈຳເລີຍ;
2. ຂໍ້ກ່າວຫາ ແລະ ມາດຕາກົດໝາຍອາຍາ ຫຼື ກົດໝາຍອື່ນ ທີ່ກຳນົດໂທດທາງອາຍາ ຕາມຄຳສັ່ງຟ້ອງ;
3. ວັນ, ເວລາ ແລະ ສະຖານທີ່ ປະຊຸມສານ.

ມາດຕາ 170 (ໃໝ່). ການຮຽກ ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ເຂົ້າມາໃຫ້ການ

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການໄຕ່ສວນຄະດີໄດ້ດຳເນີນໄປຢ່າງ ຮອບດ້ານ, ຄົບຖ້ວນ ແລະ ພາວະວິໄສ ນັ້ນ ສານ ຈະຮຽກບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຂົ້າມາໃຫ້ການ ຫຼື ນຳຫຼັກຖານຕ່າງໆ ມາສະເໜີໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 113 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ໝວດທີ 3

ລະບຽບການລວມ ກຽວກັບການດຳເນີນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ

ມາດຕາ 171 (ໃໝ່). ຄະນະສານຂັ້ນຕົ້ນ

ຄະນະສານຂັ້ນຕົ້ນ ປະກອບດ້ວຍ ຜູ້ພິພາກສາ ສາມຄົນ ໃນນັ້ນຜູ້ໜຶ່ງ ເປັນປະທານ ແລະ ອີກສອງຄົນ ເປັນຄະນະ.

ຜູ້ພິພາກສາ ທີ່ເປັນປະທານຄະນະສານ ມີໜ້າທີ່ນຳພາການໄຕ່ສວນຄະດີຢ່າງເປັນກາງໃນທີ່ປະຊຸມສານ.

ຜູ້ພິພາກສາທີ່ເປັນຄະນະສານ ຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ ນັບແຕ່ເລີ່ມຕົ້ນຈົນສຳເລັດ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານໄດ້ດຳເນີນໄປໃນໄລຍະໜຶ່ງແລ້ວ ແຕ່ມີຜູ້ພິພາກສາໃດໜຶ່ງໃນຄະນະສານ ບໍ່ສາມາດສືບຕໍ່ເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມສານໄດ້ ປະທານສານ ຕ້ອງແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ພິພາກສາຄົນໃໝ່ປ່ຽນແທນ ແລະ ການໄຕ່ສວນຄະດີຕ້ອງເລີ່ມຄືນໃໝ່.

ມາດຕາ 172 (ໃໝ່). ລະບຽບການປະຊຸມສານ

ກ່ອນຈະເລີ່ມປະຊຸມສານ ຈຳສານ ຕ້ອງແຈ້ງລະບຽບການ ໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຊາບ.

ທຸກຄົນ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຕ້ອງເຄົາລົບ ຄະນະສານ, ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການ ແລະ ຄຳແນະນຳ ຂອງປະທານຄະນະສານ.

ໃນເວລາຄະນະສານ ເຂົ້າມາ ແລະ ອອກຈາກທີ່ປະຊຸມສານ ລວມທັງໃນເວລາອ່ານຄຳຕັດສິນ ໝົດທຸກຄົນ ຕ້ອງຢືນຊັ້ນເພື່ອເຄົາລົບສານ.

ບຸກຄົນທີ່ຖືກຮຽກໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ ມີສິດສະເໜີຄຳເຫັນຂອງຕົນ ຕໍ່ຄະນະສານ ພາຍຫຼັງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກປະທານຄະນະສານ. ຖ້າຜູ້ຖືກໄຕ່ສວນ ຫາກມີບັນຫາທາງດ້ານສຸຂະພາບ ປະທານຄະນະສານ ຈະອະນຸຍາດໃຫ້ຜູ້ກຽວນັ່ງໃຫ້ການກຳໄດ້.

ເດັກ ທີ່ມີອາຍຸຕໍ່າກວ່າ ສິບແປດປີ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ເຂົ້າໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຍົກເວັ້ນເດັກກະທຳຜິດ ແລະ ເດັກຖືກເຄາະຮ້າຍ.

ລະບຽບການລະອຽດ ກຽວກັບການປະຊຸມສານ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຕ່າງຫາກ.

ມາດຕາ 173 (ໃໝ່). ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດລະບຽບການປະຊຸມສານ

ບຸກຄົນທີ່ລະເມີດລະບຽບການປະຊຸມສານ ຕ້ອງຖືກຕັກເຕືອນ, ສົ່ງໃຫ້ອອກ ຫຼື ນຳຕົວອອກ ຈາກຫ້ອງປະຊຸມສານ ຫຼື ຖືກດຳເນີນຄະດີ ແລະ ສົ່ງໜ້ອກັບທີ່ ໃນກໍລະນີ ຈຳເປັນ.

ເຈົ້າໜ້າທີ່ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ຢູ່ທີ່ປະຊຸມສານ ຕ້ອງຮັກສາລະບຽບ ແລະ ປະຕິບັດຄຳສັ່ງຂອງປະທານຄະນະສານ ຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ.

ມາດຕາ 174 (ໃໝ່). ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານຂອງສານ ຂັ້ນດຽວກັນ ຫຼື ອາດມອບໝາຍໃຫ້ພະນັກງານໄອຍະການເຂົ້າຮ່ວມ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ ແທນຕົນກໍໄດ້.

ມາດຕາ 175 (ໃໝ່). ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງຈຳເລີຍ

ຈຳເລີຍ ຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຕາມໝາຍຮຽກຂອງສານ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຈຳເລີຍ ບໍ່ໄດ້ຖືກກັກຂັງ ຫາກບໍ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການໄຕ່ສວນຄະດີ ໂດຍບໍ່ມີເຫດຜົນ ຜູ່ກ່ຽວກໍຈະຖືກພາຕົວ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 137 ຂອງກົດໝາຍ ສະບັບນີ້.

ຖ້າຈຳເລີຍ ຫາກບໍ່ສາມາດເຂົ້າມາຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຍ້ອນມີເຫດຜົນພຽງພໍ ສານກໍຈະ ເລື່ອນການປະຊຸມສານອອກໄປ.

ຖ້າຈຳເລີຍ ຫາກເຈັບເປັນຢ່າງກະທັນຫັນໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຄະນະສານຕ້ອງໂຈະການໄຕ່ສວນ ຈົນກວ່າຈຳເລີຍ ຈະເຊົາເປັນປົກກະຕິ.

ຖ້າຈຳເລີຍ ຫາກໄດ້ເອົາຕົວຫຼືບໜີ ຄະນະສານຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງຈັບຕົວ ຜູ່ກ່ຽວມາດຳເນີນ ຄະດີ.

ຈຳເລີຍ ທີ່ຖືກກັກຂັງພາງ ໃນເວລາເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ມີສິດພົບກັບທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ່ປົກປ້ອງອື່ນ ຂອງຕົນເທົ່ານັ້ນ. ສ່ວນການພົວພັນກັບບຸກຄົນອື່ນ ກໍຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກປະ ທານ ຄະນະສານ ເທົ່ານັ້ນ.

ຈຳເລີຍ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຖືກກັກຂັງພາງ ຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ແຕ່ຕົ້ນຈົນສຳເລັດ.

ມາດຕາ 176 (ໃໝ່). ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງຜູ່ຖືກເສັຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ ແລະ ຜູ່ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ

ຜູ່ຖືກເສັຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ ແລະ ຜູ່ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມ ສານ ຕາມໝາຍຮຽກຂອງສານ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຜູ່ຖືກເສັຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ ຫຼື ຜູ່ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ຫາກບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຄະນະສານຕ້ອງພິຈາລະນາ ຕາມແຕ່ລະກໍລະນີ ວ່າຈະເລື່ອນ ຫຼື ຈະດຳເນີນການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ.

ມາດຕາ 177 (ໃໝ່). ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງພະຍານ

ພະຍານ ຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ເພື່ອໃຫ້ຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ ກ່ຽວກັບສະພາບຂອງ ຄະດີ.

ຖ້າພະຍານ ຫາກບໍ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການໄຕ່ສວນຄະດີ ໂດຍບໍ່ມີເຫດຜົນ ຜູ່ກ່ຽວກໍຈະຖືກພາຕົວ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 137 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ຖ້າພະຍານ ຫາກບໍ່ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມ ແຕ່ຜູ່ກ່ຽວໄດ້ໃຫ້ການລະອຽດກ່ຽວກັບຄະດີ ຕໍ່ເຈົ້າໜ້າ ທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການແລ້ວ ສານຕ້ອງນຳເອົາບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການຂອງ

ຜູ້ກ່ຽວມາອ່ານໃນທີ່ປະຊຸມສານ. ໃນກໍລະນີທີ່ ສານເຫັນວ່າ ບັນຫາທີ່ຍົກຂຶ້ນນັ້ນ ມີຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຈໍາເປັນ ຄະນະສານ ຕ້ອງເລື່ອນການໄຕ່ສວນຄະດີອອກໄປ.

ມາດຕາ 178 (ໃໝ່). ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ

ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຂອງຈໍາເລີຍ ມີພັນທະເຂົ້າຮ່ວມການດໍາເນີນຄະດີໃນທີ່ ປະຊຸມສານ ແລະ ຕ້ອງສົ່ງຄໍາຖະແຫຼງຂອງຕົນເປັນລາຍລັກອັກສອນໃຫ້ສານ ກ່ອນວັນເປີດປະຊຸມສານ.

ໃນກໍລະນີ ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈໍາເລີຍ ຫາກແມ່ນເດັກທີ່ຍັງບໍ່ທັນເຖິງກະສຽນອາຍຸ ສິບແປດປີ, ຄົນ ຫູໜວກ, ຕາບອດ, ປາກກີກ, ຄົນປັນຍາອ່ອນ ເສຍຈິດ ແລະ ຜູ້ກະທໍາຜິດ ໃນສະຖານທີ່ກົດໝາຍກໍາມິດ ໂທດປະຫານຊີວິດນັ້ນ ຈໍາເປັນຕ້ອງມີທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນເຂົ້າຮ່ວມ.

ໃນກໍລະນີ ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ບໍ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ສານຕ້ອງເປີດ ປະຊຸມສານ ເພື່ອດໍາເນີນການໄຕ່ສວນຄະດີຕາມລະບຽບການ ເວັ້ນເສັຍແຕ່ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງ ອື່ນ ຂອງຈໍາເລີຍ ມີເຫດຜົນ ສານຕ້ອງເລື່ອນການໄຕ່ສວນ ອອກໄປ.

ມາດຕາ 179 (ໃໝ່). ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານ

ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານ ຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ເພື່ອໃຫ້ຄວາມເຫັນ ແລະ ຄໍາ ອະທິບາຍ.

ຖ້າຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານ ຫາກບໍ່ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ ຄະນະສານຕ້ອງພິຈາລະນາ ວ່າຈະເລື່ອນ ຫຼື ຈະດໍາເນີນການໄຕ່ສວນຄະດີ ໂດຍອີງໃສ່ຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຄວາມຈໍາເປັນຂອງການ ເຂົ້າຮ່ວມຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານນັ້ນ.

ມາດຕາ 180 (ໃໝ່). ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງຜູ້ແປພາສາ

ຜູ້ແປພາສາ ຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ເພື່ອແປພາສາ.

ຖ້າຜູ້ແປພາສາ ຫາກບໍ່ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ ຄະນະສານຕ້ອງເລື່ອນການປະຊຸມສານ ອອກໄປ.

ມາດຕາ 181 (ບັບປຸງ). ການໂຈະ ແລະ ການເລື່ອນ ການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ

ການໂຈະການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ ແມ່ນ ການຢຸດເຊົາການປະຊຸມສານ ຊົ່ວຄາວ ຍ້ອນມີສະພາບການໃດໜຶ່ງ ທີ່ເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການໄຕ່ສວນຄະດີນັ້ນ ເປັນຕົ້ນ ຈໍາເລີຍ ເຈັບເປັນຢ່າງກະ ທັນຫັນ ຫຼື ສູນເສັຍຄວາມສາມາດທາງດ້ານການປະພຶດ.

ການເລື່ອນການໄຕ່ສວນຄະດີ ແມ່ນ ການຕົກລົງເອົາຄະດີໄປໄຕ່ສວນໃນມື້ໜ້າ ຍ້ອນຄວາມ ຈໍາເປັນທີ່ຕ້ອງທວງເອົາຫຼັກຖານໃໝ່ ຫຼື ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນຄະດີຜູ້ໃດຜູ້ໜຶ່ງ ທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ການພິຈາລະ ນາຄະດີນັ້ນ ບໍ່ມາຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຫຼື ຍ້ອນເຫດສຸດວິໄສ ຫຼື ເຫດບັງເອີນ.

ມາດຕາ 182 (ໃໝ່). ກຳນົດເວລາຂອງການເລື່ອນການປະຊຸມສານ

ຄະນະສານ ມີ ສິດຕິກລິງກຳນົດເວລາຂອງການເລື່ອນການປະຊຸມສານ ແຕ່ກຳນົດເວລາຂອງການເລື່ອນ ແຕ່ລະຄັ້ງ ສູງສຸດບໍ່ໃຫ້ເກີນ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນຕິກລິງເລື່ອນເປັນ ຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 183 (ໃໝ່). ຂອບເຂດການພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີ

ສານ ຕ້ອງນຳເອົາຄຳສັ່ງຟ້ອງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ແລະ ຄຳຮ້ອງຂໍຂອງຄູ່ຄວາມ ມາພິຈາລະນາ ບົນພື້ນຖານຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ແລະ ຜົນຂອງການໄຕ່ສວນໃນທີ່ປະຊຸມສານເປັນຕົ້ນຕໍ. ທຸກຂໍ້ສະເໜີໃນຄຳສັ່ງຟ້ອງ ແລະ ຄຳຮ້ອງຂໍສານ ຕ້ອງນຳມາພິຈາລະນາຕາມກົດໝາຍ. ບັນຫາໃດທີ່ອົງການໄອຍະການ ຫຼື ຄູ່ຄວາມບໍ່ໄດ້ສະເໜີ ສານຈະບໍ່ນຳມາພິຈາລະນາ.

ມາດຕາ 184 (ໃໝ່). ບົດບັນທຶກປະຊຸມສານ

ບົດບັນທຶກປະຊຸມສານ ມີ ເນື້ອໃນ ດັ່ງນີ້:

1. ຊື່ ແລະ ຄຳຂວັນ ຂອງປະເທດ;
2. ວັນ, ເວລາ ແລະ ສະຖານທີ່ປະຊຸມສານ;
3. ເລກທີ ແລະ ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ຂອງຄະດີ;
4. ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຂອງຄະນະສານ;
5. ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຂອງຫົວໜ້າ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າອົງການໄອຍະການ ແລະ ຈຳສານ;
6. ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຂອງຈຳເລີຍ, ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ;
7. ຂໍ້ກ່າວຫາ; ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ຖືກກັກຕົວ ຫຼື ຈັບຕົວ, ຖືກກັກຂັງ; ສະຖານທີ່ກັກຂັງ; ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ປ່ອຍຕົວພາງ;
8. ການແຈ້ງສິດ ແລະ ພັນທະ ໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ;
9. ຄຳຖາມ ແລະ ຄຳຕອບ ຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ, ຖ້າມີການຖ່າຍພາບ ຫຼື ບັນທຶກສຽງ ກໍຕ້ອງບອກແຈ້ງໃນບົດບັນທຶກ;
10. ພາກຕັດສິນຂອງສານ;
11. ການແຈ້ງສິດຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານຄຳຕັດສິນ;
12. ເວລາສິ້ນສຸດປະຊຸມສານ.

ຫົວໜ້າ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າອົງການໄອຍະການ, ຈຳເລີຍ, ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ມີສິດ ອ່ານບົດບັນທຶກປະຊຸມສານ ແລະ ມີສິດສະເໜີປັບປຸງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ກ່ອນລົງລາຍເຊັນ ແລະ/ຫຼື ແປະໂປ້ມື.

ໃນກໍລະນີ ຜູ້ໃດຜູ້ໜຶ່ງ ຫາກບໍ່ລົງລາຍເຊັນ ແລະ/ຫຼື ແປະໂປ້ມື ຈຳສານຕ້ອງບັນທຶກໄວ້.

ປະທານ ແລະ ຄະນະສານ ຕ້ອງກວດເບິ່ງບົດປະຊຸມສານ ແລ້ວເຊັນບົດບັນທຶກປະຊຸມສານ ຮ່ວມກັບຈຳສານ.

ບົດບັນທຶກປະຊຸມສານ ຕ້ອງສຳເນົາໄວ້ໃນສຳນວນຄະດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ໝວດທີ 4 ການເປີດປະຊຸມສານ

ມາດຕາ 185 (ໃໝ່). ຂັ້ນຕອນການເປີດປະຊຸມສານ

ການເປີດປະຊຸມສານ ດຳເນີນຕາມຂັ້ນຕອນ ດັ່ງນີ້:

1. ຈ່າສານ ແຈ້ງລະບຽບການປະຊຸມສານ ສູ່ທີ່ປະຊຸມສານ;
2. ຈ່າສານລາຍງານ ກ່ຽວກັບຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ກ່ອນຄະນະສານຈະເຂົ້າສູ່ຫ້ອງປະຊຸມສານ;
3. ຈ່າສານ ນຳເອົາສຳນວນຄະດີ ມອບໃຫ້ຄະນະສານ ເພື່ອທຳການໄຕ່ສວນ;
4. ປະທານຄະນະສານກ່າວເປີດການປະຊຸມສານ ແລ້ວອ່ານຄຳສັ່ງໃຫ້ນຳເອົາຄະດີອອກພິຈາລະນາໃນທີ່ປະຊຸມສານ;
5. ປະທານຄະນະສານ ຖາມຈຳເລີຍ ກ່ຽວກັບການຮັບຊາບຂໍ້ກ່າວຫາ.

ມາດຕາ 186 (ໃໝ່). ການແຈ້ງຄະດີທີ່ນຳອອກພິຈາລະນາ

ພາຍຫຼັງທີ່ ຈຳເລີຍ ຮັບຊາບຂໍ້ກ່າວຫາຕາມການສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ແລະ ຄຳສັ່ງຂອງປະທານສານແລ້ວ ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງແຈ້ງຄະດີ ທີ່ນຳອອກພິຈາລະນາ ໃຫ້ຄູ່ຄວາມ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນໃນການດຳເນີນຄະດີ.

ມາດຕາ 187 (ໃໝ່). ການແຈ້ງຂໍ້ ຄະນະສານ, ຈ່າສານ ແລະ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ

ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງແຈ້ງ ຂໍ້ ແລະ ນາມສະກຸນຂອງ ຄະນະສານ, ຈ່າສານ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານຊາບ ໂດຍເລີ່ມຈາກປະທານຄະນະສານ, ຄະນະສານ, ຈ່າສານ ແລະ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕາມລຳດັບ.

ມາດຕາ 188 (ໃໝ່). ສິດໃນການຄ້ານຕົວ

ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງແຈ້ງສິດໃນການຄ້ານຕົວຄະນະສານ ຫຼື ບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ ໃນຄະນະສານ, ຈ່າສານ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ຜູ້ຊຳນານງານ ຫຼື ຜູ້ແປພາສາ ໃຫ້ຄູ່ຄວາມຊາບ ແລະ ຖາມຄຳເຫັນຂອງຄູ່ຄວາມ.

ຄູ່ຄວາມ ມີສິດສະເໜີຄ້ານຕົວ ຄະນະສານ, ບຸກຄົນໃດໜຶ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ໃນວັກໜຶ່ງເທິງນີ້ ຖ້າເຫັນວ່າ ເປັນຍາດພີ່ນ້ອງ, ມີຜົນປະໂຫຍດ ຫຼື ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງກັບຄູ່ຄວາມຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງ. ໃນກໍລະນີດັ່ງກ່າວ ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງປິດການປະຊຸມສານໄວ້ຊົ່ວຄາວ ເພື່ອພິຈາລະນາຕົກລົງ ກ່ຽວກັບບັນຫານີ້ ໃນຫ້ອງປະຊຸມລັບ.

ມາດຕາ 189 (ໃໝ່). ຜົນຂອງການພິຈາລະນາກ່ຽວກັບການຄ້ານຕົວ

ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ພິຈາລະນາ ກ່ຽວກັບການຄ້ານຕົວໃນຫ້ອງປະຊຸມລັບແລ້ວ ຄະນະສານ ຈະອອກສູ່ທີ່ປະຊຸມສານ ຕາມລະບຽບການທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 172 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ຖ້າວ່າ ຄຳສະເໜີຄ້ານຕົວ ຫາກມີເຫດຜົນແລ້ວ ຕ້ອງມີການສັບປ່ຽນ ບຸກຄົນທີ່ຖືກຄ້ານຕົວ. ຖ້າວ່າຄຳສະເໜີຄ້ານຕົວນັ້ນ ຫາກບໍ່ມີເຫດຜົນ ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງຢັ້ງຢືນເອົາຄະນະສານ ແລະ ແຈ້ງເຫດຜົນ ໃນການບໍ່ສັບປ່ຽນຄະນະສານ ຫຼື ບຸກຄົນອື່ນທີ່ຖືກຄ້ານຕົວ ແລ້ວດຳເນີນການໄຕ່ສວນຕໍ່ໄປ.

ມາດຕາ 190 (ໃໝ່). ການອະທິບາຍ ສິດ ແລະ ພັນທະ ຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ຜູ້ຊຳນານງານ ແລະ ຜູ້ແປພາສາ

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ຜູ້ຊຳນານງານ ແລະ ຜູ້ແປພາສາ ເຂົ້າຮ່ວມໃນການປະຊຸມສານ ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງແຈ້ງ ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ອາຊີບ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ພ້ອມທັງອະທິບາຍ ສິດ ແລະ ພັນທະຂອງພວກກ່ຽວ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດ ຕາ 72, 73 ແລະ 74 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 191 (ໃໝ່). ການອະທິບາຍ ສິດ ແລະ ພັນທະ ຂອງພະຍານ

ພາຍຫຼັງໄດ້ຖາມ ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ອາຍຸ, ອາຊີບ ແລະ ທີ່ຢູ່ ຂອງພະຍານແຕ່ລະຄົນ ແລ້ວ ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງອະທິບາຍ ສິດ ແລະ ພັນທະຂອງຜູ້ກ່ຽວ ຕາມ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 70 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ໝວດທີ 5

ການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ

ມາດຕາ 192 (ປັບປຸງ). ລະບຽບການໄຕ່ສວນຄະດີ ໃນທີ່ປະຊຸມສານຂັ້ນຕົ້ນ

ການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານຂັ້ນຕົ້ນ ຕ້ອງເຮັດໂດຍກົງ, ທາງປາກເປົ່າ, ຢ່າງເປີດເຜີຍ ຫຼື ປິດລັບ ໃນບາງກໍລະນີ, ມີການໂຕ້ຖຽງ, ເຮັດຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງກັນ ແລະ ໂດຍບໍ່ມີການສັບປ່ຽນ ຄະນະສານ.

ໃນການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານຂັ້ນຕົ້ນ ສານຕ້ອງກຳນົດເຫດການຂອງຄະດີໂດຍກົງ ດ້ວຍການຕັ້ງຄຳຖາມ ແລະ ຮັບຟັງຄຳໃຫ້ການ ຂອງຈຳເລີຍ, ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດ ຊອບທາງແພ່ງ, ພະຍານ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ, ການພິສູດຫຼັກຖານ, ການຟັງຄຳຖະແຫຼງຂອງ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ແລະ ຄຳຖະແຫຼງຂອງທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ.

ປະທານຄະນະສານ ມີໜ້າທີ່ນຳພາການໄຕ່ສວນຄະດີຢ່າງເປັນກາງໃນທີ່ປະຊຸມສານ.

ປະທານຄະນະສານ ຖາມຊີວະປະຫວັດຂອງຈຳເລີຍ, ແຈ້ງຄຳສັ່ງຟ້ອງຂອງຫົວໜ້າອົງການ ໄອຍະການ ແລະ ຂໍ້ກ່າວຫາ ໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຊາບ.

ຄະນະສານ ຈະຟັງຄຳໃຫ້ການ ຂອງຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ ຫຼື ໂຈດທາງແພ່ງ, ຈຳເລີຍ, ຜູ້ຮັບຜິດ ຊອບທາງແພ່ງ, ທະນາຍຄວາມ, ພະຍານ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນ ໃນການດຳເນີນຄະດີ.

ໃນເວລາໄຕ່ສວນຄະດີນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ຄະນະສານ ມີສິດຖາມຄູ່ຄວາມ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນໃນການດຳເນີນຄະດີເພີ່ມເຕີມ ໂດຍການອະນຸຍາດ ຂອງປະທານຄະນະສານ. ຄະນະສານ ນຳເອົາບັນດາຂອງກາງ ແລະ ຫຼັກຖານໃນຄະດີ ມາສະເໜີຕໍ່ທີ່ປະຊຸມສານ ແລ້ວເປີດການໂຕ້ ຖຽງ.

ຖ້າຫາກມີການສັບປ່ຽນຄະນະສານ ຕ້ອງດຳເນີນການໄຕ່ສວນຄືນໃໝ່.

ມາດຕາ 193 (ໃໝ່). ການອ່ານຄຳສັ່ງຟ້ອງຜູ້ຖືກຫາ

ກ່ອນທຳການໄຕ່ສວນຄະດີ ປະທານຄະນະສານ ສະເໜີໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມ ອ່ານຄຳສັ່ງຟ້ອງຜູ້ຖືກຫາ.

ມາດຕາ 194 (ໃໝ່). ວິທີການໄຕ່ສວນຄະດີ

ໃນການໄຕ່ສວນຄະດີ ຄະນະສານ ຕ້ອງຊອກຫາຫຼັກຖານ ເພື່ອກຳນົດສະພາບການຢ່າງ ຄົບຖ້ວນ ແຕ່ລະເຫດການຂອງການກະທຳຜິດໃນຄະດີ ຕາມຂັ້ນຕອນຂອງການໄຕ່ສວນ.

ໃນການໄຕ່ສວນແຕ່ລະຄົນ ປະທານຄະນະສານ ເປັນຜູ້ຖາມກ່ອນ, ຕໍ່ມາຄະນະສານ ເປັນ ຜູ້ຖາມ ຈາກນັ້ນ ຈຶ່ງແມ່ນຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ. ຄະນະສານ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ກ່ອນຈະຖາມຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຕ້ອງໄດ້ຮັບອະ ນຸຍາດ ຈາກປະທານຄະນະສານ.

ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ ມີສິດສະເໜີຕໍ່ປະທານຄະນະສານ ໃຫ້ຕັ້ງ ຄຳຖາມ ກ່ຽວກັບສະພາບການ ເພື່ອຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງຂອງເຫດການໃນຄະດີ.

ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ສາມາດຕັ້ງຄຳຖາມ ຕໍ່ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ກ່ຽວກັບບັນຫາທີ່ພົວພັນ ກັບການໃຫ້ຄຳເຫັນຂອງຕົນ.

ມາດຕາ 195 (ປັບປຸງ). ການໄຕ່ສວນຈຳເລີຍ

ປະທານຄະນະສານ ເລີ່ມຕົ້ນການໄຕ່ສວນຄະດີ ດ້ວຍການຖາມຈຳເລີຍ ກ່ຽວກັບຊີວະປະ ຫວັດຂອງຜູ້ກ່ຽວ, ການຮັບຊາບຄຳສັ່ງຟ້ອງ ແລະ ຂໍ້ກ່າວຫາ, ສະພາບການຂອງຄະດີ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງສືບຕໍ່ການໄຕ່ສວນ ກ່ຽວກັບບັນຫາທີ່ຍັງບໍ່ຈະແຈ້ງ, ຄົບຖ້ວນ ແລະ ບັນຫາອື່ນ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີຈຳເລີຍຫຼາຍຄົນ ຄະນະສານຕ້ອງໄຕ່ສວນເທື່ອລະຄົນ.

ຖ້າວ່າ ຄຳໃຫ້ການຂອງພວກຈຳເລີຍ ຫາກຈະລົງຜົນກະທົບ ຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ ຄະນະສານ ຕ້ອງແຍກການໄຕ່ສວນຈຳເລີຍ. ໃນກໍລະນີນີ້ ຕ້ອງແຈ້ງຄຳໃຫ້ການຂອງຈຳເລີຍ ຜູ້ກ່ອນ ໃຫ້ຈຳເລີຍຜູ້ຖືກ ແຍກນີ້ຊາບ ແລະ ຜູ້ກ່ຽວ ກໍມີສິດຕັ້ງຄຳຖາມຕໍ່ຈຳເລີຍຜູ້ກ່ອນ.

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ມີສິດຖາມກ່ຽວກັບສະພາບການຂອງຄະດີທີ່ພົວພັນກັບຂໍ້ກ່າວ ຫາຕໍ່ຈຳເລີຍ.

ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ມີສິດຖາມ ແລະ ສະເໜີບັນຫາ ກ່ຽວກັບສະພາບການທີ່ ພົວພັນ ກັບການປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ຂອງລູກຄວາມຕົນ.

ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມການໄຕ່ສວນຄະດີ ມີສິດສະເໜີ ຕໍ່ປະທານຄະນະສານ ເພື່ອສືບຕໍ່ຖາມ ກ່ຽວກັບ ສະພາບການທີ່ພົວພັນເຖິງຕົນເອງ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຈໍາເລີຍ ຫາກປະຕິເສດ ຕອບຄໍາຖາມ ຄະນະສານ ຕ້ອງສືບຕໍ່ສອບຖາມບຸກຄົນ ອື່ນ ແລະ ກວດກາຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ທີ່ພົວພັນກັບຄະດີ.

ມາດຕາ 196 (ໃໝ່). ການໄຕ່ສວນ ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ທະນາຍ ຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ

ພາຍຫຼັງສິ້ນສຸດການໄຕ່ສວນຈໍາເລີຍແລ້ວ ຄະນະສານ ຕ້ອງໄຕ່ສວນຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຂອງພວກກ່ຽວ. ໃນກໍລະນີຍັງ ມີບັນຫາທີ່ບໍ່ທັນຄົບຖ້ວນ, ຈະແຈ້ງ ຫຼື ຈຸດທີ່ຄໍາໃຫ້ການຂອງພວກກ່ຽວ ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ໃຫ້ຄະນະ ສານ ສືບຕໍ່ການໄຕ່ສວນ.

ມາດຕາ 197 (ໃໝ່). ການໄຕ່ສວນພະຍານ

ຄະນະສານ ຕ້ອງດໍາເນີນການໄຕ່ສວນພະຍານເທື່ອລະຄົນ ໃນກໍລະນີ ມີຫຼາຍຄົນ ໂດຍ ແຍກພວກພະຍານອອກ ຈາກກັນ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ພວກກ່ຽວຮູ້ເນື້ອໃນຄໍາໃຫ້ການຂອງພະຍານອື່ນທີ່ກໍາລັງ ຖືກໄຕ່ສວນຢູ່.

ໃນການໄຕ່ສວນພະຍານ ຄະນະສານຕ້ອງຖາມ ເພື່ອຊອກຮູ້ກ່ຽວກັບການພົວພັນ ລະຫວ່າງ ພະຍານ ແລະ ຈໍາເລີຍ ຫຼື ບຸກຄົນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນຄະດີ.

ຄະນະສານ ສະເໜີໃຫ້ພະຍານເວົ້າແຈ້ງ ກ່ຽວກັບສະພາບຂອງຄະດີທີ່ຕົນໄດ້ຮູ້, ໄດ້ເຫັນ ແລະ ສືບຕໍ່ຖາມບັນຫາທີ່ຍັງບໍ່ທັນຄົບຖ້ວນ ຫຼື ບໍ່ຈະແຈ້ງ.

ພະຍານ ທີ່ໄດ້ຜ່ານການໄຕ່ສວນຢູ່ທີ່ປະຊຸມສານມາແລ້ວ ຕ້ອງຢູ່ໃນຫ້ອງປະຊຸມ ສານຕໍ່ ເພື່ອສະດວກໃນການຖາມເພີ່ມເຕີມ.

ໃນກໍລະນີຈໍາເປັນ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພໃຫ້ແກ່ພະຍານ ຫຼື ຍາດໃກ້ຊິດຂອງຜູ້ ກ່ຽວ ຄະນະສານຕ້ອງນໍາໃຊ້ມາດຕະການປົກປ້ອງທີ່ຈໍາເປັນ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 198 (ໃໝ່). ການໃຫ້ຄໍາເຫັນຂອງ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານ

ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານ ຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມສານ ຕາມໝາຍເຊີນຂອງສານ ເພື່ອໃຫ້ ຄໍາເຫັນຂອງຕົນຕໍ່ສານ ກ່ຽວກັບບັນຫາທີ່ຕົນຖືກແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ພິສູດ.

ໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານ ມີສິດໃຫ້ຄໍາອະທິບາຍເພີ່ມເຕີມ ກ່ຽວກັບ ບົດສະຫຼຸບຂອງຕົນ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານ ຫາກບໍ່ສາມາດເຂົ້າມາຮ່ວມປະຊຸມສານໄດ້ ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງແຈ້ງເນື້ອໃນບົດສະຫຼຸບຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານ ຕໍ່ທີ່ປະຊຸມສານ.

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນຂອງຈໍາເລີຍ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນໃນທີ່ປະຊຸມສານ ມີສິດໃຫ້ຄໍາເຫັນ ກ່ຽວກັບບົດສະຫຼຸບຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານ ແລະ ຖາມ ກ່ຽວກັບບັນຫາທີ່ບໍ່ຈະແຈ້ງ ຫຼື ບໍ່ກົງກັບບົດສະຫຼຸບ.

ໃນກໍລະນີຈໍາເປັນ ຄະນະສານ ສາມາດສະເໜີໃຫ້ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານ ທໍາການພິສູດເພີ່ມເຕີມ ຫຼື ທໍາການພິສູດຄືນ.

ມາດຕາ 199 (ໃໝ່). ການສະແດງຫຼັກຖານ

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ຈໍາເລີຍ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນ ສະເໜີຄໍາເຫັນ ຂອງຕົນ ກ່ຽວກັບຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ.

ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ, ຮູບພາບ, ພາບ ຫຼື ສຽງບັນທຶກ ຫຼື ບົດບັນທຶກ ຕ້ອງນໍາມາສະແດງ ຫຼື ສະເໜີ ຢູ່ທີ່ປະຊຸມສານ.

ຫຼັກຖານຕ່າງໆ ທີ່ນໍາມາສະແດງ ຫຼື ສະເໜີໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຄະນະສານຕ້ອງກວດກາ ຄວາມຖືກຕ້ອງ, ຄວາມສອດຄ່ອງ ແລະ ສາຍກ່ຽວພັນກັບຄະດີ.

ມາດຕາ 200 (ໃໝ່). ການສິ້ນສຸດການໄຕ່ສວນ

ໃນກໍລະນີທີ່ເຫັນວ່າທຸກສະພາບການຂອງຄະດີໄດ້ນໍາມາໄຕ່ສວນ ໃນທີ່ປະຊຸມສານຢ່າງຄົບຖ້ວນແລ້ວ ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງຖາມຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ວ່າຍັງມີຫຼັກຖານໃດ ທີ່ຕ້ອງການ ນໍາມາສະເໜີ ຫຼື ຕ້ອງການໃຫ້ໄຕ່ສວນບັນຫາໃດຕື່ມ. ຖ້າຫາກຍັງມີການສະເໜີ ຫຼື ການຖາມທີ່ມີເຫດ ຜົນ ຄະນະສານ ກໍຈະສືບຕໍ່ການໄຕ່ສວນ ຈົນໃຫ້ທຸກບັນຫາ ມີຄວາມຈະແຈ້ງ ແລະ ຄົບຖ້ວນ.

ຖ້າຫາກ ບໍ່ມີການສະເໜີ ຫຼື ການຖາມຕື່ມນັ້ນ ໃຫ້ຖືວ່າ ການໄຕ່ສວນຄະດີໄດ້ ສິ້ນສຸດລົງ.

**ໝວດທີ 6
ການໂຕ້ຖຽງໃນທີ່ປະຊຸມສານ**

ມາດຕາ 201(ໃໝ່). ລະບຽບການໂຕ້ຖຽງ

ພາຍຫຼັງການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານສິ້ນສຸດແລ້ວ ປະທານຄະນະສານ ກໍເປີດການໂຕ້ຖຽງ.

ການໂຕ້ຖຽງ ເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍການຊີ້ແຈ້ງຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ກ່ຽວກັບຫຼັກຖານຜູກມັດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ ຂອງຈໍາເລີຍ.

ຈໍາເລີຍ ຕ້ອງມີຄໍາເຫັນປົກປ້ອງຕົນເອງ ເຖິງວ່າຈະມີທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນກໍຕາມ.

ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ແລະ ບຸກຄົນອື່ນ ກໍມີສິດສະເໜີຄຳເຫັນ ເພື່ອປົກ
ປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງຕົນ. ໃນກໍລະນີທີ່ບຸກຄົນດັ່ງກ່າວມີທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ
ກໍຈະແມ່ນທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນນັ້ນ ເປັນຜູ້ປົກປ້ອງ ສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ກ່າວ.

ມາດຕາ 202 (ໃໝ່). ການໂຕ້ຖຽງ

ຈຳເລີຍ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ໃຫ້ຄຳເຫັນກ່ຽວກັບຂໍ້ກ່າວຫາ ແລ້ວປະທານຄະ
ນະສານ ສະເໜີໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຊື້ແຈງຄຳເຫັນຂອງພວກກ່າວ.

ປະທານຄະນະສານ ໃຫ້ເວລາແກ່ການໂຕ້ຖຽງ ແລະ ສ້າງເງື່ອນໄຂ ໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ສະ
ເໜີຄຳເຫັນຂອງຕົນ ແຕ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ມີຄຳເຫັນທີ່ບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຄະດີ.

ໂຈດທາງແພ່ງ ແລະ ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ມີສິດສະເໜີ ກ່ຽວກັບບັນຫາທາງແພ່ງ.

ຖ້າວ່າ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການໂຕ້ຖຽງ ຫາກບໍ່ມີຄຳເຫັນ ຫຼື ຄຳສະເໜີໃດແລ້ວ ປະທານຄະນະ
ສານ ກໍປະກາດບົດການໂຕ້ຖຽງ ຍົກເວັ້ນ ກໍລະນີທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ວັກສອງ ຂອງມາດຕາ 203 ຂອງ
ກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ຫຼັງຈາກນັ້ນ ປະທານຄະນະສານ ສະເໜີໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຖະແຫຼງ.

ມາດຕາ 203 (ໃໝ່). ຄຳເຫັນສຸດທ້າຍຂອງຈຳເລີຍ

ພາຍຫຼັງ ທີ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການໄດ້ຖະແຫຼງແລ້ວ ປະທານຄະນະສານຕ້ອງ ໃຫ້ຈຳ
ເລີຍມີຄຳເຫັນເປັນຜູ້ສຸດທ້າຍ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຄຳເຫັນສຸດທ້າຍຂອງຈຳເລີຍ ຫາກມີສະພາບການໃໝ່ທີ່ສຳຄັນຕໍ່ຄະດີ ແລະ
ເປັນໜ້າເຊື່ອຖືໄດ້ ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງດຳເນີນການໄຕ່ສວນ ຫຼື ໂຕ້ຖຽງເພີ່ມເຕີມ. ເມື່ອບໍ່ມີສະພາບ
ການໃດແລ້ວ ປະທານຄະນະສານ ກໍປະກາດບົດປະຊຸມສານຊົ່ວຄາວ ເພື່ອນຳເອົາຄະດີເຂົ້າໄປພິຈາລະ
ນາຢູ່ຫ້ອງປະຊຸມລັບ.

ໝວດທີ 7

**ການພິຈາລະນາຄະດີ ໃນຫ້ອງປະຊຸມລັບ
ແລະ ການອ່ານຄຳຕັດສິນ**

ມາດຕາ 204 (ປັບປຸງ). ການພິຈາລະນາຄະດີ ໃນຫ້ອງປະຊຸມລັບ

ໃນການພິຈາລະນາຄະດີໃນຫ້ອງປະຊຸມລັບ ຄະນະສານຕ້ອງເຮັດຢ່າງລະອຽດ, ຮອບດ້ານ,
ຄົບຖ້ວນ ແລະ ພາວະວິໄສ ໂດຍອີງໃສ່ຜົນຂອງການໄຕ່ສວນໃນທີ່ປະຊຸມສານເປັນຕົ້ນຕໍ ເພື່ອໃຫ້ຄຳ
ຕັດສິນຖືກຕ້ອງ ແລະ ຍຸຕິທຳ.

ການລົງຄຳເຫັນຊື່ຂາດໃນຫ້ອງປະຊຸມລັບ ຕ້ອງຖືເອົາຕາມສຽງສ່ວນຫຼາຍ ໂດຍໃຫ້ຄະນະ
ສານ ຜູ້ມີຄຸນວຸດທິຫຼຸດໜູ່ ເປັນຜູ້ອອກຄຳເຫັນ ແລະ ອອກສຽງກ່ອນ, ສ່ວນປະທານຄະນະສານນັ້ນ ອອກ

ຄຳເຫັນ ແລະ ອອກສຽງ ເປັນຜູ້ສຸດທ້າຍ. ຜູ້ບໍ່ເຫັນດີຕາມສຽງສ່ວນຫຼາຍນັ້ນ ກໍ່ມີສິດສະແດງຄຳເຫັນຂອງຕົນເປັນລາຍລັກອັກສອນໄວ້ໃນສຳນວນຄະດີ ເພື່ອໃຫ້ສານຂັ້ນເທິງພິຈາລະນາ.

ຄະນະສານ ຕ້ອງລົງລາຍເຊັນ ໃສ່ຮ່າງຄຳຕັດສິນຢູ່ຫ້ອງປະຊຸມລັບ.

ມາດຕາ 205 (ໃໝ່). ຄຳຕັດສິນ

ສານ ຕັດສິນຄະດີອາຍາ ໃນນາມ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ.

ຄຳຕັດສິນຄະດີອາຍາຂອງສານ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ພາກສະເໜີ;
2. ພາກເນື້ອຄະດີ;
3. ພາກວິນິດໄສ;
4. ພາກຕັດສິນ.

ຄຳຕັດສິນຂອງສານ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການສະເພາະ.

ມາດຕາ 206 (ປັບປຸງ). ການອ່ານຄຳຕັດສິນຂອງສານ

ພາຍຫຼັງໄດ້ພິຈາລະນາຕົກລົງໃນຫ້ອງປະຊຸມລັບແລ້ວ ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງນຳເອົາຄຳຕັດສິນອອກມາອ່ານໃນທີ່ປະຊຸມສານຢ່າງເປີດເຜີຍ ພ້ອມທັງແຈ້ງສິດໃນການຂໍອຸທອນຄຳຕັດສິນຂອງສານ.

ພາຍຫຼັງໄດ້ອ່ານຄຳຕັດສິນແລ້ວ ຖ້າວ່າຈຳເລີຍ ຫາກບໍ່ຮູ້ພາສາລາວ ຜູ້ແປພາສາ ຕ້ອງແປຄຳຕັດສິນທັງໝົດໃຫ້ຈຳເລີຍຟັງ.

ມາດຕາ 207 (ປັບປຸງ). ການຕັດສິນ ຊ້ອງໜ້າ, ຖືວ່າຊ້ອງໜ້າ ແລະ ການຕັດສິນລັບຫຼັງ

ການຕັດສິນຊ້ອງໜ້າ ແມ່ນ ການຕັດສິນຂອງສານ ທີ່ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ເຂົ້າຮ່ວມໃນການພິຈາລະນາຄະດີ ຍົກເວັ້ນການພິຈາລະນາ ພິພາກສາຄະດີຢູ່ສານຂັ້ນລຶບລ້າງ.

ການຕັດສິນຖືວ່າຊ້ອງໜ້າ ແມ່ນ ການຕັດສິນຂອງສານ ທີ່ ຈຳເລີຍ ຫຼື ໂຈດທາງແພ່ງໄດ້ຮັບໝາຍຮຽກເຂົ້າມາຮ່ວມປະຊຸມສານແລ້ວ ແຕ່ຫາກບໍ່ໄດ້ເຂົ້າມາຮ່ວມ ໂດຍບໍ່ມີເຫດຜົນ ຫຼື ໃນກໍລະນີທີ່ການກະທຳຜິດມີລັກສະນະເບົາ ຊຶ່ງ ຈຳເລີຍ ຫຼື ໂຈດທາງແພ່ງ ສະເໜີໃຫ້ສານພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີ ໂດຍທີ່ຜູ້ກ່ຽວບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມນຳ. ໃນກໍລະນີນີ້ ຜູ້ກ່ຽວບໍ່ມີສິດຄັດຄ້ານຄຳຕັດສິນຂອງສານ ພຽງແຕ່ມີສິດຂໍອຸທອນເທົ່ານັ້ນ.

ການຕັດສິນລັບຫຼັງ ແມ່ນ ການຕັດສິນຂອງສານ ທີ່ ຈຳເລີຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ ຫຼື ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຊຶ່ງສານໄດ້ລົງໝາຍຮຽກແລ້ວ ແຕ່ຜູ້ກ່ຽວບໍ່ໄດ້ຮັບຍ້ອນສາເຫດໃດໜຶ່ງ ເຊັ່ນ ໝາຍຮຽກສົ່ງບໍ່ເຖິງມືຜູ້ກ່ຽວ. ໃນກໍລະນີດັ່ງກ່າວ ຈຳເລີຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ ຫຼື ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ມີສິດຄັດຄ້ານໄດ້ ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບ

ຊາບຄຳຕັດສິນນັ້ນ ເປັນຕົ້ນໄປ. ສານຄະນະເກົ່າ ຕ້ອງຕັດສິນຄະດີນັ້ນຄືນໃໝ່ ໂດຍຊ້ອງໜ້າຜູ້ກ່ຽວ ຕາມລະບຽບການພິຈາລະນາຄະດີຢູ່ສານຂັ້ນຕົ້ນ.

ມາດຕາ 208 (ປັບປຸງ). ປະເພດຄຳຕັດສິນຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ

ປະເພດຄຳຕັດສິນຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ຄຳຕັດສິນລົງໂທດ:

- ຕັດອິດສະລະພາບ, ປັບໃໝ, ອາດຮິບຊັບ ຫຼື ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ແລະ ໂທດອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍອາຍາ;

- ພາກໂທດ ທັງໝົດ ຫຼື ບາງສ່ວນ.

2. ຄຳຕັດສິນໃຫ້ພົ້ນຂໍ້ກ່າວຫາ.

ໃນກໍລະນີທີ່ຈຳເລີຍ ຖືກຕັດສິນລົງໂທດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ຂໍ້ 1 ຂອງມາດຕານີ້ ແລະ ໄດ້ສ້າງຄວາມເສັຍຫາຍ ຖ້າຫາກມີການຮ້ອງຂໍ ຄະນະສານ ຕ້ອງພິຈາລະນາ ກ່ຽວກັບການໃຊ້ແທນຄ່າເສັຍຫາຍດັ່ງກ່າວ ແລະ ອາດລົງຄຳເຫັນຂີ້ຂາດ ໃຫ້ມີການປະຕິບັດພາຍ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ບໍ່ມີການຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳຕັດສິນຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ ແລ້ວຖືວ່າ ຄຳຕັດສິນນັ້ນ ເປັນຄຳຕັດສິນທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ ແລະ ບໍ່ສາມາດຂໍອຸທອນ ຫຼື ຂໍລົບລ້າງໄດ້. ສານຕ້ອງສົ່ງຄຳຕັດສິນ ພ້ອມດ້ວຍສຳນວນຄະດີ ໄປໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ພາກທີ XI ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 209 (ໃໝ່). ການປ່ອຍຕົວຈຳເລີຍ

ໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຄະນະສານອາຍາຂັ້ນຕົ້ນ ຕ້ອງອ່ານຄຳຕັດສິນ ແລ້ວໃຫ້ປ່ອຍຕົວຈຳເລີຍ ທີ່ຖືກກັກຂັງໃນທັນໃດ ໃນກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

1. ຈຳເລີຍ ຖືກຕັດສິນໃຫ້ພົ້ນຂໍ້ກ່າວຫາ;
2. ຈຳເລີຍ ຖືກຕັດສິນລົງໂທດ ດັດສ້າງໂດຍບໍ່ຕັດອິດສະລະພາບ;
3. ຈຳເລີຍ ຖືກຕັດສິນພາກໂທດ;
4. ຈຳເລີຍ ຖືກຕັດສິນລົງໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ເທົ່າທີ່ຜູ້ກ່ຽວ ຖືກກັກຂັງຜ່ານມາ.

ມາດຕາ 210 (ໃໝ່). ການພິມ ແລະ ການມອບ ຄຳຕັດສິນຂອງສານ

ສານ ຕ້ອງພິມ ແລະ ມອບ ຄຳຕັດສິນຂອງສານໃຫ້ຈຳເລີຍ, ອົງການໄອຍະການ, ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃນຂັ້ນດຽວກັນ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນຂອງຈຳເລີຍ ພາຍໃນກຳນົດສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນອ່ານຄຳຕັດສິນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນກໍລະນີການຕັດສິນລັບຫຼັງຈຳເລີຍ ຕ້ອງສົ່ງຄຳຕັດສິນຂອງສານ ໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານ ປ່ອນຈຳເລີຍຢູ່ສຸດທ້າຍ ເພື່ອແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຊາບ.

ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ບຸກຄົນອື່ນ ທີ່ມີສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ກ່ຽວກັບຄະດີ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າຂອງພວກກ່ຽວ ມີສິດສະເໜີຕໍ່ສານ ເພື່ອໃຫ້ສານອັດສຳເນົາຄຳຕັດສິນຂອງສານ ໃຫ້ພວກກ່ຽວ.

ພາກທີ IX

ການດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານຂັ້ນອຸທອນ

ມາດຕາ 211 (ໃໝ່). ສານ ທີ່ມີສິດອຳນາດພິພາກສາຄະດີເປັນຂັ້ນອຸທອນ

ສານ ທີ່ມີສິດອຳນາດ ພິພາກສາຄະດີເປັນຂັ້ນອຸທອນ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ສານປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນ ມີສິດອຳນາດພິພາກສາເປັນຂັ້ນອຸທອນ ຄະດີອາຍາ ທີ່ສານປະຊາຊົນເຂດ ໄດ້ຕັດສິນເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ຊຶ່ງມີການຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ;
2. ສານປະຊາຊົນພາກ, ສານທະຫານຂັ້ນສູງ ມີສິດອຳນາດພິພາກສາ ເປັນຂັ້ນອຸທອນ ຄະດີອາຍາ ທີ່ສານປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນ, ສານທະຫານພາກຕັດສິນເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ຊຶ່ງມີການຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ.

ມາດຕາ 212. ສິດໃນການຂໍອຸທອນ

ຈຳເລີຍ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນຂອງຈຳເລີຍ ມີສິດຂໍອຸທອນ ຄຳຕົກລົງຂອງສານ.

ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດທາງແພ່ງ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ມີສິດຂໍອຸທອນ ຄຳຕົກລົງຂອງສານ ກ່ຽວກັບບັນຫາທາງແພ່ງເທົ່ານັ້ນ.

ການຂໍອຸທອນ ຄຳຕົກລົງຂອງສານ ຕ້ອງຍື່ນຕໍ່ສານທີ່ໄດ້ຕັດສິນເປັນຂັ້ນຕົ້ນ.

ມາດຕາ 213 (ປັບປຸງ). ການສະເໜີຄັດຄ້ານ ຂອງອົງການໄອຍະການ

ການສະເໜີຄັດຄ້ານ ຂອງອົງການໄອຍະການ ຕໍ່ຄຳຕົກລົງຂອງສານ ທີ່ເຫັນວ່າບໍ່ມີເຫດຜົນ ໜັກແໜ້ນ ຫຼື ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍນັ້ນ ແມ່ນ ສິດຂອງອົງການໄອຍະການ ຂັ້ນດຽວກັນກັບສານ ແລະ ອົງການໄອຍະການຂັ້ນເທິງຖັດນັ້ນ.

ມາດຕາ 214 (ປັບປຸງ). ການຂໍອຸທອນ ແລະ ການສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳຕັດສິນຂອງສານ

ສານຂັ້ນອຸທອນ ຈະຮັບເອົາຄະດີມາພິຈາລະນາໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອຫາກມີຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານເທົ່ານັ້ນ.

ສິດ ໃນການຂໍອຸທອນ ແລະ ຂໍສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນໃຫ້ປະຕິບັດພາຍໃນກຳນົດ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຊາບ ເປັນຕົ້ນໄປ. ສຳລັບ ຄຳຕັດສິນຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນນັ້ນ

ກຳນົດເວລາຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ ແມ່ນ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນອ່ານ ຫຼື ວັນຮັບຊາບຄຳຕັດສິນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນກໍລະນີ ມີການຈອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຈອງຂໍສະເໜີຄັດຄ້ານຄຳຕັດສິນຂອງສານ ຕ້ອງຍື່ນຄຳ ຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຂໍສະເໜີຄັດຄ້ານ ພາຍໃນກຳນົດເວລາ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນຈອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຈອງຂໍສະ ເໜີຄັດຄ້ານເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 215 (ປັບປຸງ). ລະບຽບການຂໍອຸທອນ ຫຼື ຂໍສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳຕັດສິນຂອງສານ

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີການຂໍອຸທອນ ຫຼື ຂໍສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ແລະ/ຫຼື ຄຳຕັດສິນຂອງ ສານ ຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ຕ້ອງຍື່ນ ຕໍ່ສານຂັ້ນອຸທອນ ໂດຍຜ່ານສານທີ່ໄດ້ຕັດສິນຄະ ດີເປັນຂັ້ນຕົ້ນ. ສານຂັ້ນຕົ້ນ ຕ້ອງແນະນຳໃຫ້ຜູ້ຂໍອຸທອນຊາບ ກ່ຽວກັບກຳນົດເວລາຂໍອຸທອນ, ການຂຽນຄຳ ຮ້ອງຂໍອຸທອນ, ຄຳທຳນຽມຂໍອຸທອນ ແລະ ສິດຕ່າງໆຂອງຜູ້ກ່ຽວ. ສານຂັ້ນຕົ້ນ ຕ້ອງຮັບຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ເຖິງວ່າຈະກາຍກຳນົດເວລາການຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີ ຄັດຄ້ານແລ້ວກໍຕາມ. ພາຍຫຼັງສິ້ນສຸດກຳນົດເວລາຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານແລ້ວ ພາຍໃນກຳນົດ ສາມ ວັນ ສານຂັ້ນຕົ້ນ ຕ້ອງລົງຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ພ້ອມດ້ວຍສຳ ນວນຄະດີໄປຍັງສານ ຂັ້ນອຸທອນ.

ສຳລັບ ການຈອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຂໍສະເໜີຄັດຄ້ານ ກໍໃຫ້ປະຕິບັດດັ່ງດຽວກັນກັບການຂໍອຸທອນ ຫຼື ຂໍສະເໜີຄັດຄ້ານ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ວັກໜຶ່ງ ຂອງມາດຕານີ້.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ສານຂັ້ນຕົ້ນຫາກບໍ່ຮັບ ຫຼື ແກ່ຍາວການຮັບຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດ ຄ້ານ ຄຳຕັດສິນຂອງສານ ຜູ້ຂໍອຸທອນ ຫຼື ຜູ້ສະເໜີຄັດຄ້ານ ມີສິດຂໍອຸທອນ ຫຼື ຂໍສະເໜີຄັດຄ້ານ ໂດຍກົງຕໍ່ ສານຂັ້ນອຸທອນ.

ເມື່ອສານຂັ້ນຕົ້ນ ໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານແລ້ວ ແຕ່ແກ່ຍາວການສົ່ງ ສຳນວນຄະດີ ກາຍກຳນົດເວລາ ຂັ້ນຫາສານຂັ້ນອຸທອນ ຜູ້ຂໍອຸທອນ ຫຼື ຜູ້ສະເໜີຄັດຄ້ານ ມີສິດສະ ເໜີຕໍ່ສານຂັ້ນອຸທອນ ເພື່ອໃຫ້ທວງເອົາສຳນວນຄະດີດັ່ງກ່າວມາພິຈາລະນາ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານຄຳຕັດສິນ ສານຂັ້ນຕົ້ນ ຕ້ອງແຈ້ງຄຳ ຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ໃຫ້ຄູ່ຄວາມອີກຝ່າຍໜຶ່ງຊາບ ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວແກ້ຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ. ຖ້າວ່າຈຳເລີຍຫາກຖືກກັກຂັງ ກໍຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຊາບ ໂດຍຜ່ານເຈົ້າໜ້າທີ່ຄ້າຍ ຄຸມຂັງ.

ກ່ອນການພິຈາລະນາພິພາກສາຄະດີຢູ່ສານຂັ້ນອຸທອນນັ້ນ ຜູ້ຂໍອຸທອນ ຫຼື ຜູ້ສະເໜີຄັດຄ້ານ ມີສິດໃຫ້ຄຳອະທິບາຍເພີ່ມເຕີມຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານຂອງຕົນ, ໃຫ້ຄຳເຫັນກ່ຽວກັບ ການແກ້ຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນຂອງອີກຝ່າຍໜຶ່ງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ.

ມາດຕາ 216 (ປັບປຸງ). ກຳນົດເວລາໃນການພິຈາລະນາຄະດີ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ

ສານຂັ້ນອຸທອນ ຕ້ອງພິຈາລະນາພິພາກສາຄະດີພາຍໃນກຳນົດ ສິລິບທ້າວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ ຮັບສຳນວນຄະດີ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 217 (ປັບປຸງ). ສິດໃນການເພີ່ມເຕີມ, ປ່ຽນແປງ ແລະຖອນຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ

ກ່ອນການພິຈາລະນາຄະດີຢູ່ສານຂັ້ນອຸທອນ ບຸກຄົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນຄະດີ ແລະ ຫົວໜ້າອົງ ການໄອຍະການ ມີສິດສະເໜີເພີ່ມເຕີມ, ປ່ຽນແປງ ຫຼື ຖອນຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານຂອງ ຕົນໄດ້.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີການຖອນຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານແລ້ວ ບຸກຄົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນຄະດີ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ບໍ່ມີສິດຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານຄືນໃໝ່ອີກ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີການຖອນຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານທັງໝົດ ສານຂັ້ນອຸທອນ ຕ້ອງຢຸດເຊົາການດຳເນີນຄະດີ ແລະ ຄຳຕັດສິນຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ ກໍຈະກາຍເປັນຄຳຕັດສິນທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງ ເດັດຂາດ ນັບແຕ່ວັນ ສານຂັ້ນອຸທອນ ອອກຄຳຊີ້ຂາດຢຸດເຊົາການດຳເນີນຄະດີ ເປັນຕົ້ນໄປ. ຖ້າຫາກ ມີການຖອນຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານບາງສ່ວນ ສານຂັ້ນອຸທອນ ຕ້ອງພິຈາລະນາໃນສ່ວນ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຖອນ ເທົ່ານັ້ນ.

ມາດຕາ 218 (ປັບປຸງ). ການສະເໜີ ແລະ ການພິຈາລະນາຫຼັກຖານເພີ່ມເຕີມ ຢູ່ສານຂັ້ນອຸທອນ

ກ່ອນເປີດປະຊຸມສານ ຫຼື ໃນເວລາໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ ບຸກຄົນທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ມາດຕາ 217 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີສິດສະເໜີຫຼັກຖານໃໝ່ ກ່ອນຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຈະຖະ ແຫຼງໃນທີ່ປະຊຸມສານ.

ຫຼັກຖານທີ່ໄດ້ສະເໜີມາກ່ອນແລ້ວ ແລະ ຫຼັກຖານທີ່ໄດ້ສະເໜີເພີ່ມເຕີມ ຕ້ອງໄດ້ນຳມາພິ ຈາລະນາໃນທີ່ປະຊຸມສານ. ຄຳພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ຕ້ອງອີງໃສ່ທັງ ຫຼັກຖານທີ່ໄດ້ສະເໜີມາ ກ່ອນແລ້ວ ແລະ ຫຼັກຖານໃໝ່ ເປັນພື້ນຖານໃນການພິຈາລະນາ ພິພາກສາຄະດີ.

ມາດຕາ 219 (ປັບປຸງ). ລະບຽບການພິຈາລະນາຄະດີ ຢູ່ສານຂັ້ນອຸທອນ

ການພິຈາລະນາຄະດີຢູ່ສານຂັ້ນອຸທອນ ແມ່ນໃຫ້ປະຕິບັດຄືກັນກັບ ການພິຈາລະ ນາຄະດີຢູ່ ສານຂັ້ນຕົ້ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 167, 170 ຫາ 207 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ພາຍຫຼັງທີ່ ປະທານຄະນະສານ ໄດ້ກ່າວເປີດປະຊຸມສານ ແລະ ຄະນະສານ ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຄະ ດີໄດ້ລາຍງານແລ້ວ ປະທານຄະນະສານ ໃຫ້ຜູ້ຂໍອຸທອນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນອຸທອນ ສະເໜີ ເຫດຜົນ ກ່ຽວກັບການຂໍອຸທອນ ຫຼື ການສະເໜີຄັດຄ້ານຂອງຕົນ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີການສະເໜີຫຼັກຖານໃໝ່ນັ້ນ ສານຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນ ອຸທອນ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ. ຈາກນັ້ນ ໃຫ້ຈຳເລີຍ, ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ທະ ນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ໃຫ້ຄຳອະທິບາຍຕໍ່ສານ. ສ່ວນລະບຽບການໃນການໄຕ່ສວນ, ການໂຕ້ຖຽງ ແລະ ການພິຈາລະນາຕົກລົງໃນຫ້ອງປະຊຸມລັບ ກໍໃຫ້ປະຕິບັດຄືກັນກັບ ຢູ່ສານຂັ້ນຕົ້ນ.

ມາດຕາ 220 (ບັບປຸງ). ຂອບເຂດສິດ ໃນການພິຈາລະນາຄະດີ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ

ໃນການພິຈາລະນາຄະດີອາຍາ ສານຂັ້ນອຸທອນ ຈະກວດກາຄຳຕັດສິນໃນດ້ານຄວາມຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ເຫດຜົນຂອງຄຳຕັດສິນ ໂດຍອີງໃສ່ຜົນຂອງການໄຕ່ສວນຄະດີ ໃນທີ່ປະຊຸມສານເປັນຕົ້ນຕໍ ຫຼື ຫຼັກຖານໃໝ່ເພີ່ມເຕີມ. ສານຂັ້ນອຸທອນ ບໍ່ພຽງແຕ່ຈະພິຈາລະນາ ບັນຫາທີ່ໄດ້ຂໍອຸທອນ ຫຼື ໄດ້ສະເໜີຄັດຄ້ານເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ຫາກຍັງຕ້ອງກວດກາການດຳເນີນຄະດີທັງໝົດ ທີ່ກ່ຽວກັບພວກຈຳເລີຍໃນຄະດີດຽວກັນ ເຖິງວ່າຈຳເລີຍ ຈຳນວນໜຶ່ງ ບໍ່ໄດ້ຂໍອຸທອນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການບໍ່ໄດ້ສະເໜີຄັດຄ້ານກໍຕາມ.

ໃນການພິຈາລະນາຄະດີ ສານຂັ້ນອຸທອນ ມີສິດ ພິພາກສາຜ່ອນໂທດໃຫ້ຈຳເລີຍ ແຕ່ຫາກບໍ່ມີສິດເພີ່ມໂທດໃຫ້ຈຳເລີຍໜັກຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ເວັ້ນເສຍແຕ່ມີຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການເທົ່ານັ້ນ.

ມາດຕາ 221 (ໃໝ່). ຄຳພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ

ສານຂັ້ນອຸທອນ ພິພາກສາຄະດີໃນນາມ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາ ຊົນລາວ.

ຄຳພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ພາກສະເໜີ;
2. ພາກເນື້ອຄະດີ;
3. ພາກຮູບຄະດີ;
4. ພາກວິນິດໄສ;
5. ພາກຕັດສິນ.

ຄຳພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການສະເພາະ.

ມາດຕາ 222 (ບັບປຸງ). ປະເພດຄຳພິພາກສາ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ

ປະເພດຄຳພິພາກສາ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ມີດັ່ງນີ້:

1. ຍັງຍືນເອົາຕາມຄຳຕັດສິນ ຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ ທັງໝົດ;
  2. ປຸງແປງຄຳຕັດສິນຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ ບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງໝົດ, ພິພາກສາເພີ່ມ ຫຼື ຫຼຸດໂທດ ໃສ່ການກະທຳຜິດທີ່ສານຂັ້ນຕົ້ນໄດ້ຕັດສິນມາແລ້ວ;
  3. ລົບລ້າງຄຳຕັດສິນ ແລ້ວສົ່ງຄະດີໄປໃຫ້ສານຂັ້ນຕົ້ນ ຄະນະໃໝ່ ພິຈາລະນາຄືນໃໝ່ ຫຼື ຄະນະເກົ່າ ໃນກໍລະນີທີ່ສານຄະນະເກົ່ານີ້ ຫາກຍັງບໍ່ທັນໄດ້ພິຈາລະນາຄຳຮ້ອງຂໍ ໃດໜຶ່ງ;
  4. ລົບລ້າງຄຳຕັດສິນຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ ແລ້ວພິພາກສາໃຫ້ຈຳເລີຍ ພື້ນຂໍ້ກ່າວຫາ.
- ຄຳພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ເປັນຄຳພິພາກສາຂັ້ນສຸດທ້າຍທາງດ້ານເນື້ອ ຄະດີ. ສານຂັ້ນອຸທອນ ທີ່ໄດ້ພິພາກສາຄະດີແລ້ວ ຕ້ອງພິມຄຳພິພາກສາໃຫ້ແລ້ວ ພາຍໃນກຳນົດສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນລົງຄຳພິພາກສາ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ບໍ່ມີການຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ການສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄໍາພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ແລ້ວຖືວ່າຄໍາພິພາກສານັ້ນ ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ. ສານຕ້ອງສົ່ງຄໍາພິພາກສາ ພ້ອມດ້ວຍສໍານວນຄະດີ ໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນຂອງສານ.

ໃນກໍລະນີທີ່ສານຂັ້ນອຸທອນໄດ້ພິພາກສາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ຂໍ້ 3 ຂອງມາດຕານີ້ ຈໍາເລີຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ແລະ ຫົວໜ້າອົງ ການໄອຍະການ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ.

ມາດຕາ 223. ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ມີການລົບລ້າງ ຫຼື ປ່ຽນແປງ ຄໍາຕັດສິນ

ສາເຫດ ທີ່ພາໃຫ້ມີການລົບລ້າງ ຫຼື ປ່ຽນແປງ ຄໍາຕັດສິນຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ ມີດັ່ງນີ້:

1. ການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຫາກບໍ່ຮອບດ້ານ, ບໍ່ຄົບຖ້ວນ ຫຼື ບໍ່ພາວະວິໄສ;
2. ຄໍາເຫັນຂອງສານ ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບເຫດການຕົວຈິງຂອງຄະດີ;
3. ການວາງໂທດ ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບລັກສະນະ, ລະດັບຄວາມເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສັງຄົມ ຂອງ ການກະທຳຜິດ ແລະ ບຸກຄະລິກກະພາບ ຂອງຜູ້ກະທຳຜິດ.
4. ລະບຽບການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຖືກລະເມີດ ຫຼື ການນຳໃຊ້ກົດໝາຍອາຍາ ບໍ່ຖືກຕ້ອງ.

ມາດຕາ 224 (ປັບປຸງ). ການພິຈາລະນາຄະດີຄືນໃໝ່ຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ

ໃນກໍລະນີທີ່ ສານຂັ້ນອຸທອນ ໄດ້ສົ່ງຄະດີຄືນໃຫ້ສານຂັ້ນຕົ້ນ ພິຈາລະນາຄືນໃໝ່ແລ້ວ ການ ພິຈາລະນາຄະດີດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມລະບຽບການທົ່ວໄປ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີ.

ໃນການພິຈາລະນາຄະດີຄືນໃໝ່ ສານຂັ້ນຕົ້ນ ຈະເພີ່ມໂທດໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອໃນການສືບສວນ- ສອບສວນຄະດີຄືນໃໝ່ນັ້ນ ໄດ້ຊອກເຫັນເຫດການທີ່ຢັ້ງຢືນວ່າ ຈໍາເລີຍໄດ້ມີການກະທຳຜິດອັນໃໝ່ ໂດຍ ມີຄຳສັ່ງຟ້ອງເພີ່ມເຕີມ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ.

ພາກທີ X

ການດຳເນີນຄະດີ ຢູ່ສານຂັ້ນລົບລ້າງ

ມາດຕາ 225 (ໃໝ່). ສານ ທີ່ມີສິດອຳນາດພິພາກສາຄະດີ ເປັນຂັ້ນລົບລ້າງ

ສານ ທີ່ມີສິດອຳນາດພິພາກສາຄະດີ ເປັນຂັ້ນລົບລ້າງ ມີດັ່ງນີ້:

1. ສານປະຊາຊົນພາກ ມີສິດອຳນາດພິພາກສາເປັນຂັ້ນລົບລ້າງ ຄະດີທີ່ສານປະຊາຊົນ ແຂວງ, ນະຄອນ ພິພາກສາ ເປັນຂັ້ນອຸທອນ;
2. ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ມີສິດອຳນາດພິພາກສາເປັນຂັ້ນລົບລ້າງ ຄະດີທີ່ສານປະຊາຊົນ ພາກ, ສານທະຫານຂັ້ນສູງ ພິພາກສາ ເປັນຂັ້ນອຸທອນ.

ມາດຕາ 226 (ປັບປຸງ). ການຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ການສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳພິພາກສາ

ຈຳເລີຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ມີສິດຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ແລະ ຄຳພິພາກສາຂັ້ນອຸທອນ ຕໍ່ສານຂັ້ນລົບລ້າງ ເພື່ອກວດກາຄວາມຖືກຕ້ອງທາງດ້ານກົດໝາຍ.

ສານຂັ້ນລົບລ້າງ ຈະຮັບເອົາຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ແລະ ຄຳພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ມາພິຈາລະນາໄດ້ກໍຕໍ່ເມື່ອຫາກມີຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງຂອງຈຳເລີຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ.

ຈຳເລີຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ທະນາຍຄວາມ, ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ມີສິດຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ໄດ້ພາຍໃນກຳນົດ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນຮັບຊາບ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ເປັນຕົ້ນໄປ. ສຳລັບຄຳພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນອຸທອນນັ້ນ ໃຫ້ຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ ພາຍໃນກຳນົດ ສີ່ສິບຫ້າວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ອ່ານ ຫຼື ວັນຮັບຊາບຄຳພິພາກສາ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນກໍລະນີ ຈອງການຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຈອງການຂໍສະເໜີຄັດຄ້ານ ຕ້ອງຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ພາຍໃນກຳນົດເວລາ ສີ່ສິບຫ້າວັນ ນັບແຕ່ວັນຈອງເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 227 (ປັບປຸງ). ລະບຽບການຂໍລົບລ້າງ

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີການຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ແລະ ຄຳພິພາກສາ ຂອງສານ ຜູ້ຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຜູ້ສະເໜີຄັດຄ້ານ ຕ້ອງຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານຂອງຕົນ ຕໍ່ສານຂັ້ນລົບລ້າງ ໂດຍຜ່ານສານຂັ້ນອຸທອນ ທີ່ໄດ້ພິພາກສາຄະດີນັ້ນ. ສານຂັ້ນອຸທອນ ຕ້ອງແນະນຳ ກ່ຽວກັບກຳນົດເວລາ, ການຂຽນຄຳຮ້ອງ, ຄ່າທຳນຽມສານ ແລະ ສິດຕ່າງໆຂອງຜູ້ກ່ຽວໃນການຂໍລົບລ້າງ. ສານຂັ້ນອຸທອນ ຕ້ອງຮັບຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານດັ່ງກ່າວ ເຖິງວ່າກຳນົດເວລາຂໍລົບລ້າງນັ້ນຈະໝົດແລ້ວກໍຕາມ. ພາຍຫຼັງສິ້ນສຸດກຳນົດເວລາຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານແລ້ວ ພາຍໃນກຳນົດ ສາມວັນ ສານຂັ້ນອຸທອນຕ້ອງສົ່ງຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ພ້ອມດ້ວຍສຳນວນຄະດີ ໄປຍັງສານຂັ້ນລົບລ້າງ.

ສຳລັບ ການຈອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຂໍສະເໜີຄັດຄ້ານ ກໍໃຫ້ປະຕິບັດດັ່ງດຽວກັນກັບການຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຂໍສະເໜີຄັດຄ້ານ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ວັກໜຶ່ງ ຂອງມາດຕານີ້.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ສານຂັ້ນອຸທອນ ຫາກບໍ່ຮັບ ຫຼື ແກ່ຍາວ ການຮັບຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳພິພາກສາຂອງສານ ຜູ້ຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຜູ້ສະເໜີຄັດຄ້ານ ມີສິດຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານໂດຍກົງ ຕໍ່ສານຂັ້ນລົບລ້າງ.

ຫຼັງຈາກກຳນົດຂໍລົບລ້າງໄດ້ສິ້ນສຸດແລ້ວ ຖ້າສານຂັ້ນອຸທອນ ທີ່ໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ຫາກແກ່ຍາວເກີນກຳນົດເວລາ ໃນການສົ່ງສຳນວນຄະດີຂຶ້ນສານຂັ້ນລົບລ້າງ ຜູ້ຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຜູ້ສະເໜີຄັດຄ້ານ ມີສິດສະເໜີຕໍ່ສານຂັ້ນລົບລ້າງ ເພື່ອທວງເອົາຄະດີດັ່ງກ່າວ ມາພິຈາລະນາ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳພິພາກສານັ້ນ ສານຂັ້ນອຸທອນ ຕ້ອງແຈ້ງຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ໃຫ້ອີກຝ່າຍໜຶ່ງຊາບ ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວເຮັດຄຳແກ້ຄຳຮ້ອງ ຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ຖ້າວ່າ ຈຳເລີຍ ຫາກຖືກກັກຂັງ ກໍຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຊາບ ໂດຍຜ່ານເຈົ້າ ໜ້າທີ່ຄ້າຍຄຸມຂັງ.

ກ່ອນການພິຈາລະນາພິພາກສາຄະດີ ຢູ່ສານຂັ້ນລົບລ້າງນັ້ນ ຜູ້ຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຜູ້ສະເໜີຄັດ ຄ້ານ ມີສິດໃຫ້ຄຳອະທິບາຍເປັນລາຍລັກອັກສອນ ເພື່ອໃຫ້ເຫດຜົນເພີ່ມເຕີມ ຕໍ່ຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄຳ ສະເໜີຄັດຄ້ານຂອງຕົນ, ໃຫ້ຂໍ້ສັງເກດກ່ຽວກັບການແກ້ຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຂອງອີກຝ່າຍໜຶ່ງ ຫຼື ຄຳສະ ເໜີຄັດຄ້ານ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ.

ມາດຕາ 228 (ໃໝ່). ກຳນົດເວລາໃນການພິຈາລະນາຂອງສານຂັ້ນລົບລ້າງ

ສານຂັ້ນລົບລ້າງ ຕ້ອງພິຈາລະນາພິພາກສາຄະດີພາຍໃນກຳນົດ ສາມສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນ ໄດ້ຮັບສຳນວນຄະດີ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 229 (ປັບປຸງ). ການພິຈາລະນາຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ແລະ ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ

ສານຂັ້ນລົບລ້າງ ພິຈາລະນາຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ແລະ ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ ໂດຍມີຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ເຂົ້າຮ່ວມນຳ ເພື່ອຖະແຫຼງ.

ໃນກໍລະນີຈຳເປັນ ສານຂັ້ນລົບລ້າງ ຈະຮຽກເອົາຜູ້ຖືກຕັດສິນ ແລະ ບຸກຄົນອື່ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນຄະດີມາຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ກໍໄດ້.

ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ເປີດປະຊຸມສານແລ້ວ ປະທານຄະນະສານ ຫຼື ຄະນະສານຜູ້ຮັບຜິດຊອບຄະດີ ລາຍງານສະພາບຂອງຄະດີ, ລາຍງານກ່ຽວກັບ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ, ເນື້ອໃນຄຳຮ້ອງຂໍ ລົບລ້າງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ພ້ອມດ້ວຍຄຳເຫັນຂອງຕົນ ກ່ຽວກັບຄະດີນັ້ນ. ຕໍ່ຈາກນັ້ນ ຄະນະສານ ຜູ້ອື່ນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ມີສິດຖາມຜູ້ຮັບຜິດຊອບລາຍງານຄະດີ ແລະ ບຸກຄົນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນຄະດີ ມີສິດສະເໜີ ແລະ ໃຫ້ຄຳເຫັນຂອງຕົນ ຕໍ່ທີ່ປະຊຸມສານ ກ່ຽວກັບຄະດີນັ້ນ.

ພາຍຫຼັງທີ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ໄດ້ຖະແຫຼງແລ້ວ ປະທານຄະນະສານ ກໍກ່າວປິດປະ ຊຸມສານຊົ່ວຄາວ ເພື່ອພິຈາລະນາພິພາກສາຄະດີໃນຫ້ອງປະຊຸມລັບ ແລ້ວນຳເອົາຄຳພິພາກສາອອກມາ ອ່ານຕໍ່ທີ່ປະຊຸມສານ.

ມາດຕາ 230 (ໃໝ່). ຄຳພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນລົບລ້າງ

ສານຂັ້ນລົບລ້າງ ພິພາກສາຄະດີໃນນາມ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ.

ຄຳພິພາກສາ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ພາກສະເໜີ;
2. ພາກເນື້ອຄະດີ;
3. ພາກຮູບຄະດີ;

4. ພາກວິນິດໄສ;

5. ພາກຕັດສິນ.

ຄຳພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນລົບລ້າງ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການສະເພາະ.

**ມາດຕາ 231 (ປັບປຸງ). ປະເພດຄຳພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນລົບລ້າງ
ປະເພດຄຳພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນລົບລ້າງ ມີ ດັ່ງນີ້:**

1. ບໍ່ຮັບເອົາ ຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານມາພິຈາລະນາ ຖ້າວ່າຈຳເລີຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະ ການຫາກປະຕິບັດບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບການຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຂໍສະເໜີຄັດຄ້ານ;
2. ຍົກເລີກ ຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ແລ້ວພິພາກສາຢັ້ງຢືນເອົາ ຕາມຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ທັງໝົດ;
3. ລົບລ້າງ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນທັງໝົດ ໂດຍບໍ່ສົ່ງຄະດີຄືນ ໃຫ້ສານຂັ້ນອຸທອນພິຈາລະນາ ແລ້ວໃຫ້ຈຳເລີຍ ພື້ນຂໍ້ກ່າວຫາ;
4. ລົບລ້າງ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ຫຼື ຄຳພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງໝົດ ແລ້ວສົ່ງຄະດີໄປຍັງສານຂັ້ນອຸທອນຄະນະໃໝ່ ຫຼື ຄະນະເກົ່າ ໃນກໍລະນີທີ່ສານອຸທອນຄະນະເກົ່າ ບໍ່ທັນໄດ້ພິຈາລະນາຄຳຮ້ອງຂໍໃດໜຶ່ງ ຫຼື ມີການລະເມີດກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 232 (ປັບປຸງ). ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ມີການລົບລ້າງ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ແລະ ຄຳພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ

ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ມີການລົບລ້າງ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ມີກໍລະນີໃດໜຶ່ງ ດັ່ງນີ້:

1. ການວາງໂທດ ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບລັກສະນະ, ລະດັບຄວາມເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສັງຄົມ ຂອງການກະທຳຜິດ ແລະ ບຸກຄະລິກກະພາບຂອງຜູ້ກະທຳຜິດ;
2. ລະບຽບການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຖືກລະເມີດ ຫຼື ການນຳໃຊ້ກົດໝາຍອາຍາ ບໍ່ຖືກຕ້ອງ.

ມາດຕາ 233 (ປັບປຸງ). ຂອບເຂດສິດໃນການພິຈາລະນາຄະດີ ຢູ່ສານຂັ້ນລົບລ້າງ

ໃນການພິຈາລະນາຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ແລະ ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານນັ້ນ ສານຂັ້ນລົບລ້າງ ມີໜ້າທີ່ພິຈາລະນາບັນຫາທີ່ໄດ້ຍົກຂຶ້ນໃນຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານທາງດ້ານກົດໝາຍເທົ່ານັ້ນ ແລະ ຈະບໍ່ໄດ້ທຳການໄຕ່ສວນ ກ່ຽວກັບເຫດການຕ່າງໆຂອງຄະດີນັ້ນອີກ.

ຖ້າວ່າໃນຄະດີນັ້ນ ຫາກມີຈຳເລີຍ ຖືກພິພາກສາລົງໂທດຫຼາຍຄົນ ແຕ່ຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ມີແຕ່ຈຳເລີຍ ຜູ້ໃດຜູ້ໜຶ່ງ ຫຼື ຈຳນວນໜຶ່ງເທົ່ານັ້ນ ສານກໍຕ້ອງພິຈາລະນາຄະດີກ່ຽວກັບ ຈຳເລີຍ ທີ່ຖືກພິພາກສາລົງໂທດທັງໝົດໃນຄະດີດຽວກັນ ເຖິງວ່າຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານນັ້ນ ບໍ່ໄດ້ກ່ຽວຂ້ອງເຖິງພວກກ່ຽວກໍຕາມ.

ໃນກໍລະນີທີ່ເຫັນວ່າ ສານຂັ້ນອຸທອນ ຫາກໄດ້ພິພາກສາໃຫ້ຈຳເລີຍພື້ນຂໍ້ກ່າວຫາ ໂດຍບໍ່ຖືກ ຕ້ອງ ຫຼື ຫາກເຫັນວ່າ ການວາງໂທດໃສ່ຈຳເລີຍ ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບການກະທຳຜິດຕົວຈິງນັ້ນ ສານຂັ້ນລົບລ້າງ ຕ້ອງລົບລ້າງຄຳພິພາກສາ ແລ້ວສົ່ງສຳນວນຄະດີ ໃຫ້ສານຂັ້ນອຸທອນຄະນະໃໝ່ ເພື່ອພິຈາລະນາຄືນ.

ມາດຕາ 234 (ປັບປຸງ). ການພິຈາລະນາຄະດີຄືນໃໝ່ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ

ພາຍຫຼັງສານຂັ້ນລົບລ້າງ ໄດ້ລົບລ້າງຄຳພິພາກສາ ແລ້ວສົ່ງໃຫ້ສານຂັ້ນອຸທອນ ພິພາກສາຄືນ ໃໝ່ນັ້ນ ການພິຈາລະນາຄະດີໃຫ້ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 219 ຂອງ ກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ສານຂັ້ນອຸທອນຄະນະໃໝ່ ຫາກໄດ້ລົງຄຳພິພາກສາ ບໍ່ກົງກັບຄຳພິພາກສາ ຂອງ ສານຂັ້ນລົບລ້າງນັ້ນ ຖ້າວ່າຈຳເລີຍ ຫາກບໍ່ໄດ້ຂໍລົບລ້າງແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ມີສິດສະ ເໜີຄັດຄ້ານ ໂດຍໜ້າທີ່ ຂຶ້ນຫາສານຂັ້ນລົບລ້າງ.

ໃນການພິຈາລະນາຄະດີຄືນໃໝ່ນັ້ນ ຖ້າຫາກສານຂັ້ນລົບລ້າງ ໄດ້ພິພາກສາຄືເກົ່າ ແລະ ສົ່ງ ຄະດີຄືນໃຫ້ສານຂັ້ນອຸທອນ ເປັນເທື່ອທີສອງແລ້ວ ສານຂັ້ນອຸທອນຄະນະໃໝ່ ຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດ ຕາມຄຳ ພິພາກສາ ຂອງສານຂັ້ນລົບລ້າງ ຢ່າງເດັດຂາດ.

ພາກທີ XI

ການປະຕິບັດຄຳຕົກລົງຂອງສານ

ໝວດທີ 1

ລະບຽບການທົ່ວໄປ ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດຄຳຕົກລົງຂອງສານ

ມາດຕາ 235 (ປັບປຸງ). ການປະຕິບັດຄຳຕົກລົງຂອງສານ

ຄຳຕົກລົງຂອງສານທີ່ນຳມາປະຕິບັດ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ແລະ ຄຳຕັດສິນ ຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ;
2. ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ, ຄຳຕັດສິນ ແລະ ຄຳພິພາກສາຂອງສານ ທີ່ຕ້ອງປະຕິບັດພາຍ;
3. ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ແລະ ຄຳພິພາກສາ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ;
4. ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ແລະ ຄຳພິພາກສາ ຂອງສານຂັ້ນລົບລ້າງ.

ຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ທີ່ຕ້ອງນຳມາປະຕິບັດໃນທັນໃດ ເຖິງວ່າ ໄດ້ມີການຂໍອຸທອນ, **ການຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ການສະເໜີຄັດຄ້ານກໍຕາມ ມີ ດັ່ງນີ້:**

- 1) ຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ໃຫ້ຈຳເລີຍ ພື້ນຂໍ້ກ່າວຫາ;
- 2) ຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ພາກໂທດ;
- 3) ຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ລົງໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ຊຶ່ງໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ທີ່ ສານໄດ້ລົງໃສ່ນັ້ນ ເທົ່າກັບເວລາທີ່ຈຳເລີຍໄດ້ຖືກກັກຂັງພາຍຜ່ານມາ.

ມາດຕາ 236 (ໃໝ່). ຂັ້ນຕອນການປະຕິບັດຄຳຕົກລົງຂອງສານ

ພາຍໃນກຳນົດເວລາ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາຂອງສານ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດເປັນຕົ້ນໄປ ປະທານຄະນະສານ ທີ່ພິຈາລະນາຄະດີເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງ ໃຫ້ປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາຂອງສານ ຫຼື ມອບໝາຍໃຫ້ສານ ອື່ນໃນຂັ້ນດຽວກັນອອກຄຳສັ່ງ ໃຫ້ປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາຂອງສານ.

ຄຳສັ່ງໃຫ້ປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ຕ້ອງບອກ ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ຕຳແໜ່ງ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຜູ້ອອກຄຳສັ່ງ, ຊື່ ອົງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ; ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ວັນເກີດ ແລະ ທີ່ຢູ່ຂອງນັກໂທດ; ຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ທີ່ນັກໂທດຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດ.

ສຳເນົາຄຳສັ່ງໃຫ້ປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ແລະ ຄຳຕັດສິນຂອງສານ ຕ້ອງສົ່ງໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ, ນັກໂທດ ແລະ ອົງການໄອຍະການໃນຂັ້ນດຽວກັນກັບອົງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ນັກໂທດຖືກປ່ອຍຕົວພາຍ, ຄຳສັ່ງໃຫ້ປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຕ້ອງບອກແຈ້ງວ່າ ໃຫ້ປະຕິບັດພາຍໃນກຳນົດ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳສັ່ງເປັນຕົ້ນໄປ ແລະ ນັກໂທດນັ້ນ ຕ້ອງເຂົ້າສະເໜີຕົວຕໍ່ຫ້ອງການຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຕຳຫຼວດຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ເພື່ອປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ນັກໂທດ ຊຶ່ງຖືກປ່ອຍຕົວພາຍ ຫາກບໍ່ມາສະເໜີຕົວ ຫຼື ເອົາຕົວຫຼົບໜີ ພາຍຫຼັງສານໄດ້ຕັດສິນລົງໂທດຜູ້ກ່ຽວແລ້ວ ສານຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງຈັບຕົວນັກໂທດ ແລ້ວໃຫ້ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນຂັ້ນດຽວກັນປະຕິບັດ.

ມາດຕາ 237 (ປັບປຸງ). ອົງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕົກລົງຂອງສານ

ອົງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕົກລົງຂອງສານ ມີ:

1. ຄ້າຍດັດສ້າງ ຂອງກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນ ແລະ ກົມຕຳຫຼວດຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ທີ່ຂຶ້ນກັບ ກະຊວງ ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານກ່ຽວກັບໂທດຕັດອິດສະລະພາບ;
2. ຫ້ອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານທະຫານ ປະຕິບັດຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ, ຄຳຕັດສິນ ແລະ ຄຳພິພາກສາຂອງສານທະຫານ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ;
3. ອົງການປົກຄອງບ້ານ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ ຕິດຕາມ, ສຶກສາອົບຮົມບຸກຄົນ ຊຶ່ງປະຕິບັດ ໂທດຈຳກັດທີ່ຢູ່ ຫຼື ໂທດທີ່ພາກໄວ້;
4. ຫ້ອງການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ຂອງພະແນກຍຸຕິທຳ ແຂວງ, ນະຄອນ ແລະ ໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານຂອງຫ້ອງການຍຸຕິທຳເມືອງ, ເທດສະບານ ກ່ຽວກັບການໃຊ້ແທນຄ່າເສັຍຫາຍ, ການປັບໃໝ, ການຮີບຊັບ ແລະ ໂທດດັດສ້າງໂດຍບໍ່ຕັດອິດສະລະພາບ ໃນຄະດີອາຍາ.

ມາດຕາ 238 (ປັບປຸງ). ການປ່ອຍຕົວນັກໂທດ

ເມື່ອນັກໂທດ ໄດ້ປະຕິບັດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ຄົບຕາມກຳນົດທີ່ສານຕັດສິນແລ້ວ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຄ້າຍດັດສ້າງ ຕ້ອງລາຍງານ ໃຫ້ຫົວໜ້າກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບທ້ອງຖິ່ນທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ ຫຼື ຫົວໜ້າກົມຕໍາຫຼວດຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ກ່ຽວກັບການປ່ອຍຕົວນັກໂທດ ພ້ອມທັງລາຍງານ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຊາບ, ຖ້າຫາກຜູ້ກ່ຽວຂ້ອງບໍ່ທັນໄດ້ຖືກປ່ອຍຕົວນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະ ການ ຕ້ອງອອກຄໍາສັ່ງປ່ອຍຕົວໃນທັນໃດ.

ການປ່ອຍຕົວນັກໂທດກ່ອນກຳນົດໂດຍມີເງື່ອນໄຂ ແມ່ນໃຫ້ປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍ ອາຍາ.

ການປ່ອຍຕົວນັກໂທດ ດ້ວຍການໃຫ້ອະໄພຍະໂທດຂອງປະທານປະເທດ ເນື່ອງໃນ ວັນ ສໍາຄັນຕ່າງໆຂອງຊາດນັ້ນ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມນິຕິກຳ ກ່ຽວກັບການໃຫ້ອະໄພຍະໂທດ.

ການປ່ອຍຕົວນັກໂທດ ດ້ວຍການໃຫ້ນິລະໂທດກຳ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມມະຕິຕົກລົງຂອງສະພາ ແຫ່ງຊາດ.

ການປ່ອຍຕົວນັກໂທດ ຕາມກໍລະນີຕ່າງໆທີ່ກ່າວມາເທິງນັ້ນ ຕ້ອງປະຕິບັດໃນທັນໃດ ເຖິງວ່າ ໂຈດທາງແພ່ງ ຈະຂໍອຸທອນ, ຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ນັກໂທດ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ໃຊ້ແທນຄ່າເສ້ຍຫາຍ ຫຼື ໂທດປັບໄໝ ກໍຕາມ. ສໍາລັບການໃຊ້ແທນຄ່າເສ້ຍຫາຍ ຫຼື ໂທດປັບໄໝນັ້ນ ມອບໃຫ້ຫ້ອງການ ຫຼື ໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານເປັນຜູ້ປະຕິບັດ.

ມາດຕາ 239 (ປັບປຸງ). ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປ່ອຍຕົວນັກໂທດ

ການປ່ອຍຕົວນັກໂທດ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

1. ພາຍຫຼັງທີ່ນັກໂທດ ໄດ້ປະຕິບັດໂທດຄົບຕາມກຳນົດທີ່ສານຕັດສິນ, ໄດ້ຮັບການ ປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດ, ໄດ້ຮັບການອະໄພຍະໂທດດ້ວຍການປ່ອຍຕົວ ຫຼື ໄດ້ຮັບການປ່ອຍຕົວຕາມຄໍາສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການແລ້ວ ຫົວໜ້າຄ້າຍດັດສ້າງ ຕ້ອງກະກຽມ ແລະ ນຳເອົາບຸກຄົນທີ່ຈະຖືກ ປ່ອຍຕົວນັ້ນມາສຶກສາອົບຮົມ ພ້ອມທັງຂຽນໃບປະຕິຍານຕົນ. ໃນເວລາປ່ອຍຕົວນັ້ນ ໃຫ້ເຊີນອົງການ ປົກຄອງບ້ານ ແລະ ແຈ້ງໃຫ້ຄອບຄົວ ຫຼື ຍາດພີ່ນ້ອງຂອງຜູ້ກ່ຽວຂ້ອງຮ່ວມນຳ ແລະ ມອບໃຫ້ອົງການປົກ ຄອງບ້ານ ສືບຕໍ່ສຶກສາອົບຮົມ;

2. ເຈົ້າໜ້າທີ່ ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຮັກສາວັດຖຸສິ່ງຂອງຕິດຕົວ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍຂອງ ຜູ້ຖືກປ່ອຍຕົວ ຕ້ອງໄດ້ມອບວັດຖຸສິ່ງຂອງດັ່ງກ່າວ ຄືນໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຢ່າງຄົບຖ້ວນ ແລະ ຢູ່ໃນສະພາບເດີມ ໂດຍໃຫ້ເຮັດບົດບັນທຶກມອບຮັບຢ່າງຄັກແນ່. ໃນກໍລະນີ ທີ່ການສົ່ງວັດຖຸສິ່ງຂອງນັ້ນ ຫາກບໍ່ຄົບຖ້ວນ ແລະ ບໍ່ຢູ່ໃນສະພາບເດີມ ໂດຍບໍ່ມີເຫດຜົນແລ້ວ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຜູ້ຮັກສາ ຕ້ອງມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຕາມທີ່ໄດ້ ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 141 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້;

3. ໃນການປ່ອຍຕົວນັ້ນ ຫົວໜ້າຄ້າຍດັດສ້າງ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກການປ່ອຍຕົວ ຕາມທີ່ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ;

4. ໃນກໍລະນີ ນັກໂທດ ທີ່ຖືກປ່ອຍຕົວນັ້ນ ຫາກບໍ່ມີຄອບຄົວ ຫຼື ຍາດພີ່ນ້ອງມາຮັບເອົາ ຫຼື ບໍ່ມີເງື່ອນໄຂຈະກັບບ້ານດ້ວຍຕົນເອງໄດ້ ຫົວໜ້າຄ້າຍດັດສ້າງ ຕ້ອງຄິດໄລ່ຄ່າ ກິນ ແລະ ຄ່າເດີນທາງ ຕາມເງື່ອນໄຂຕົວຈິງ ພ້ອມທັງເອກະສານຕ່າງໆ ໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວ ເພື່ອມອບໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານ;

5. ໃນກໍລະນີ ການປ່ອຍຕົວນັກໂທດ ຊຶ່ງເປັນຄົນຕ່າງປະເທດ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ໃຊ້ແທນຄ່າເສັຍຫາຍນັ້ນ ກ່ອນຈະອະນຸຍາດໃຫ້ອອກຈາກ ສປປ ລາວ ຜູ້ກ່ຽວຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ແທນຄ່າເສັຍຫາຍຢ່າງຄົບຖ້ວນ ຕາມຄຳຕັດສິນຂອງສານ.

ໝວດທີ 2

ການປະຕິບັດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແລະ ໂທດອື່ນ

ມາດຕາ 240 (ໃໝ່). ການປະຕິບັດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ

ນັກໂທດ ທີ່ຖືກສານຕັດສິນລົງໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ນັບທັງຜູ້ຖືກປ່ອຍຕົວພາງ ຫຼື ບໍ່ຖືກກັກຂັງພາງ ກ່ອນນັ້ນຕ້ອງໄດ້ນຳຕົວມາປະຕິບັດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ຢູ່ຄ້າຍດັດສ້າງ .

ຫົວໜ້າສະຖານທີ່ກັກຂັງ ຫຼື ຄ້າຍດັດສ້າງ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຄອບຄົວນັກໂທດຊາບ ກ່ຽວກັບສະຖານທີ່ປ່ອນນັກໂທດປະຕິບັດໂທດ ພາຍໃນກຳນົດເວລາ ສິບຫ້າວັນ ນັບແຕ່ ວັນໄດ້ຮັບນັກໂທດ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນກໍລະນີທີ່ນັກໂທດ ຫາກຖືກກັກຂັງ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສະຖານທີ່ກັກຂັງ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່ຄ້າຍດັດ ສ້າງ ຕ້ອງອະນຸຍາດໃຫ້ນັກໂທດພົບກັບຍາດພີ່ນ້ອງຂອງຜູ້ກ່ຽວຕາມຄຳຮ້ອງຂໍກ່ອນຈະນຳຕົວຜູ້ກ່ຽວ ໄປປະຕິບັດໂທດ.

ມາດຕາ 241 (ໃໝ່). ການໂຈະການປະຕິບັດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ

ຜູ້ຖືກສານຕັດສິນລົງໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຖືກກັກຂັງ ມີສິດຂໍໂຈະການປະຕິບັດໂທດຕັດອິດສະລະພາບນັ້ນ ໂດຍໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວສະເໜີຕໍ່ຫົວໜ້າກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນ ຫຼື ຫົວໜ້າກົມຕຳຫຼວດຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ທີ່ຂຶ້ນກັບ ກະຊວງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ.

ພາຍໃນກຳນົດເວລາ ສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງຂໍດັ່ງກ່າວ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ້ອງພິຈາລະນາ. ເມື່ອມີສາເຫດໃດໜຶ່ງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 242 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຫົວໜ້າກອງ ບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນ ຫຼື ຫົວໜ້າກົມຕຳຫຼວດຄຸມຂັງ-ດັດ ສ້າງ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງໂຈະການປະຕິບັດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແລ້ວສົ່ງຄຳສັ່ງດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ຜູ້ທີ່ຖືກຕັດສິນລົງໂທດ ແລະ ລາຍງານໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ເພື່ອຕິດຕາມກວດກາ.

ຖ້າຫາກພົດກຳນົດການໂຈະ ພາຍໃນ ສິບວັນ ແລະ ຜູ້ກ່ຽວຍັງບໍ່ໄດ້ໄປສະເໜີຕົວ ຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ຕຳຫຼວດ ເພື່ອປະຕິບັດໂທດ ແລະ ບໍ່ມີເຫດຜົນພຽງພໍ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຕຳຫຼວດ ຕ້ອງພາຕົວຜູ້ກ່ຽວມາ ປະຕິບັດໂທດໃນທັນທີ.

ມາດຕາ 242 (ໃໝ່). ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ໂຈະ ການປະຕິບັດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ

ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ໂຈະການປະຕິບັດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ນັກໂທດ ທີ່ເຈັບເປັນຢ່າງໜັກໜ່ວງ ໂດຍມີການຢັ້ງຢືນ ຈາກຄະນະແພດ ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຮັບການປິ່ນປົວດີແລ້ວ ໃຫ້ນຳມາປະຕິບັດໂທດ;

2. ແມ່ຍິງຖືພາ ຫຼື ມີລູກນ້ອຍທີ່ມີອາຍຸຕໍ່າກວ່າ ໜຶ່ງປີ ຈົນກວ່າລູກມີອາຍຸແຕ່ ໜຶ່ງປີຂຶ້ນ ໄປ;

3. ໃນກໍລະນີ ນັກໂທດຖືກລົງໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ຕໍ່າກວ່າ ສາມປີ ແລະ ເປັນແຮງງານຕົ້ນຕໍຂອງຄອບຄົວ ຖ້າຫາກນຳໄປປະຕິບັດໂທດຈະມີຜົນກະທົບຢ່າງໜັກໜ່ວງຕໍ່ຄອບຄົວ ຜູ່ກ່ຽວມີສິດຂໍໂຈະໄດ້ ໜຶ່ງປີ;

4. ກໍລະນີ ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງປະຕິບັດໜ້າທີ່ທາງລັດຖະການ ໂດຍໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນ ຈາກອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຜູ່ກ່ຽວ ຍົກເວັ້ນການກະທຳຜິດ ທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງຕໍ່ສັງຄົມ ແລະຄວາມໝັ້ນຄົງຂອງຊາດ ຜູ່ກ່ຽວຈະມີສິດຂໍໂຈະໄດ້ ໜຶ່ງປີ.

ໄລຍະເວລາການໂຈະການປະຕິບັດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ໃນກໍລະນີທີ່ກ່າວມາ ເທິງນີ້ ຈະບໍ່ນັບເຂົ້າໃນການປະຕິບັດໂທດ.

ມາດຕາ 243 (ໃໝ່). ການຮຸ້ມຄອງນັກໂທດ ທີ່ຖືກໂຈະການປະຕິບັດໂທດ

ນັກໂທດ ທີ່ຖືກໂຈະ ການປະຕິບັດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ມອບໃຫ້ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ, ອົງການຈັດຕັ້ງປ່ອນຜູ່ກ່ຽວອາໄສຢູ່ ຫຼື ປ່ອນເຮັດວຽກ ເປັນຜູ່ຮຸ້ມຄອງ. ຜູ່ກ່ຽວຈະບໍ່ສາມາດຍົກຍ້າຍໄປປ່ອນອື່ນ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກຜູ່ຮຸ້ມຄອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ໃນໄລຍະເວລາຂອງການໂຈະ ການປະຕິບັດໂທດ ຖ້ານັກໂທດ ຫາກໄດ້ກະທຳຜິດຮ້າຍແຮງ ຫຼື ມີຂໍ້ມູນທີ່ສາມາດເຊື່ອຖືໄດ້ວ່າ ຜູ່ກ່ຽວຈະເອົາຕົວຫຼົບໜີ ຫົວໜ້າກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນ ຫຼື ຫົວໜ້າກົມຕຳຫຼວດຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ທີ່ໄດ້ອອກຄຳສັ່ງໂຈະການປະຕິບັດໂທດນັ້ນ ຕ້ອງລົບລ້າງຄຳສັ່ງດັ່ງກ່າວ ແລ້ວອອກຄຳສັ່ງພາຕົວຜູ່ກ່ຽວ ມາປະຕິບັດໂທດ ແລະ ສົ່ງຄຳສັ່ງພາຕົວນັ້ນ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ເພື່ອຕິດຕາມກວດກາ.

ມາດຕາ 244 (ໃໝ່). ການປະຕິບັດໂທດທີ່ພາກໄວ້, ໂທດດັດສ້າງໂດຍບໍ່ຕັດອິດສະລະພາບ

ນັກໂທດ ທີ່ຖືກສານຕັດສິນໃຫ້ພາກໂທດ ມອບໃຫ້ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ, ອົງການຈັດຕັ້ງປ່ອນຜູ່ກ່ຽວສັງກັດຢູ່ ຫຼື ປ່ອນເຮັດວຽກ ເພື່ອຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ສຶກສາອົບຮົມ.

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ກ່ຽວກັບໂທດດັດສ້າງໂດຍບໍ່ຕັດອິດສະລະພາບ ໃຫ້ປະຕິບັດຕໍ່ບຸກຄົນທີ່ມີລາຍໄດ້ ເທົ່ານັ້ນ.

ພະນັກງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ຕ້ອງແຈ້ງຄຳຕັດສິນຂອງສານດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ປ່ອນຜູ່ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ພວມເຮັດວຽກຢູ່ ເພື່ອຫັກເອົາເງິນເດືອນ ຫຼື ຄ່າແຮງງານ ແລ້ວມອບເຂົ້າເປັນລາຍຮັບຂອງລັດ.

ມາດຕາ 245 (ໃໝ່). ການປະຕິບັດໂທດຈຳກັດທີ່ຢູ່

ນັກໂທດ ທີ່ຖືກສານຕັດສິນລົງໂທດຈຳກັດທີ່ຢູ່ ຈະຖືກມອບໃຫ້ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ, ອົງການຈັດຕັ້ງບ່ອນຜູ້ກ່ຽວສ້າງກັດຢູ່ ຫຼື ບ່ອນເຮັດວຽກ ເພື່ອປະຕິບັດໂທດຈຳກັດທີ່ຢູ່.

ນັກໂທດ ທີ່ຖືກຈຳກັດທີ່ຢູ່ ບໍ່ໃຫ້ອອກຈາກສະຖານທີ່ໃດໜຶ່ງ ຫຼື ບໍ່ໃຫ້ເຂົ້າໄປຍັງສະຖານທີ່ໃດໜຶ່ງ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຄຳຕັດສິນຂອງສານ.

ມາດຕາ 246 (ໃໝ່). ການປະຕິບັດໂທດປັບໃໝ ແລະ ການໃຊ້ແທນຄ່າເສ້ຍຫາຍ

ໃນການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຄະດີອາຍາ ກ່ຽວກັບໂທດປັບໃໝ ແລະ ການໃຊ້ແທນຄ່າເສ້ຍຫາຍ ໃຫ້ທ້ອງການ ຫຼື ໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ປະຕິບັດຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ.

ມາດຕາ 247 (ໃໝ່). ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂທດຮີບຊັບ, ໂທດຮີບວັດຖຸສິ່ງຂອງ

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຄະດີອາຍາ ກ່ຽວກັບໂທດຮີບຊັບ ແລະ ຮີບວັດຖຸສິ່ງຂອງໃຫ້ທ້ອງການ ຫຼື ໜ່ວຍງານ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານດຳເນີນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຄຳຕັດສິນຂອງສານ ເຖິງວ່າຜູ້ຖືກຕັດສິນ ຍັງປະຕິບັດໂທດຢູ່, ໄດ້ຮັບການອະໄພຍະໂທດ ຫຼື ພົ້ນໂທດແລ້ວກໍຕາມ.

**ໝວດທີ 3
ການໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ**

ມາດຕາ 248 (ໃໝ່). ການໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ

ການໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ ແມ່ນ ການນຳເອົານັກໂທດ ຈາກຄ້າຍດັດສ້າງໜຶ່ງ ໄປຍັງຄ້າຍດັດສ້າງອື່ນ ເພື່ອສືບຕໍ່ປະຕິບັດໂທດ ຕາມຄຳຕັດສິນຂອງສານ.

ເງື່ອນໄຂການໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການສະເພາະ.

ມາດຕາ 249 (ໃໝ່). ການຍື່ນຄຳຮ້ອງ ຂໍໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ

ຄຳຮ້ອງຂໍໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ ໃຫ້ຍື່ນຕໍ່ກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບແຂວງ, ນະຄອນ ຫຼື ກົມຕຳຫຼວດຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ເພື່ອນຳສະເໜີຕໍ່ ລັດຖະມົນຕີວ່າການກະຊວງ ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ພິຈາລະນາຕົກລົງ ແລ້ວລາຍງານໃຫ້ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ເພື່ອຕິດຕາມກວດກາ.

ມາດຕາ 250 (ໃໝ່). ການພິຈາລະນາຄຳຮ້ອງຂໍໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ

ກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບແຂວງ, ນະຄອນ ຫຼື ກົມຕໍາຫຼວດຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ຕ້ອງພິຈາລະນາຄໍາຮ້ອງຂໍ ໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ ບໍ່ໃຫ້ເກີນ ຊາວວັນ ແລ້ວສະເໜີ ຕໍ່ ກະຊວງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ພິຈາລະນາພາຍໃນກຳນົດ ສືບທໍາວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄໍາສະເໜີເປັນຕົ້ນໄປ.

ເມື່ອກະຊວງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ໄດ້ຕົກລົງເຫັນດີໃຫ້ໂຍກຍ້າຍນັກໂທດແລ້ວ ກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນ ຫຼື ກົມຕໍາຫຼວດຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ບ່ອນນັກໂທດຢູ່ ຕ້ອງໄດ້ເກັບກຳຊົ່ວປະຫວັດ, ສຸຂະພາບ, ການປະຕິບັດໂທດ ແລະ ບັນຫາອື່ນ, ພ້ອມກັນນັ້ນ ຕ້ອງໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວສົ່ງວັດຖຸສິ່ງຂອງທີ່ເປັນຂອງບຸກຄົນອື່ນ ຫຼື ຂອງລວມໝູ່ ຄືນ. ສຳລັບວັດຖຸສິ່ງຂອງສ່ວນຕົວ ໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວເອົາໄປນຳ ແຕ່ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນ ຫຼື ກົມຕໍາຫຼວດຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ບ່ອນຈະຮັບເອົານັກໂທດໄປສືບຕໍ່ປະຕິບັດໂທດ.

ການໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ ຕ້ອງຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພ ແລະ ໃຫ້ເຖິງຈຸດທີ່ໝາຍ.

ເມື່ອການໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ ໄດ້ປະຕິບັດສຳເລັດແລ້ວ ຕ້ອງລາຍງານໃຫ້ອົງການໄອຍະການ ເພື່ອຕິດຕາມກວດກາ.

ສຳລັບການໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ ຢູ່ຄ້າຍດັດສ້າງຂອງທະຫານ ມອບໃຫ້ກະຊວງ ປ້ອງກັນປະເທດ ເປັນຜູ້ຕົກລົງ.

ມາດຕາ 251 (ໃໝ່). ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ ຕ້ອງປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

1. ການໂຍກຍ້າຍນັກໂທດຕາມການຮ້ອງຂໍ ແມ່ນ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຜູ້ຮ້ອງຂໍ;
2. ການໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ ໂດຍໜ້າທີ່ ແມ່ນ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງອົງການລັດ ທີ່ຕົກລົງໂຍກຍ້າຍ.

ໝວດທີ 4

ການປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດ ໂດຍມີເງື່ອນໄຂ

ມາດຕາ 252 (ໃໝ່). ການປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດ

ການປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດ ແມ່ນ ການປ່ອຍຕົວນັກໂທດ ຊຶ່ງໄດ້ປະຕິບັດໂທດສ່ວນໃດ ສ່ວນໜຶ່ງມາແລ້ວ, ມີຄວາມກ້າວໜ້າ, ໄດ້ຝຶກຝົນຫຼໍ່ຫຼອມຕົນເອງ, ເປັນແບບຢ່າງໃນ ການປະຕິບັດລະບຽບຂອງຄ້າຍດັດສ້າງ ແລະ ການອອກແຮງງານ, ໄດ້ມີການປ່ຽນແປງທາງດ້ານທັດສະນະແນວຄິດ ແລະ ໄດ້ມີຄວາມຮູ້ສຶກກິນແຫງ ຕໍ່ການກະທຳທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຂອງຕົນໃນໄລຍະຜ່ານມາ.

ມາດຕາ 253 (ໃໝ່). ການປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດໂດຍມີເງື່ອນໄຂ

ນັກໂທດ ທີ່ຈະໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດ ຕ້ອງແມ່ນນັກໂທດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 252 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ແລະ ໄດ້ປະຕິບັດໂທດມາແລ້ວ ດັ່ງນີ້:

1. ເຄິ່ງໜຶ່ງ ສຳລັບຜູ້ກະທຳຜິດ ທີ່ມີອາຍຸຕໍ່າກວ່າ ສິບແປດປີ ໃນເວລາກະທຳຜິດ;
2. ສອງສ່ວນສາມ ສຳລັບຜູ້ກະທຳຜິດ ທີ່ມີອາຍຸແຕ່ ສິບແປດປີ ຂຶ້ນໄປ;
3. ສິບຫ້າປີ ສຳລັບຜູ້ກະທຳຜິດ ທີ່ປະຕິບັດໂທດຕັດອິດສະລະພາບຕະຫຼອດຊີວິດ.

ສຳລັບ ຜູ້ກະທຳຜິດ ທີ່ບໍ່ເຂັດຫຼາຍ ແລະ ຜູ້ຖືກລົງໂທດປະຫານຊີວິດ ແລ້ວປ່ຽນມາເປັນໂທດຕັດອິດສະລະພາບນັ້ນ ແມ່ນບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດ.

ມາດຕາ 254 (ໃໝ່). ລະບຽບການພິຈາລະນາການປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດໂດຍມີເງື່ອນໄຂ

ການພິຈາລະນາການປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດໂດຍມີເງື່ອນໄຂ ຕ້ອງບົນພື້ນຖານການຮ້ອງຂໍຂອງນັກໂທດ ຫຼື ຕາມການສະເໜີຂອງຫົວໜ້າກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນ ຫຼື ຫົວໜ້າກົມຕຳຫຼວດຄຸມຂ້າງ-ດັດສ້າງ.

ຄຳຮ້ອງຂໍຂອງນັກໂທດ ຫຼື ຄຳສະເໜີຂອງຫົວໜ້າກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນ ຫຼື ຫົວໜ້າກົມຕຳຫຼວດຄຸມຂ້າງ-ດັດສ້າງ ຕ້ອງສົ່ງໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການແຂວງ, ນະຄອນ ເພື່ອຖະແຫຼງຕໍ່ສານປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນ ບ່ອນນັກໂທດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງປະຕິບັດໂທດ.

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ອອກຄຳຖະແຫຼງ ພາຍໃນກຳນົດ ສິບຫ້າວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງຂໍ ຫຼື ຄຳສະເໜີຂອງຫົວໜ້າກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນ ຫຼື ຫົວໜ້າກົມຕຳຫຼວດຄຸມຂ້າງ-ດັດສ້າງ. ຈາກນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຈຶ່ງສະເໜີຕໍ່ສານ ເພື່ອພິຈາລະນາຕັດສິນ ພາຍໃນກຳນົດ ສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳຖະແຫຼງຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ສານປະຊາຊົນ ແຂວງ, ນະຄອນ ຫຼື ສານທະຫານ ບ່ອນປະຕິບັດໂທດ ເປັນຜູ້ພິຈາລະນາການປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດໂດຍມີເງື່ອນໄຂ ແລະ ວາງເງື່ອນໄຂໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບ ການປ່ອຍຕົວປະຕິບັດ. ຖ້າວ່າ ພາຍໃນກຳນົດ ຫ້າປີ ຜູ້ຖືກປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດ ຫາກໄດ້ປະຕິບັດຖືກຕ້ອງຕາມເງື່ອນໄຂ ແລະ ບໍ່ໄດ້ກະທຳຜິດໃໝ່ ໂທດທີ່ເຫຼືອນັ້ນກໍຈະຕົກໄປ. ໃນກໍລະນີ ທີ່ບໍ່ໄດ້ປະຕິບັດ ຕາມເງື່ອນໄຂພາຍໃນກຳນົດ ດັ່ງກ່າວ ຜູ້ຖືກປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດ ຈະໄດ້ປະຕິບັດໂທດທີ່ຍັງເຫຼືອ, ໃນກໍລະນີທີ່ໄດ້ກະທຳຜິດໃໝ່ພາຍໃນກຳນົດດັ່ງກ່າວ ຜູ້ຖືກປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດ ຈະຕ້ອງປະຕິບັດໂທດໃໝ່ ລວມທັງໂທດເກົ່າທີ່ຍັງເຫຼືອອີກດ້ວຍ.

ໝວດທີ 5

ການປະຕິບັດໂທດປະຫານຊີວິດ

ມາດຕາ 255 (ປັບປຸງ). ລະບຽບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂທດປະຫານຊີວິດ

ພາຍຫຼັງຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ປະທານຊີວິດໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດແລ້ວ ສານນັ້ນ ຕ້ອງສົ່ງ
ຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາດັ່ງກ່າວ ພ້ອມດ້ວຍສຳນວນຄະດີ ໃຫ້ປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ແລະ ໃຫ້ຫົວ
ໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ໃນທັນໃດ.

ພາຍໃນກຳນົດ ຫົກສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບສຳນວນຄະດີ, ຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາປະທານ
ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ພ້ອມດ້ວຍຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ຕ້ອງກວດກາສຳນວນຄະດີຮ່ວມ
ກັນ ກ່ຽວກັບຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາປະທານຊີວິດ ຕາມເຫດການຕົວຈິງຂອງຄະດີ ແລະ
ທາງດ້ານກົດໝາຍ. ຖ້າຫາກເຫັນວ່າຖືກຕ້ອງແລ້ວ ປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ກໍຈະອອກຄຳຊີ້ຂາດຢັ້ງຢືນ
ຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາປະທານຊີວິດນັ້ນ. ໃນກໍລະນີທີ່ເຫັນວ່າບໍ່ຖືກຕ້ອງຫົວໜ້າອົງ
ການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ກໍຈະສະເໜີຄັດຄ້ານຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາປະທານຊີວິດນັ້ນ ຕາມລະ
ບຽບການ ຮີ້ພິນຄະດີ.

ຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ປະທານຊີວິດ ຈະຖືກນຳໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ກໍຕໍ່ເມື່ອມີຄຳຊີ້ຂາດຂອງ
ປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ຫຼື ບໍ່ຖືກສະເໜີຄັດຄ້ານ ຈາກຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ແລະ
ບໍ່ມີການໃຫ້ອະໄພຍະໂທດຂອງປະທານປະເທດ.

ນັກໂທດ ທີ່ຖືກສານຕັດສິນປະທານຊີວິດ ມີສິດຂໍອະໄພຍະໂທດຕໍ່ປະທານປະເທດ ພາຍໃນກຳນົດ
ສາມສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຊາບ ຄຳຊີ້ຂາດຂອງປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ທີ່ຢັ້ງຢືນເອົາຄຳຕັດສິນ ຫຼື
ຄຳພິພາກສາ ປະທານຊີວິດ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂທດປະທານຊີວິດ ຈະດຳເນີນໄດ້ພາຍຫຼັງ ໜຶ່ງປີ ນັບແຕ່ວັນ ປະທານປະເທດ
ອອກຄຳຕົກລົງບໍ່ໃຫ້ອະໄພຍະໂທດ ຫຼື ນັບແຕ່ວັນ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ອອກຄຳຊີ້ຂາດເປັນຕົ້ນໄປ ໃນກໍລະນີ
ທີ່ບໍ່ມີການຂໍອະໄພຍະໂທດ.

ມາດຕາ 256 (ໃໝ່). ການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນປະທານຊີວິດ

ພາຍຫຼັງໝົດກຳນົດ ໜຶ່ງປີ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 255 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ປະທານ
ສານ ບ່ອນພິຈາລະນາຄະດີເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງໃຫ້ປະຕິບັດຄຳຕັດສິນປະທານຊີວິດ

ຄະນະກຳມະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການສະເພາະ.

ຄະນະກຳມະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ຕ້ອງກວດກາຊີວະປະຫວັດ, ບັດປະຈຳຕົວ
ຫຼື ສຳມະໂນຄົວຂອງນັກໂທດ ເພື່ອຄວາມໝັ້ນໃຈວ່າແມ່ນນັກໂທດ ທີ່ຖືກຕັດສິນລົງໂທດປະທານຊີວິດແທ້
ຕາມຄຳຕັດສິນຂອງສານ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ນັກໂທດແມ່ນແມ່ຍິງ ກ່ອນອອກຄຳສັ່ງໃຫ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ
ປະທານສານ ບ່ອນພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ຕ້ອງກວດກາວ່ານັກໂທດດັ່ງກ່າວ ມີສາເຫດ ແລະ
ເງື່ອນໄຂທີ່ບໍ່ໃຫ້ປະຕິບັດຄຳຕັດສິນປະທານຊີວິດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍອາຍາ ເຊັ່ນ ແມ່ຍິງຖືພາ ຫຼື
ມີລູກອາຍຸຕໍ່າກວ່າ ໜຶ່ງປີ. ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີພື້ນຖານບໍ່ໃຫ້ປະຕິບັດ ໂທດປະທານຊີວິດ ປະທານສານຕ້ອງອອກຄຳ
ສັ່ງເລື່ອນການປະຕິບັດໂທດປະທານຊີວິດ.

ກ່ອນປະທານຊີວິດ ຄະນະກຳມະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ຕ້ອງອ່ານ ຫຼື ໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວ
ອ່ານເອງ ຄຳສັ່ງໃຫ້ປະຕິບັດຄຳຕັດສິນປະທານຊີວິດ, ຄຳຊີ້ຂາດຂອງປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ແລະ
ລັດຖະດຳລັດຂອງປະທານປະເທດ ກ່ຽວກັບການບໍ່ໃຫ້ອະໄພຍະໂທດ ໃນກໍລະນີທີ່ມີການຂໍອະໄພຍະໂທດ.

ການປະຕິບັດໂທດປະທານຊີວິດ ໃຫ້ດຳເນີນດ້ວຍວິທີການຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍອາ
ຍາ.

ການປະຕິບັດໂທດປະທານຊີວິດ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ຊຶ່ງໃນນັ້ນຕ້ອງບອກວ່າເອກະສານທີ່ກ່າວ
ມາໃນວັກ ສີ່ ຂອງມາດຕານີ້ ໄດ້ອ່ານໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຟັງ ຫຼື ຜູ້ກ່ຽວໄດ້ອ່ານເອງແລ້ວ. ນອກນັ້ນ ໃນບົດບັນທຶກ
ຍັງບົ່ງບອກຄຳເວົ້າສຸດທ້າຍ, ຈິດໝາຍ ແລະ ວັດຖຸສິ່ງຂອງທີ່ຜູ້ຖືກສານຕັດສິນປະທານຊີວິດ ມອບໃຫ້ຜົວ ຫຼື ເມັຍ
ຫຼື ຍາດພີ່ນ້ອງຂອງຜູ້ກ່ຽວ.

ໃນກໍລະນີຈຳເປັນພິເສດ ຄະນະກຳມະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ຕ້ອງເລື່ອນການ
ປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ແລະ ລາຍງານຕໍ່ປະທານສານ ບ່ອນໄດ້ຕັດສິນຄະດີ ເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ເພື່ອລາຍງານຕໍ່ປະທານ
ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ.

ໝວດທີ 6

ການຕິດຕາມກວດກາ ຂອງອົງການໄອຍະການ ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ

ມາດຕາ 257 (ໃໝ່). ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການໄອຍະການ ໃນການຕິດຕາມກວດກາສະຖານທີ່ປະຕິ
ບັດໂທດ

ໃນການຕິດຕາມກວດກາ ການປະຕິບັດກົດໝາຍ ຢູ່ຄ້າຍຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ໃນຂອບເຂດ
ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ອົງການໄອຍະການ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຊອກຮູ້ວ່າ ການໂຍກຍ້າຍ, ການອອກໄປປິ່ນປົວ ແລະ ການປ່ອຍຕົວນັກໂທດໄດ້
ປະຕິບັດຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ຫຼື ບໍ່, ຖ້າເຫັນວ່າບໍ່ຖືກຕ້ອງ ກໍອອກມາດຕະການ ເພື່ອແກ້ໄຂ
ໃຫ້ທັນການ;

2. ລົງກວດກາ ຄ້າຍຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ແລະ ສະຖານທີ່ປະຕິບັດມາດຕະການອື່ນຂອງ
ສານ ຢ່າງເປັນລະບົບ ຫຼື ໃນເວລາໃດກໍໄດ້ ຕາມທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໄວ້;

3. ກວດກາເອກະສານ ກ່ຽວກັບການປ່ອຍຕົວ, ການດັດສ້າງ ແລະ ການນຳໃຊ້ມາດ
ຕະການອື່ນຂອງສານ;

4. ກວດກາການຄຸ້ມຄອງ ຜູ້ຖືກດັດສ້າງ ແລະ ການນຳໃຊ້ມາດຕະການອື່ນຂອງສານ
ພ້ອມທັງສອບຖາມບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ;

5. ກວດກາການກະທຳ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ ຕໍ່ບຸກຄົນທີ່ຖືກດັດສ້າງ ແລະ ການນຳໃຊ້ມາດ
ຕະການອື່ນຂອງສານ. ໃນກໍລະນີ ທີ່ພົບເຫັນການກະທຳຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ ເປັນການລະເມີດລະບຽບກົດ
ໝາຍ ຕ້ອງຕົກເຕືອນ. ຖ້າຫາກເປັນການກະທຳຜິດທາງອາຍາກໍ ຕ້ອງດຳເນີນຄະດີຕາມກົດໝາຍ;

6. ສົ່ງໃຫ້ປ່ອຍຕົວໃນທັນໃດ ບຸກຄົນທີ່ຖືກດັດສ້າງ ຫຼື ຖືກປະຕິບັດມາດຕະການອື່ນ ຂອງສານ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ;

7. ເຂົ້າຮ່ວມ, ຄົ້ນຄວ້າ, ພິຈາລະນາ, ຄັດເລືອກ, ຈັດແບ່ງປະເພດ ແລະ ເຮັດບັນຊີນັກ ໂທດທີ່ມີເງື່ອນໄຂ ໄດ້ຮັບການອະໄພຍະໂທດ ແລະ ກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການໃຫ້ອະໄພຍະໂທດ ຕາມລັດຖະດຳລັດຂອງປະທານປະເທດ;

8. ກວດບັນຊີລາຍຊື່ ຜູ້ຖືກດັດສ້າງ ຫຼື ນັກໂທດ ໃນຄ້າຍດັດສ້າງ, ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ໄປປິ່ນປົວ ຫຼື ນັກໂທດ ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ໂຍກຍ້າຍ;

9. ກວດກາຄຳສັ່ງ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ ຂອງຄະນະຮັບຜິດຊອບ ຄ້າຍຄຸມຂັງ-ດັດ ສ້າງ ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍ ແລະ ໃຫ້ຄະນະຮັບຜິດຊອບດັ່ງກ່າວ ອະທິບາຍເຫດຜົນຂອງການ ລະເມີດກົດໝາຍ. ຄະນະຮັບຜິດຊອບຄ້າຍຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຄຳສັ່ງຂອງຫົວໜ້າອົງ ການໄອຍະການ ກ່ຽວກັບການເຄົາລົບລະບຽບການຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ;

10. ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 258 (ໃໝ່). ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການໄອຍະການ ໃນການຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດ ຄຳຕັດສິນຂອງສານ

ໃນການຕິດຕາມກວດກາ ການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ໃນຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດ ຊອບຂອງຕົນ ອົງການໄອຍະການ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ສະເໜີໃຫ້ ພະນັກງານປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ:

- ລາຍງານສະພາບການປະຕິບັດ ຄຳຕົກລົງຂອງສານ;
- ປະຕິບັດຄຳຕົກລົງຂອງສານ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດແລ້ວ ຊຶ່ງຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບ ການປະຕິບັດ;

2. ກວດກາຄວາມຖືກຕ້ອງ ຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ເປັນຕົ້ນ ການປະຕິບັດກົດໝາຍ, ການໃຊ້ແທນຄ່າເສັຍຫາຍ, ການເກັບ ແລະ ການມອບຄ່າທຳນຽມສານ, ຄ່າ ອາກອນຂອງລັດ ແລະ ຄ່າປັບໃໝ ເຂົ້າງົບປະມານ, ການຮິບຊັບ ແລະ ການຮິບວັດຖຸສິ່ງຂອງ ເຂົ້າເປັນ ຂອງລັດ, ການປະຕິບັດໂທດທາງອາຍາ;

3. ສະເໜີ ປ່ຽນແປງ, ລົບລ້າງ ຫຼື ໂຈະ ການປະຕິບັດທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຕາມຄຳຕົກລົງຂອງ ສານ.

ພະນັກງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ຕ້ອງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ທຸກຄຳສະເໜີຂອງ ອົງການໄອຍະການ ພາຍໃນ ສາມສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳສະເໜີ ເປັນຕົ້ນໄປ.

**ພາກທີ XII
ການຮື້ຟື້ນຄະດີ**

ມາດຕາ 259 (ປັບປຸງ). ການຮັບເອົາຄະດີທີ່ຖືກຮື້ຟ້ນມາພິຈາລະນາ

ຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາຂອງສານ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດແລ້ວນັ້ນ ສາມາດຮື້ຟ້ນໄດ້.

ມີແຕ່ສານປະຊາຊົນສູງສຸດເທົ່ານັ້ນ ຈຶ່ງມີສິດອຳນາດ ໃນການພິຈາລະນາຄະດີ ເປັນຂັ້ນຮື້ຟ້ນ.

ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ຈະຮັບເອົາຄະດີ ມາພິຈາລະນາເປັນຂັ້ນຮື້ຟ້ນ ໄດ້ກໍຕໍ່ເມື່ອມີຄຳສະເໜີຮື້ຟ້ນ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ບົນພື້ນຖານຂໍ້ມູນ ຫຼື ຫຼັກຖານໃໝ່ ເທົ່ານັ້ນ.

ການຮື້ຟ້ນຄະດີ ແມ່ນ ດຳເນີນຕາມຄຳຮ້ອງຂໍຂອງຄູ່ຄວາມ ຫຼື ໂດຍໜ້າທີ່ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ. ການຮື້ຟ້ນຄະດີໂດຍໜ້າທີ່ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ແມ່ນ ເພື່ອຄວາມຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 260 (ປັບປຸງ). ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ມີການຮື້ຟ້ນຄະດີ

ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ມີການຮື້ຟ້ນຄະດີ ໃນກໍລະນີທີ່ໄດ້ພົບເຫັນຂໍ້ມູນ ຫຼື ຫຼັກຖານໃໝ່ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ພະຍານໃນຄະດີ ໄດ້ໃຫ້ການເທັດ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ໄດ້ໃຫ້ຄຳເຫັນເທັດ, ມີການແປພາສາເທັດ ຫຼື ການໃຊ້ຫຼັກຖານປອມ ຊຶ່ງພາໃຫ້ການຕັດສິນຄະດີ ມີຄວາມຜິດພາດ;
2. ຜູ້ພິພາກສາ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ພະນັກງານໄອຍະການ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ໄດ້ສະຫຼຸບຄະດີບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຫຼື ໄດ້ເຂົ້າຂ້າງ ອອກຂາ ຊຶ່ງພາໃຫ້ການຕັດສິນຄະດີ ມີຄວາມຜິດພາດ;
3. ເຫດການອື່ນ ທີ່ຊີ້ບອກເຖິງຄວາມບໍລິສຸດຂອງຜູ້ຖືກຕັດສິນ ຊຶ່ງສານບໍ່ໄດ້ຮູ້ໃນເວລາລົງຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສານັ້ນ;
4. ລະບຽບການດຳເນີນຄະດີອາຍາຖືກລະເມີດ ຫຼື ການນຳໃຊ້ກົດໝາຍບໍ່ຖືກຕ້ອງ.

ມາດຕາ 261. ກຳນົດເວລາຮື້ຟ້ນຄະດີ

ການຮື້ຟ້ນຄະດີ ໃນກໍລະນີທີ່ໄດ້ພົບເຫັນຂໍ້ມູນ ຫຼື ຫຼັກຖານໃໝ່ ຊຶ່ງມີຈຸດປະສົງເຮັດໃຫ້ຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ ຂອງຜູ້ຖືກຕັດສິນໜັກຂຶ້ນນັ້ນ ຈະດຳເນີນໄດ້ແຕ່ ພາຍໃນກຳນົດ ໜຶ່ງປີ ເທົ່ານັ້ນ ນັບແຕ່ວັນ ຄຳຕັດສິນຂອງສານໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ ເປັນຕົ້ນໄປ. ສ່ວນການຮື້ຟ້ນຄະດີ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ ຂອງຜູ້ຖືກຕັດສິນເບົາລົງ ຫຼື ຕົກໄປນັ້ນ ຈະດຳເນີນໄດ້ ໂດຍບໍ່ມີກຳນົດເວລາ.

ການເສັຍຊີວິດຂອງຜູ້ຖືກຕັດສິນ ຈະບໍ່ເປັນອຸປະສັກໃຫ້ແກ່ການຮື້ຟ້ນຄະດີ ເພື່ອຈຸດປະສົງ ຊອກຫາຄວາມຈິງ ກ່ຽວກັບການກ່າວຫາໃສ່ຜູ້ກ່ຽວ.

ມາດຕາ 262 (ປັບປຸງ). ການຍື່ນ ແລະ ການພິຈາລະນາ ຄຳຮ້ອງຂໍຮື້ຟ້ນ

ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ພົບເຫັນຂໍ້ມູນ ຫຼື ຫຼັກຖານໃໝ່ ກ່ຽວກັບຄະດີ ຊຶ່ງມີຄຳຊີ້ຂາດ, ຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດແລ້ວນັ້ນ ຕ້ອງຍື່ນຄຳຮ້ອງຂອງຕົນ ຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ.

ໃນການພິຈາລະນາຄຳຮ້ອງຂໍຮັບຮູ້ຮັບຮູ້ພື້ນຄະດີ ເມື່ອມີສາເຫດໃດໜຶ່ງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 260 ຂໍ້ 1, 2 ແລະ 3 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ຕ້ອງສົ່ງຄຳຮ້ອງຂໍຮັບຮູ້ ໄປຍັງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ບ່ອນດຳເນີນຄະດີເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ເພື່ອອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ກ່ຽວກັບການພົບເຫັນຂໍ້ມູນ ຫຼື ຫຼັກຖານໃໝ່. ໃນກໍລະນີທີ່ມີສາເຫດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 260 ຂໍ້ 4 ຂອງ ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ຕ້ອງອອກຄຳຕົກລົງ ສະເໜີຮັບຮູ້ພື້ນຄະດີ ຕາມຄຳຮ້ອງຂໍ ຫຼື ໂດຍໜ້າທີ່.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ຫາກເຫັນວ່າບໍ່ມີສາເຫດ ໃນການຮັບຮູ້ພື້ນຄະດີຄືນໃໝ່ນັ້ນ ກໍຕ້ອງຕົກລົງ ບໍ່ຮັບຮູ້ພື້ນຄະດີ ແລ້ວແຈ້ງໃຫ້ບຸກຄົນ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຊາບ.

ມາດຕາ 263 (ປັບປຸງ). ການຮັບຮູ້ພື້ນຄະດີ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ

ພາຍຫຼັງ ການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີ ເນື່ອງຈາກການພົບເຫັນຂໍ້ມູນ ຫຼື ຫຼັກຖານໃໝ່ໄດ້ສິ້ນສຸດແລ້ວ ຖ້າເຫັນວ່າມີສາເຫດໃນການຮັບຮູ້ພື້ນຄະດີນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການທີ່ດຳເນີນຄະດີເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ຕ້ອງສົ່ງສຳນວນຄະດີ ພ້ອມດ້ວຍເອກະສານຕ່າງໆ ຂອງການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ຄຳເຫັນຂອງຕົນ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ເພື່ອສະເໜີຮັບຮູ້ພື້ນຄະດີ ຕໍ່ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ. ແຕ່ຖ້າເຫັນວ່າ ບໍ່ມີສາເຫດໃນການຮັບຮູ້ພື້ນຄະດີແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງລາຍງານຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ເພື່ອຕົກລົງບໍ່ຮັບຮູ້ພື້ນຄະດີ.

ມາດຕາ 264 (ປັບປຸງ). ສິດອຳນາດ ກ່ຽວກັບການຮັບຮູ້ພື້ນຄະດີ ຂອງສານປະຊາຊົນສູງສຸດ

ໃນການພິຈາລະນາກ່ຽວກັບການຮັບຮູ້ພື້ນຄະດີ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ມີ ສິດອຳນາດ ດັ່ງນີ້:

1. ຍົກເລີກ ການສະເໜີຮັບຮູ້ພື້ນຄະດີ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ;
2. ລົບລ້າງ ຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ແລ້ວໃຫ້ຈຳເລີຍ ພື້ນຂໍ້ກ່າວຫາ;
3. ລົບລ້າງ ຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ແລ້ວສົ່ງສຳນວນຄະດີຄືນໃຫ້ສານຂັ້ນຕົ້ນ ຄະນະ

ໃໝ່ພິຈາລະນາ.

ການພິຈາລະນາຄະດີ ຢູ່ສານຂັ້ນຕົ້ນຄະນະໃໝ່ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການທົ່ວໄປ ຂອງການດຳເນີນຄະດີ ຢູ່ສານຂັ້ນຕົ້ນ.

**ພາກທີ XIII
ມາດຕະການປິ່ນປົວ**

ມາດຕາ 265 (ໃໝ່). ມາດຕະການປິ່ນປົວ

ມາດຕະການປິ່ນປົວ ແມ່ນ ການປະຕິບັດນະໂຍບາຍມະນຸດສະທຳ ຕໍ່ຜູ້ຖືກກັກຕົວ, ຜູ້ຖືກຫາ, ຈຳເລີຍ ແລະ ນັກໂທດ ທີ່ຢູ່ໃນຄ້າຍຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ເມື່ອເປັນບ້າ ເສຍຈິດ, ມີການເຈັບປ່ວຍ, ເປັນພະຍາດຕິດແປດ ແລະ ອື່ນໆ ອອກໄປທຳການປິ່ນປົວຢູ່ສະຖານທີ່ປິ່ນປົວໃດໜຶ່ງ ຕາມລະບຽບການ.

ມາດຕາ 266 (ປັບປຸງ). ການນຳໃຊ້ມາດຕະການປິ່ນປົວ

ໃນເວລາດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານ ຫົວໜ້າອົງການ ໄອຍະການ ຫຼື ປະທານສານ ມີສິດນຳໃຊ້ມາດຕະການປິ່ນປົວ ຕໍ່ຜູ້ຖືກກັກຂັງພາງ ທີ່ເປັນບ້າ ເສັຍຈິດ, ເຈັບປ່ວຍໜັກ, ເປັນພະຍາດຕິດແປດ, ຕິດເຫຼົ້າ ຫຼື ຢາເສບຕິດ ໂດຍມີການຢັ້ງຢືນ ຈາກຄະນະແພດ ດ້ວຍການສົ່ງໄປປິ່ນປົວທີ່ໂຮງໝໍລັດ ຫຼື ສະຖານທີ່ປິ່ນປົວສະເພາະ. ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ປິ່ນປົວດີແລ້ວ ຕ້ອງນຳ ເອົາຜູ້ກ່ຽວມາດຳເນີນຄະດີ ຫຼື ນຳມາສືບຕໍ່ປະຕິບັດໂທດ ຖ້າຫາກວ່າຍັງບໍ່ທັນໝົດອາຍຸຄວາມໃນການ ຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຍັງບໍ່ທັນໝົດກຳນົດເວລາໃນການປະຕິບັດໂທດ. ໃນກໍລະນີປະຕິບັດໂທດ ຫົວໜ້າກອງ ບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນ, ຫຼື ກົມຕຳຫຼວດຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ມີສິດນຳໃຊ້ມາດ ຕະການປິ່ນປົວ ຕໍ່ຜູ້ຖືກປະຕິບັດໂທດ ແຕ່ຕ້ອງລາຍງານໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ ເພື່ອຕິດຕາມກວດກາ.

ກຳນົດເວລາການປິ່ນປົວ ໃຫ້ນັບເຂົ້າໃນກຳນົດເວລາການປະຕິບັດໂທດ.

ມາດຕາ 267 (ໃໝ່). ປະເພດມາດຕະການປິ່ນປົວ

ປະເພດມາດຕະການປິ່ນປົວ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ການປິ່ນປົວໃນກໍລະນີຮີບດ່ວນ;
2. ການຄຸ້ມຄອງ ປ້ອງກັນ ຜູ້ຖືກປິ່ນປົວ.

ມາດຕາ 268 (ປັບປຸງ). ການປິ່ນປົວໃນກໍລະນີຮີບດ່ວນ

ໃນກໍລະນີ ຜູ້ຖືກກັກຕົວ, ຜູ້ຖືກຫາ, ຈຳເລີຍ ແລະ ນັກໂທດ ທີ່ຢູ່ໃນຄ້າຍຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ຫາກ ເຈັບເປັນຢ່າງກະທັນຫັນ ແລະ ແພດປະຈຳຄ້າຍຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ບໍ່ສາມາດປິ່ນປົວໄດ້ ຫົວໜ້າຄ້າຍ ຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ຕ້ອງນຳຜູ້ເຈັບເປັນ ໄປປິ່ນປົວທີ່ໂຮງໝໍຂອງລັດ ແລ້ວລາຍງານໃຫ້ຫົວໜ້າກອງບັນຊາ ການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບເມືອງ, ເທດສະບານ ຫຼື ຫົວໜ້າກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນ ຫຼື ຫົວໜ້າກົມຕຳຫຼວດຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ປະທານສານ ພາຍໃນກຳນົດເວລາ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ.

ມາດຕາ 269. ການຄຸ້ມຄອງ ປ້ອງກັນ ຜູ້ຖືກປິ່ນປົວ

ຜູ້ຖືກກັກຕົວ, ຜູ້ຖືກຫາ, ຈຳເລີຍ ແລະ ນັກໂທດ ທີ່ຢູ່ໃນຄ້າຍຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ຕ້ອງຖືກນຳໄປປິ່ນ ປົວຢູ່ໂຮງໝໍ ຫຼື ສະຖານທີ່ປິ່ນປົວສະເພາະຂອງລັດ ເທົ່ານັ້ນ.

ການຄຸ້ມຄອງ ປ້ອງກັນ ຜູ້ຖືກປິ່ນປົວ ແມ່ນ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຕຳຫຼວດ. ຖ້າເຈົ້າ ໜ້າທີ່ຕຳຫຼວດ ຫາກເຮັດໃຫ້ຜູ້ຖືກກັກຕົວ, ຜູ້ຖືກຫາ, ຈຳເລີຍ ແລະ ນັກໂທດດັ່ງກ່າວ ທີ່ເອົາໄປປິ່ນປົວນັ້ນ ໂຕນໜີ ຈະມີຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ພາກທີ XIV

ການຮ່ວມມືສາກົນ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ມາດຕາ 270. ຫຼັກການໃນການຮ່ວມມືສາກົນ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ການຮ່ວມມືສາກົນໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ລະຫວ່າງ ອົງການທີ່ມີສິດອຳນາດດຳເນີນຄະດີ ອາຍາຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ຂອງຕ່າງປະເທດ ຕ້ອງປະຕິບັດບົນຫຼັກການເຄົາລົບຄວາມເປັນເອກະລາດ, ອະທິປະໄຕ, ຜືນແຜ່ນດິນອັນຄົບຖ້ວນຂອງກັນ, ສະເໝີພາບ, ຕ່າງຝ່າຍຕ່າງໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ທັງ ສອດຄ່ອງ ກັບລັດຖະທຳມະນູນແຫ່ງ ສປປ ລາວ ແລະ ຫຼັກການພື້ນຖານຂອງກົດໝາຍສາກົນ.

ມາດຕາ 271. ການຮ່ວມມືສາກົນ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ການຮ່ວມມືສາກົນ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງດຳເນີນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບສັນຍາທີ່ ສປປ ລາວ ໄດ້ເຊັນກັບຕ່າງປະເທດ ຫຼື ສົນທິສັນຍາສາກົນ ທີ່ ສປປ ລາວ ເຂົ້າຮ່ວມເປັນພາຄີ ແລະ ຕາມກົດ ໝາຍ ຂອງ ສປປ ລາວ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ ສປປ ລາວ ບໍ່ທັນໄດ້ເຊັນສັນຍາ ຫຼື ບໍ່ທັນໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມເປັນພາຄີໃນສົນທິສັນຍາສາ ກົນ ທີ່ພົວພັນເຖິງການດຳເນີນຄະດີອາຍານັ້ນ ໃຫ້ດຳເນີນຕາມຫຼັກການຮ່ວມມືຊ່ວຍເຫຼືອ ຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ຂັດກັບ ລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍ ຂອງ ສປປ ລາວ.

ມາດຕາ 272 (ບັບປຸງ). ການປະຕິບັດການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານຍຸຕິທຳ

ໃນການປະຕິບັດການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານຍຸຕິທຳ ອົງການທີ່ມີສິດອຳນາດໃນການດຳເນີນ ຄະດີອາຍາຂອງ ສປປ ລາວ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມສົນທິສັນຍາສາກົນທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ ແລະ ຕ້ອງໃຫ້ ສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານຍຸຕິທຳ ອາດຈະແນໃສ່ການສົ່ງຜູ້ຮ້າຍຂ້າມແດນ, ການຍົດ ຫຼື ການ ອາຍັດຊັບ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ, ການສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານທາງດ້ານອາຊະຍາກຳ, ຂໍ້ມູນ ແລະ ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ພົວພັນກັບຄະດີ, ການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ, ການຮ່ວມມືດ້ານອາຊະຍາກຳຂ້າມ ຊາດ ແລະ ອື່ນໆ.

ມາດຕາ 273. ການປະຕິເສດການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານຍຸຕິທຳ

ອົງການທີ່ມີສິດອຳນາດ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຂອງ ສປປ ລາວ ອາດຈະປະຕິເສດການ ຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານຍຸຕິທຳ ໃນກໍລະນີດັ່ງນີ້:

1. ການສະເໜີຂໍການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານຍຸຕິທຳ ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບສົນທິສັນຍາສາກົນທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ ແລະ ກົດໝາຍຂອງ ສປປ ລາວ;
2. ການປະຕິບັດການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານຍຸຕິທຳ ຈະເປັນຜົນກະທົບ ຕໍ່ອະທິປະໄຕ, ຄວາມ ສະຫງົບ, ຄວາມພື້ນຄົງຂອງຊາດ ຫຼື ຜົນປະໂຫຍດອັນສຳຄັນຂອງ ສປປ ລາວ.

ພາກທີ XV
ບົດບັນຍັດສຸດທ້າຍ

ມາດຕາ 274. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ, ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ແລະ ອົງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 275. ຜົນສັກສິດ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດ ນັບແຕ່ວັນປະທານປະເທດ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ອອກລັດຖະດຳລັດ ປະກາດໃຊ້ເປັນຕົ້ນໄປ.

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ປຸງແທນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ສະບັບ ເລກທີ 01/ສພຊ, ລົງວັນທີ 15 ພຶດສະພາ 2004.

ປະທານສະພາແຫ່ງຊາດ